

Załącznik do uchwały Rady Miejskiej w Ożarowie
Nr XVIII/114/2008 z dnia 30 stycznia 2008r.

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY OŻARÓW**

Zespół:
mgr inż. arch. Jarosław Kawiński
mgr inż. arch. Zbigniew Doktor
mgr inż. arch. Monika Kawińska
mgr inż. Tomasz Jakubowski

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

- 1. PODSTAWA PRAWNA**
- 2. ZAKRES OPRACOWANIA**
- 3. ŹRÓDŁA I MATERIAŁY**
 - 3.1. Studia, analizy i programy
 - 3.2. Plany zagospodarowania przestrzennego
 - 3.3. Opracowania statystyczne .

II. UWARUNKOWANIA

- 1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU**
- 2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY**
 - 2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna
 - 2.2. Kompozycja i estetyka w zagospodarowaniu
 - 2.3. Zgodność zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami przyrodniczymi
 - 2.4. Zgodność zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami kulturowymi
 - 2.5. Wizerunek miasta i gminy
- 3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ WYMOGI JEGO OCHRONY**
 - 3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna
 - 3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna
 - 3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych
 - 3.4. Powietrze atmosferyczne
 - 3.5. Odpady
- 4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**
 - 4.1. Obszary objęte ochroną konserwatorską
 - 4.2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską
 - 4.3. Dobra kultury współczesnej
- 5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW**
 - 5.1. Potencjał i rozwój demograficzny
 - 5.2. Warunki mieszkaniowe
 - 5.3. Opieka medyczna
 - 5.4. Oświata i wychowanie
 - 5.5. Zróżnicowanie i dostępność usług
 - 5.6. Sport i rekreacja
 - 5.7. Zatrudnienie i źródła utrzymania
 - 5.8. Bezrobocie
- 6. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA**
 - 6.1. Zagrożenie powodziowe
 - 6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych
 - 6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego
- 7. STAN PRAWNY GRUNTÓW**
 - 7.1. Grunty Skarbu Państwa
 - 7.2. Grunty miasta i gminy Ożarów
- 8. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH**
 - 8.1. Pomniki przyrody ożywionej
 - 8.2. System Natura 2000 (europejska sieć ekologiczna)
 - 8.3. System Econet-Polska (ekologiczny system obszarów chronionych)

- 8.4. Ochrona przyrody
 - 9. **WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH**
 - 10. **WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH**
 - 10.1. Udokumentowane złoża kopalin
 - 10.2. Głównie Zbiorniki Wód Podziemnych
 - 11. **WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH**
 - 12. **STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**
 - 12.1. Komunikacja drogowa
 - 12.2. Komunikacja kolejowa
 - 12.3. Komunikacja wodna
 - 12.4. Komunikacja lotnicza.
 - 12.5. Zaopatrzenie w wodę
 - 12.6. Gospodarka ściekowa
 - 12.7. Zaopatrzenie w gaz ziemny
 - 12.8. Zaopatrzenie w ciepło
 - 12.9. Elektroenergetyka
 - 12.10. Telekomunikacja
 - 12.11. Gospodarka odpadami
 - 13. **ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH**
 - 14. **POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA i GMINY**
 - 14.1. Mieszkalnictwo
 - 14.2. Usługi
 - 14.3. Przemysł
 - 14.4. Zieleń
 - 14.5. Układ komunikacyjny i infrastruktura techniczna
 - 15. **WNIOSKI DO STUDIUM**
- III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**
- 1. **KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA i GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU**
 - 1.1. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy
 - 1.2. Podział miasta i gminy na obszary
 - 2. **KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW**
 - 2.1. Mieszkalnictwo
 - 2.2. Usługi
 - 2.3. Przemysł i tereny aktywności gospodarczej
 - 2.4. Zieleń
 - 2.5. Wody
 - 2.6. Tereny specjalne
 - 2.7. Tereny wyłączone spod zabudowy
 - 3. **OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK**
 - 3.1. Ochrona powietrza
 - 3.2. Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym niejonizującym
 - 3.3. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

- 3.4. Ochrona powierzchni ziemi (gleb i kopalin)
- 3.5. Ochrona przyrody i krajobrazu
4. **OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**
 - 4.1. Obszary objęte ochroną konserwatorską
 - 4.2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską
 - 4.3. Parki kulturowe
 - 4.4. Dobra kultury współczesnej
5. **KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**
 - 5.1. Komunikacja drogowa
 - 5.2. Komunikacja kolejowa
 - 5.3. Komunikacja wodna
 - 5.4. Komunikacja lotnicza
 - 5.5. Zaopatrzenie w wodę
 - 5.6. Gospodarka ściekową
 - 5.7. Zaopatrzenie w gaz ziemny
 - 5.8. Zaopatrzenie w ciepło
 - 5.9. Elektroenergetyka
 - 5.10. Telekomunikacja .
 - 5.11. Gospodarka odpadami
6. **OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM**
7. **OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM**
8. **OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**
 - 8.1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości
 - 8.2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²
 - 8.3. Obszary przestrzeni publicznej
 - 8.4. Tereny górnicze
9. **OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**
 - 9.1. Obszary, na których są obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
 - 9.2. Obszary, dla których podjęto przygotowania lub rozpoczęto procedurę sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
10. **KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**
 - 10.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna
 - 10.2. Leśna przestrzeń produkcyjna
11. **OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH**
 - 11.1. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
 - 11.2. Obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych
12. **OBSZARY LUB OBIEKTY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY**
13. **OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH**
14. **OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI**
 - 14.1. Obszary wymagające przekształceń
 - 14.2. Obszary wymagające rehabilitacji

14.3. Obszary wymagające rekultywacji

- 15. **GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH**
- 16. **KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW ALARMOWYCH**
- 17. **INNE OBSZARY PROBLEMOWE**

IV. UZASADNIENIE

- 1. **WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**
- 2. **OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ**
- 3. **SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM**
- 4. **USTALENIA KOŃCOWE**

Gmina Ożarów leży we wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Siedziba gminy położona jest w odległości około 40 km na północ od Tarnobrzega, a 80 km na wschód od Kielc - stolicy województwa Świętokrzyskiego. Powierzchnia gminy ma kształt litery T, na kierunku południe - północ długość gminy wynosi ok. 18 km, natomiast szerokość jej na kierunku od zachodu do wschodu jest zróżnicowana i waha się od ok. 3 km do ok. 17 km.

Pod względem administracyjnym gmina Ożarów należy do województwa Świętokrzyskiego i leży we wschodniej części tegoż województwa. Gmina graniczy od północy z obszarem gminy Tartów, od wschodu z obszarem gminy Annopol i Zawichost, od południa z gminami Dwikozy i Wilczyce, a od zachodu z gminami Wojciechowice i Ćmielów.

Gmina Ożarów należy do powiatu opatowskiego w województwie świętokrzyskim. Od strony wschodniej graniczy z województwem lubelskim.

Okolice dzisiejszego Ożarowa ok. V wieku p.n.e zamieszkiwały prawdopodobnie plemiona trudniące się wydobywaniem krzemienia z tzw. „Krzemienego Dołu”. Istnieć miała wtedy wytwórnia siekierek i grotów z krzemienia szarego zwanego „krzemieniem ożarowskim”.

W 1569 r. Król Zygmunt August zezwolił dziedzicowi Wyszmontowa i Sulejowa Józefowi Ożarowskiemu na założenie miasta na prawie magdeburskim, wśród lasów należących do wsi Wyszmontów. Miasto otrzymało prawo do niezależnego sądownictwa, cotygodniowych targów i dwóch jarmarków w roku. Od nazwiska założyciela miasto zostało nazwane Ożarowem i było własnością prywatną. Miasto zostało prawdopodobnie na wzorach włoskich, z centralnie umieszczonym rynkiem, z równoległymi do niego ulicami prostymi i kilkoma wylotowymi oraz kościołem wzniesionym na wzgórzu. Położony na skrzyżowaniu ważnych dróg został wkrótce Ożarów znaczącym ośrodkiem handlowym. Herbem miasta stał się znak rodowy Ożarowskich „Rawicz”. Przedstawia on pannę w koronie z włosami rozpuszczonymi, ubraną w czerwoną lub białą sukienkę. Siedzi ona na czarnym, biegnącym w lewą stronę niedźwiedziu i ma ręce podniesione do góry. Tłem herbu jest kolor złoty.

W 1640 r. Ożarowscy pozbyli się miasta, dziedzicem Ożarowa został Albert Barski. Miasto liczyło wówczas 302 mieszkańców. Oprócz Polaków mieszkało 57

Żydów. Z tego okresu pochodzi istniejący do dziś cmentarz żydowski (kirkut), na którym znajdują się dobrze zachowane nagrobki (macewy).

W 1860 r. Ożarów liczył 1734 mieszkańców. Stanowiący 67% Żydzi zajmowali się głównie handlem i rzemiosłem. Byli siłą napędową rozwoju gospodarczego miasta. Miastem jednak zarządzała będąca w mniejszości ludność polska (ok. 33%). Polacy trudnili się głównie rolnictwem, handlem, hodowlą trzody chlewnej, rzemiosłem kamieniarsko - murarskim, a także wypalaniem kamienia wapiennego w niewielkich piecach polowych. Ożarów w tym czasie wygrał rywalizację z sąsiednimi miasteczkami - Lasocinem, Janikowem i Glinianami. Korzystając z dobrego położenia, stał się znaczącym ośrodkiem targowym i jedynym jarmarcznym dla dość rozległego terenu (Ożarów miał prawo do 6 jarmarków w roku). W mieście było 156 domów, w tym 18 murowanych. Właścicielem Ożarowa była rodzina Dębickich.

Ożarów stracił prawa w miejskie 1869 r. i stał się osadą. Stosując się do postanowień ukazu carskiego, Komitet Urzędujący Królestwa Polskiego odebrał po powstaniu styczniowym prawa miejskie miastom polskim i zmienił je w osady. Znajdował się tu kościół parafialny drewniany, synagoga murowana, 2 żydowskie domy modlitewne, szkoła początkowa ogólna, sąd gminny, urząd gminy, stacja pocztowa, szopa murowana na narzędzia ogniowe, wiatrak oraz mydlarnia. Dobra ożarowskie zajmowały 1994 morgi (1 morga - 0,56 ha). W osadzie 1193 morgi ziemi należały do mieszczan.

Obszar gminy wynosił 8674 morgi, z czego 5737 mórg to ziemia dworska. Gmina obejmowała miejscowości: Bałtówek, Grochocice, Góry, Janowice Bagniste, Jakubowice, Ożarów, Podlesie, Przybysławice, Sadów, Sobów, Tominy, Wlonice, Wyszmontów, Zawada Włońska i Wyszmontowska. W gminie mieszkało w tym czasie 8674 osób.

Na początku I wojny światowej Ożarów został zajęty przez wojska austriackie, później przejęły osadę oddziały rosyjskie. Rosjanie wycofując się spalili całkowicie Ożarów, z pożaru ocalało jedynie 5 budynków. Ludność Ożarowa z pomocą austriackich żołnierzy odbudowała swoje domostwa.

Ożarów stał się na powrót miastem dopiero w 1988 r. kiedy to weszła w życie Uchwała Rady Państwa z 18.10.1987 r. w sprawie utworzenia miasta Ożarów w województwie tarnobrzeskim. Miasto objęło 778.66 ha powierzchni.

Od 1 stycznia 1999 roku w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, Gmina Ożarów wchodzi w skład powiatu opatowskiego w województwie świętokrzyskim.

I. WSTĘP

1. PODSTAWA PRAWNA

Rada Miejska w Ożarowie w dniu 6 września 2005 r. podjęła decyzję o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów. Decyzja ta była spowodowana zmianą przepisów prawa dotyczących zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, a także wnioskami mieszkańców gminy do opracowywanego planu zagospodarowania przestrzennego, które sprawiły, iż niezbędne stało się uaktualnienie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe uwarunkowania i cele rozwoju przedstawione w obowiązującym studium zostają aktualne. Zmiany w tekście i załącznikach graficznych dotyczą nowych elementów i uaktualnień. Dla elementów obowiązującego Studium, które są nadal aktualne zachowano dotychczasowe zapisy tworząc dokument ujednolicony.

Podstawę prawną opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Uchwała Rady Miasta i Gminy Ożarów w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (jednolity tekst Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (jednolity tekst Dz.U. z 2006 r., nr 129, poz. 902 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1504, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2001 r. Nr 72, poz. 747 z późn. zm.)

- Ustawa o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych ustaw z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 718)
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 1994 r. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.)
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 43, poz. 430).
- Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr 86, poz. 789 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie wykazu linii kolejowych o znaczeniu państwowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2704)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 10 listopada 2004 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli i budynków, drzew lub krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. z 2004 r. Nr 249, poz. 2500)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 125, poz. 1309)

2. ZAKRES OPRACOWANIA

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium sporządzono dla obszaru miasta i gminy Ożarów. Studium zawiera część tekstową i graficzną, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy. Studium nie określa czasookresu przyjętych rozwiązań.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów obejmuje:

część tekstową zawierającą:

- Rozdział I – Wstęp
- Rozdział II – Uwarunkowania
- Rozdział III - Kierunki zagospodarowania przestrzennego
- Rozdział IV - Uzasadnienie

część graficzną składającą się z mapy:

- Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego – w skali 1:20 000,

3. ŹRÓDŁA I MATERIAŁY

3.1. Studia, analizy i programy

- Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów,
- Narodowy Plan Rozwoju ,
- Uchwała Nr XXIV/159/2004 Rady Miejskiej w Ożarowie z dnia 16 listopada 2004 r. w sprawie: uchwalenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Ożarów do 2020 roku ,
- Uchwała Nr XXVIII/188/2005 Rady Miejskiej w Ożarowie w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska Gminy Ożarów,
- Uchwała Nr XLIII/310/2006 Rady Miejskiej w Ożarowie zmieniająca uchwałę Nr XXVIII/188/2005 Rady Miejskiej w Ożarowie w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska Gminy Ożarów.
- Uchwałą Nr XLIII/310/2006 Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Ożarów.
- Uchwała Nr XXIV/160/2004 Rady Miejskiej w Ożarowie z dnia 16 listopada w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta i Gminy Ożarów na lata 2005-2013
- Lokalny Plan Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Ożarów na lata 2006-2013,
- Materiały zgromadzone w Urzędzie Miasta Ożarowa, dotyczące infrastruktury technicznej .

- Decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Kielce 1976r
- Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju, ust z dnia 26 sierpień 2001, DZ.U nr 26 2001 poz 432;
- Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006, Rada Ministrów, styczeń 2003;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego, www.sejmik.kielce.pl
- Podstawy Wsparcia Wspólnoty, MGPIPS, Warszawa- Bruksela2003;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 14 03 2002 w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NTS;
- Rozporządzenie z 21.06.1999, Nr 1260/1999 w sprawie ogólnych przepisów odnośnie Funduszy Strukturalnych, Rada Unii Europejskiej,
- Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego, Kielce 2000;
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa świętokrzyskiego, www.sejmik.kielce.pl;

3.2. Plany zagospodarowania przestrzennego

Plan zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości:

- Lasocin – Szymanówka,
- Sobów,
- Zawada,
- Ożarów

3.3. Opracowania statystyczne

- Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego, ww.stat.gov.pl

II. UWARUNKOWANIA

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

W Gminie Ożarów wyodrębniono 35 jednostek pomocniczych - sołectw: Biedzychów, Binkowice, Czachów, Dębno, Gliniany, Grochocice, Jakubowice, Janików, Jankowice, Janowice, Janopol, Janów, Julianów, Karsy, Kruków, Lasocin, Maruszów, Niemcówka, Nowe, Pisary, Potok, Prusy, Przybysławice, Sobótka, Sobów, Stróża, Suchodółka, Szymanówka, Śródborze, Tominy, Wlonice, Wólka Chrapanowska, Wyszmontów, Zawada oraz miasto Ożarów.

Istniejąca sieć drogowa tworzy układ koncentryczny z miastem Ożarów, jako ośrodkiem znajdującym się na przecięciu poszczególnych kierunków komunikacji. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu ogólnopolskim, a mianowicie:

- odcinek drogi krajowej z zachodu na wschód Nr 74 relacji Kielce–Kraśnik,
- odcinek drogi krajowej z północy na południe Nr 79 relacji Warszawa-Tarnobrzeg,

Uzupełnieniem powiązań komunikacyjnych Gminy Ożarów z otoczeniem jest droga wojewódzka nr 755 relacji Ostrowiec Świętokrzyski-Zawichost. Wyżej wymienione szlaki komunikacyjne sprawiają, że Gmina posiada dogodne połączenia z okolicznymi miastami, które stanowią dla jego mieszkańców miejsce pracy, korzystania z szeroko rozumianych usług oraz spędzania czasu wolnego.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa Skarżysko Kamienna – Rzeszów. Posiada ona odgałczenie linii do Cementowni „Ożarów”. Istniejąca sieć komunikacji kolejowej stanowi głównie obsługę zakładów przemysłowych.

Gmina Ożarów na charakter rolniczo-przemysłowy. Produkcja rolnicza stanowi jedną z podstawowych sfer działalności gospodarczej. Pokrywa glebowa na terenie Gminy jest mocno zróżnicowana. Wyróżnić można trzy odrębne obszary. W części Gminy leżącej na Wyżynie Sandomierskiej dominują zdecydowanie utwory lessowe z czarnoziemami i glebami brunatnymi. Występują tu gleby klas I – III. Jest to najlepszy glebowo fragment Gminy.

W tym obszarze leżą następujące miejscowości: Sobótka, Pisary, Janowice, Jakubowice, Prusy, Przybysławice, Binkowice, Jankowice, Tominy, Wólka Chrapanowska, Grochocice.

Środkowa część Gminy ma bardziej zróżnicowaną pokrywę glebową. Występują gleby o klasach bonitacyjnych II–V w miejscowościach: Niemcówka, Suchodółka, Janików, Bałtówka, Sobów, Wyszmontów, Zawada. Na północ od wyżej wymienionych miejscowości następuje pogorszenie jakości pokrywy glebowej. Prawie połowa (49,38%) gruntów ornych Gminy należy do klas bonitacyjnych I – III, 27,1% należy do klasy IV, pozostałe grunty orne należą do klas bonitacyjnych V – VII (23,5%)

Na rozwój Gminy Ożarów znacząco wpływa przedsiębiorstwo należące do Holding Cement Polski – Cementownia „Grupa Ożarów” S.A. Jest to jeden z najnowocześniejszych zakładów produkujących cement w Polsce, która posiada

certyfiakat jakości PN ISO 9001 oraz największy i najwydajniejszy w Europie piec do wypału klinkieru metodą suchą w Europie. Wytwarza ponad 8000 ton cementu na dobę i zatrudnia 500 osób.

Obecna w krajobrazie zieleń lasów o funkcjach izolacyjnych powinna zostać bezwzględnie zachowana i objęta planem gospodarki drzewostanem uwzględniającym specyfikę występujących tu zespołów.

Względy estetyczne i potrzeba harmonijnego kształtowania krajobrazu decydują o potrzebie zachowania i pielęgnacji wszystkich form zieleni na terenie gminy.

Ważnym zadaniem, w kontekście perspektyw turystycznego i rekreacyjnego rozwoju tego obszaru, jest kształtowanie zieleni w sąsiedztwie dróg publicznych o dużym natężeniu ruchu, wzdłuż szlaków turystycznych, w otoczeniu zabudowy nowo powstającej oraz zabudowy adaptowanej na cele turystyczne.

Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wszystkie tereny zieleni powinny tworzyć zamknięty system powiązań przestrzennych. Utworzenie takiego systemu wymaga odpowiednich dyspozycji planistycznych.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest układem powiązanych ze sobą części, z jakich się ono składa. Części te stanowią poszczególne sołectwa, które wyróżniają się dzięki cechom przestrzennym i funkcjonalnym. Struktura funkcjonalno-przestrzenna kształtowała się przez wiele wieków i miały na nią wpływ różne uwarunkowania. Do najważniejszych czynników należą uwarunkowania przyrodnicze oraz dotychczasowy rozwój miasta Ożarowa, a w szczególności trwałe elementy zagospodarowania, które rzutują na przyszłe funkcjonowanie organizmu. Do najbardziej odczuwalnych przez mieszkańców barier należą: rzeki i potoki, obwodnice, tereny kolejowe. Są one możliwe do przekroczenia jedynie w miejscach wyznaczonych przepraw: mostów, wiaduktów, przejść dla pieszych.

Uwzględniając dotychczasowe opracowania, obecne zagospodarowanie i użytkowanie przestrzeni gminy, bariery przestrzenne, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej można wydzielić kilka wyróżniających się przestrzennie dominujących funkcji :

- rolniczą,
- leśną,
- obsługi ludności.

Wiodącymi funkcjami ośrodka gminnego są:

- obsługa ludności w niektórych elementach na poziomie ponadgminnym,
- obsługa rolnictwa,
- turystyka i rekreacja,
- mieszkalnictwo

Funkcję uzupełniającą pełni przemysł lokalny i drobna wytwórczość.

Wspomniane wyżej funkcje to:

- rolnictwo – występowanie dużego areału użytków rolnych, wysokie zatrudnienie w rolnictwie,
- obsługa ludności – rozwój usług publicznych i komercyjnych, o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym (np. szkolnictwo średnie),
- turystyka i rekreacja – walory przyrodniczo-krajobrazowe: atrakcyjne tereny prezentacji dla turystyki, zalesienia terenu, atrakcje kulturowe – zabytki, obiekty sakralne, baza noclegowa i gastronomiczna, basen kąpielowy.

2.2. Kompozycja i estetyka w zagospodarowaniu miasta i gminy

Gmina jest zespołem przestrzennym składającym się z wielu zespołów urbanistycznych i krajobrazowych. Zespół urbanistyczny to kilka zespołów architektonicznych łączących się ze sobą. Ma on ograniczoną wielkość i oddzielony jest od innych zespołów wyraźną granicą topograficzną lub krajobrazową, względnie odrębną formą czy funkcją.

Zespół krajobrazowy to fragment krajobrazu dobrze widoczny z określonego punktu i posiadający elementy ograniczające spojrzenie, np. wysokie drzewa, grupy zabudowań. Dzięki ukształtowaniu i pokryciu terenu stanowi on charakterystyczne środowisko odróżniające się od środowisk sąsiednich.

Czynnikami decydującymi o oddziaływaniu emocjonalnym środowiska przestrzennego są: jego forma, a ujmując szerzej struktura, cechy indywidualne wyróżniające dane środowisko oraz funkcje i znaczenie społeczne poszczególnych obiektów zespołu przestrzennego lub jego całości. Czynniki te występują i oddziałują we wszystkich podstawowych elementach krajobrazu miejskiego. Elementami tymi, najłatwiej identyfikowanymi i zapamiętywanymi przez mieszkańców przestrzeni zurbanizowanych są: elementy krystalizujące plan miasta, ulice, rejony, linie i pasma graniczne, dominanty układu przestrzennego, wybitne elementy krajobrazu, punkty węzłowe, znaki szczególne.

Elementy krystalizujące plan gminy to komponenty stanowiące główne jego znamiona, czytelne i łatwe do zapamiętania. Decydowały one w przeszłości zarówno o organizacji życia społecznego w gminie, jak i kierunkach, a także racjonalnym rozwoju. W Gminie elementem krystalizującym plan jest przede wszystkim miasto Ożarów. Równie istotnym komponentem jest Wisła, która decydowała o kierunkach rozwoju (północ-południe). Kolejnym elementem krystalizującym są główne szlaki komunikacyjne czyli linie kolejowe oraz ważniejsze drogi wylotowe. Stosunkowo nowym elementem krystalizującym stała się obwodnica wschodnia Ożarowa.

Drogi i ulice stanowią grupę elementów struktury gminy, które zapamiętuje się dzięki ich cechom indywidualnym w przestrzeni oraz gdy mają większe znaczenie dla kształtowania się życia społecznego. Główne ulice stają się czasem nawet symbolami miasta. W Gminie najbardziej charakterystyczną jest droga krajowa nr 74 , 79 i wojewódzka nr 755.

Rejony to elementy struktury gminy o charakterystycznych cechach zarówno formalnych, jak i znaczeniowych czy społecznych, odróżniające dany obszar od innych. Najbardziej charakterystycznym rejonem Gminy jest Ożarów. Poza tym można wyróżnić następujące rejony: Lasocin, Sobótka, Jakubowice, Wyszmontów, Maruszów, Dębno.

Linie stanowią wyraźne ograniczenia przestrzeni lub przerwy pomiędzy poszczególnymi rejonami, dzielnicami czy zespołami zabudowy. W gminie zamknięcia przestrzeni stanowią: Wisła, nasypy linii kolejowych, lasy oraz obwodnica.

Dominanty układu przestrzennego, zarówno w skali architektonicznej jak i urbanistycznej, to budynki wysokie, wieże oraz zespoły przestrzenne o cechach indywidualnych, place o dużym znaczeniu społecznym, zespoły usługowe, wielkie założenia parkowe, a nawet grupy drzew, czyli obiekty wyróżniające się w danym środowisku. Wśród dominant należy wymienić następujące obiekty i miejsca:

- Rynek Ożarowa,
- zespół kościoła paraf. p.w. Św. Wojciecha z XVI/XX w. (kościół, dzwonnica, brama w ogrodzeniu - Gliniany),
- kopalnia krzemienia „Wzgórze Kruk” (Gliniany),
- kurhan z czasów pradziejowych, (Jankowice),
- dzwonnica drewn. z XVIII w. przy kościele parafialnym (Ożarów),
- zespół dworski z XVIII/XX w. (dwór, obora, park krajobrazowy - Pisary),
- zespół kościoła paraf. p.w. Przemienienia Pańskiego z XIX w. (kościół, dzwonnica, plebania -Przybysławice),
- zespół kościoła paraf. p.w. NMP i Św. Małgorzaty z XVIII/XIX w., (kościół, ogrodzenie z bramą -Sobótka),
- zespół dworski z XVIII/XIX w. (dwór, oficyna - Śmiłów),
- park dworski, krajobrazowy z XVIII w., (Wyszmontów).

Punkty węzłowe powstają w miejscach zetknięcia się elementów przestrzennych o różnorodnych strukturach. Są ważne funkcjonalnie a także zapamiętywalne dzięki specyficznej formie przestrzennej. Tworzą je skrzyżowania wielkich arterii komunikacyjnych i wielopoziomowe rozjazdy. W Gminie Ożarów takim punktem węzłowym jest rondo w miejscowości Ożarów.

2.3. Zgodność zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami przyrodniczymi

Zgodność zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami przyrodniczymi opracowano w oparciu o aktualną ekofizjografię. Ocenę zgodności zagospodarowania można rozpatrywać pod względem trzech aspektów: warunków geologiczno-gruntowych i wodnych, warunków topologicznych oraz warunków ochronnych gleb i przyrody.

Należy przyjąć, że dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie terenów jest dostosowane do warunków gruntowo-wodnych. Lokalnie występujące problemy

mogą wynikać z braku dostosowanych zabezpieczeń technicznych i niewłaściwej gospodarki wodnej.

Zagospodarowanie terenu można ocenić jako zgodne z uwarunkowaniami mikroklimatycznymi. Rozmieszczenie terenów mieszkaniowych jest korzystne, a lokalizacja głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w północnej części ogranicza wpływ przemysłu na jakość powietrza. Znacznie mniej korzystny jest wzrost ruchu komunikacyjnego, szczególnie w samym mieście Ożarów.

Obszar gminy, poza niewielkimi wyjątkami, charakteryzuje się zgodnością form zagospodarowania z uwarunkowaniami związanymi z ochroną przyrody. Konflikty w użytkowaniu terenów obserwuje się w Dolinie Wisły. Niwelacja tych zjawisk będzie możliwa po wprowadzeniu prawnej ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, na mocy aktów prawnych. Można wyróżnić 4 podstawowe kategorie przydatności poszczególnych terenów:

- ***tereny preferowane dla realizacji funkcji mieszkaniowych i usługowych***

Z technicznego punktu widzenia, budownictwo mieszkaniowe i usługowe mogłoby być realizowane na wszystkich terenach, za wyjątkiem starorzeczy i terenów podmokłych. Istotnym jest również aspekt ekonomiczny realizacji i utrzymania obiektów. Dlatego wskazano głównie tereny o korzystnych warunkach geologiczno-gruntowych, wodnych i klimatycznych. Są to w sąsiedztwie już istniejących zabudowań i układu infrastruktury technicznej. Wydzielone tereny powinny być zweryfikowane pod względem ograniczeń w lokalizacji zabudowy ze względu na występowanie zagrożeń hałasem i zanieczyszczeniami powietrza w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

- ***tereny preferowane dla lokalizacji funkcji przemysłowych***

Najkorzystniejszymi lokalizacjami dla przemysłu są tereny przylegające do obecnych zakładów przemysłowych, terenów zajętych przez bazy i składy. Posiadają one korzystne warunki geologiczno-gruntowe, jednakże rodzaj lokalizowanej działalności produkcyjnej powinien być weryfikowany pod kątem rodzajów i ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, przy wymogu określenia szczególnych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie oddziaływania tych obiektów na środowisko.

- ***tereny preferowane dla rozwoju funkcji rolniczej i leśnej***

Tereny w północnej części gminy wskazano do zachowania i powiększenia na cele leśne, jako element systemu przyrodniczego Gminy. Występujące w Gminy grunty rolne o wysokich klasach w części południowej winny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu i objęte ochroną, w części środkowej Gminy tereny rolne winny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu do czasu przeznaczenia ich na bardziej efektywne

pod względem ekonomicznym. Wskazuje się pozostawienie i przywracanie użytków zielonych w zasięgu dolin rzecznych.

- ***tereny preferowane dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej***

Wykorzystując charakter dolin cieków wodnych, tereny położone w tym obszarze należy wykorzystywać dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych. W szczególności dotyczy to Doliny Wisły. Funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa nie stwarza konfliktów w stosunku do funkcji przyrodniczych, jakie doliny rzek i cieków pełnią w mieście.

2.4. Zgodność zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami kulturowymi

W zagospodarowaniu przestrzennym Gminy uwzględnia się uwarunkowania kulturowe, co wyraża się w dbałości o zabytki architektoniczne, nienaruszaniu układów urbanistycznych, szanowaniu stref ochrony konserwatorskiej. Można ogólnie stwierdzić, że zagospodarowanie przestrzenne Gminy jest zgodne z uwarunkowaniami kulturowymi. Nieciekawie prezentuje się również sytuacja starych cmentarzy. Wiele takich obiektów wymaga uporządkowania i zagospodarowania.

2.5. Wizerunek miasta i gminy

Gmina Ożarów położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Wschodnia część Gminy sąsiaduje z gminami Zawichost i Anopol (województwo lubelskie). Od północy graniczy z gminą Tarłów, od zachodu z gminami Ćmielów i Wojciechowice od południa z gminami Wilczyce i Dwikozy. Ożarów uzyskał prawa miejskie z dniem 12 lutego 1569 roku i istniał jako miasto do XIX wieku (do Powstania Styczniowego). Odzyskał prawa miejskie 1 stycznia 1988 r., na mocy uchwały Rady Państwa z dnia 18 października 1987 roku.

Od 1 stycznia 1999 roku w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, Gmina Ożarów wchodzi w skład powiatu opatowskiego w województwie świętokrzyskim.

Gmina Ożarów położona jest w odległości około 28 km na północ od Sandomierza, 40 km na północ od granic Tarnobrzega, 80 km na wschód od Kielc – stolicy województwa świętokrzyskiego.

Najbardziej charakterystycznym rejonem jest miasto Ożarów.

W Gminie Ożarów przemysł już od dawna odgrywał ważną rolę. Stąd w krajobrazie gminy widoczne są liczne obiekty przemysłowe z wysokimi kominami, halami, wyrobiskami poeksploatacyjnymi itp. Stopniowo funkcja przemysłowa ustępuje miejsca innym funkcjom, szczególnie usługowym i jest to proces typowy dla wielu polskich miast i gmin.

Na pozytywny odbiór przestrzeni, a także poprawę warunków klimatycznych, wpływają obszary zieleni. Są one jednym z zasadniczych ogniw kompozycji przestrzennej. Do takich obszarów zalicza się przede wszystkim parki, skwery, zieleńce a także ogrody działkowe, cmentarze, tereny zieleni nieurządzonej a nawet

drobne elementy zieleni, takie jak: szpalery, pojedyncze drzewa, trawniki itd. Należy podkreślić, że w Gminie jest za mało terenów o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych. Choć występują tu takie zespoły zieleni często wymagają uporządkowania w zagospodarowaniu.

Na wizerunek gminy wpływa także układ komunikacyjny. Mimo budowy obwodnicy, stale odczuwa się niedostatki w rozwoju sieci ulic, liczby mostów, liczby miejsc parkingowych.

3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ WYMOGI JEGO OCHRONY

3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Miasto i gminę Ożarów zalicza się do obszarów o przewadze korzystnych warunków przyrodniczo-glebowych, wykazujących jednak duże zróżnicowanie przestrzenne, charakterystyczne dla gmin położonych na granicy występowania żyznych gleb lessowych Wyżyny Sandomierskiej. W odróżnieniu od większości gmin północnych rolnictwo Ożarowa nie uległo jednak zbyt silnej urbanizacji o czym świadczy stosunkowo wysoki — średni areał gospodarstwa indywidualnego (gmina 6,3 ha UR — województwo 4,7 ha UR).

Do najważniejszych możliwości i ograniczeń rozwoju rolnictwa w odniesieniu do warunków wojewódzkich zalicza się ponadto:

- ukierunkowanie produkcji rolnej na uprawę zbóż, ziemniaków, przemysłowych oraz sadownictwo,
- regres produkcji zwierzęcej, której znaczna część posiada charakter samozaopatrzeniowy (chów bydła i trzody chlewnej prowadzi odpowiednio, 26% i 16,3% gospodarstw indywidualnych podczas gdy w średnio w województwie 61,8% i 77,7% tych gospodarstw),
- załamanie się poprzedniego systemu obsługi rolnictwa oraz niewielki zakres dostosowania się tej dziedziny usług do wymagań rynkowych,
- korzystne warunki do produkcji ekologicznej,
- niewykorzystane możliwości powiązania rozwoju rolnictwa z turystyką w północnej, słabszej glebowo części gminy,
- nadmierna erozja wodna gleb lessowych w części południowej, spowodowana m. innymi nadmiernym oddrzewieniem krajobrazu.

Szansę rozwoju tego sektora gospodarki stwarzają również fundusze pomocowe UE. Ich wykorzystanie wiąże się jednak z usprawnieniem gospodarki przestrzennej w następujących dziedzinach:

- rozbudowa infrastruktury technicznej w tym modernizacja dróg, gazyfikacja, kanalizacja oraz przygotowania terenów pod inwestycje strukturalne,
- tworzenie warunków do rozwoju produkcji ekologicznej oraz agroturystyki,
- wzrost areału gospodarstw (grup gospodarstw) chcących rozwijać produkcję towarową oraz podejmujących usługi rolnicze i przetwórstwo rolno -spożywcze.

Zadaniem polityki przestrzennej winna być transformacja funkcji rolniczej, zmierzająca do jej dostosowania do warunków zagospodarowania występujących w poszczególnych strefach podziału przestrzennego.

W strefie północnej predysponowanej do uzupełnienia rolnictwa różnymi funkcjami komplementarnymi (turystyką w tym agroturystyką, mieszkalnictwem, nieuciążliwą przedsiębiorczością nierolniczą oraz funkcją leśną) dominującym kierunkiem polityki przestrzennej powinno być eliminowanie kolizji funkcjonalnych oraz ochrona terenów pełniących różne funkcje ekologiczne. Głównym instrumentem integracji rolnictwa ze środowiskiem przyrodniczym będzie „Krajowy program

rolnośrodowiskowy”, zaś schematem ukierunkowanym na ochronę przyrody (OPW) — tereny nadwiślańskie.

W tej sytuacji podstawowym instrumentem zagospodarowania tych obszarów winny być kompleksowe plany miejscowe, sporządzane dla sołectw, lub większych jednostek strukturalnych, które zapewniłyby racjonalne rozmieszczenie i koegzystencję wszystkich funkcji terenów.

W strefie intensywnego rozwoju rolnictwa działalność przestrzenna winna być natomiast ukierunkowana na poprawę efektywności gospodarowania oraz dostosowanie tego sektora gospodarki do wymogów konkurencji na rynkach krajowych i UE.

Pierwszeństwo miałyby zatem działania, zmierzające do:

- wzrostu areału gospodarstw,
- unowocześnienia rolniczego warsztatu pracy,
- integracji rolników w grupy producenckie,
- modernizacji otoczenia rolnictwa,
- sprawnego zagospodarowania środków pomocowych, kierowanych na cele intensyfikacji rolnictwa,
- zapobiegania erozji wodnej gleb.

Głównymi kierunkami zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinny być:

- wzmożona ochrona gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa przed zagospodarowaniem na cele nierolnicze (gleby te generalnie powinny być wyłączone z zabudowy zaś w przypadku konieczności przeznaczenia ich na cele budowlane winien być stosowany wymóg rozwiązań terenooszczędnych);
- ochrona obszarów rolniczych o najwyższych walorach kulturowych i krajobrazowych w aspekcie utrzymania i podniesienia ich atrakcyjności krajobrazowej i turystycznej;
- ochrona obszarów zmeliorowanych (spełniających swą rolę) przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem zmieniającym funkcje tych terenów,
- stymulowanie koncentracji ziemi oraz scalania i wymiany gruntów w aspekcie potrzeb gospodarstw towarowych, (pożądane minimum obszarowe — 15 ha UR);
- zapobieganie erozji gleb w tym przez zmianę funkcji tych terenów,
- preferencje dla metod produkcji rolniczej przyjaznych dla środowiska — produkcji ekologicznej oraz integrowanej, katalogu dobrych praktyk rolniczych, a także gospodarki rolno-środowiskowej, w pierwszej kolejności na obszarach objętych prawną ochroną przyrody — tworzenie nowych możliwości zagospodarowania na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych,
- znaczące wzbogacenia terenów lessowych w zadrzewienia ochronne i krajobrazowe jak w zieleń osłonową wokół obiektów uciążliwych, zadrzewienia wiatrochronne w sąsiedztwie większych rozłogów pól oraz zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż cieków wodnych, które zapobiegałyby przedostawaniu się do wód związków chemicznych stosowanych w rolnictwie;

- zapewnienia warunków przestrzennych do zagospodarowania gruntów ANR. Rozwój zabudowy wiejskiej winien być kształtowany z uwzględnieniem polaryzacji rynkowej gospodarstw i stopniowego przekształcania się drobnotowarowej zabudowy zagrodowej w zabudowę wielofunkcyjną. W uzasadnionych przypadkach gospodarstwa wysokotowarowe (znacząco zwiększające areał i skalę produkcji) mogłyby być lokalizowane na terenach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa np. w sąsiedztwie obsługiwanego areału.

Z drugiej strony na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy zdecydowanie przeciwdziałać rozproszeniu zabudowy nierolniczej i drobnotowarowej zabudowy zagrodowej nie wykazującej tendencji rozwojowej. Polityce tej służyć winny następujące zasady zagospodarowania:

- stymulowanie rozwoju alternatywnych źródeł dochodu w gospodarstwach mających realne szansę podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej;
- preferencje lokalizacyjne dla gospodarstw towarowych i grup producentów rolnych, korzystających ze środków pomocowych UE;
- skupianie nieuciążliwych funkcji zabudowy wiejskiej (w tym drobnotowarowej zabudowy zagrodowej nie wykazującej cech rozwojowych) na obszarach zabudowy wielofunkcyjnej, wyposażonych w zbiorcze systemy infrastruktury;
- zapewnienie warunków do lokalizacji usług rynkowych w otoczeniu rolnictwa oraz drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rewitalizacja najciekawszych elementów historycznie ukształtowanej wiejskiej sieci osiedleńczej oraz wykorzystanie jej dla promocji gminy i poprawy warunków życia ludności.

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Gmina Ożarów należy do obszarów o małej lesistości. Lasy stanowią 20% powierzchni gminy tj. około 3 673 ha, w tym:

- lasy państwowe 1041 ha (28,3%),
- lasy prywatne 2632 ha (71,7%),

Zwarte kompleksy leśne występują w większości w północnej części gminy.

Dominującym typem siedliskowym są bory świeże, stanowiące 53% powierzchni terenów leśnych. Bory mieszane stanowią 31% powierzchni, lasy mieszane świeże 7% i lasy świeże 8%.

Dominującym gatunkiem jest sosna zwyczajna, a współpanującym gatunkiem jest dąb szypułkowy i bezszypułkowy. Ponadto dość licznie występują grab i brzoza. W dolinie Wisły występują niewielkie płyty lasów z drzewostanem wierzbowym i topolowym.

Lasy oprócz walorów turystyczno-rekreacyjnych spełniają funkcję retencjonowania wód powierzchniowych i podziemnych, gleboochronne i przeciwierozyjne.

Lasy na terenie gminy Ożarów koncentrują się we wsiach posiadających niższą bonitację gleb. Południowa część gminy i tereny nadwiślańskie pozostają natomiast praktycznie bezleśne, co jest przyczyną zagrożeń środowiska rolniczego (erozja wodna i wietrzna, pogarszanie się bilansu wód — objawy stepowienia itp.). Większość potrzeb zalesieniowych skupia się na terenach o słabszych warunkach glebowych, które nie mogą być z różnych względów przeznaczone pod zabudowę oraz na obszarach lessowych o największych spadkach, objętych erozją wodną w stopniu silnym i bardzo silnym.

Najważniejsze problemy w zagospodarowaniu leśnym gminy stwarzają:

- kradzieże drzewa z lasów wszystkich kategorii własności,
- rosnące zagrożenie pożarowe oraz niedobór zbiorników ppoż;
- zaśmiecanie terenów leśnych wokół terenów mieszkaniowych oraz dróg,
- rosnące zainteresowanie wypoczynkiem w środowisku leśnym, w połączeniu z niedoborem infrastruktury turystycznej i komunalnej

Główną zasadą zagospodarowania leśnego powinno być umiejętne godzenie różnorodnych funkcji, jakie spełniają lasy przy zachowaniu ich trwałości i ciągłości użytkowania. Zasadzie tej towarzyszyć winny powszechna i ciągła ochrona lasów (zagospodarowanie lasów na cele nieleśne może być dokonane tylko w uzasadnionych przypadkach i przy braku innych rozwiązań przestrzennych), eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego, respektowanie ustaleń planów urządzenia, opracowanych dla lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego i lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Zakłada się, że lasy będą intensywnie rozwijaną funkcją terenów w północnej części gminy zaś na terenach południowych stopniowo zalesione zostaną tereny o największych spadkach, stanowiące obrzeża głównych rzek. Nadrzędnym kierunkiem polityki przestrzennej w odniesieniu do terenów leśnych winna być trwale zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna, uwzględniająca:

- zachowanie lasów i korzystnego ich wpływu na warunki życia ludzi oraz na równowagę przyrodniczą;
- ochronę różnorodności biologicznej środowiska leśnego,
- szczególną ochronę lasów, które stanowią naturalne fragmenty rodzimej przyrody, chronią środowisko przyrodnicze, spełniają funkcje krajobrazowe, glebochronne i wodochronne, ochraniają tereny narażone na zanieczyszczenie i uszkodzenie, służą potrzebom naukowym.

Kierunkom tym towarzyszyć winny następujące działania przestrzenne powiększanie zasobów leśnych w wyniku zwiększenia zalesień oraz zadrzewień i zakrzewień, dostosowywanie struktury gatunkowej drzewostanów do warunków siedliskowych i krajobrazowych, racjonalne udostępnianie turystyczne lasów (ukierunkowania rekreacji i turystyki leśnej w sposób godzący funkcje społeczne lasów z ochronnymi z jednoczesnym wyposażaniem tych obszarów w małą infrastrukturę turystyczną), odbudowa retencji wodnej w lasach i w strefie rolno-leśnej.

Zgodnie z krajowym programem zwiększenia lesistości preferencje zalesieniowe winny obejmować w kolejności obszary gminy objęte prawną ochroną środowiska

przyrodniczego, tworzące leśne korytarze i powiązania ekologiczne, wododziały, jak również strefy zagospodarowania turystycznego.

Lokalizacja zalesień powinna m.in. zapewniać, zmniejszenie rozdrobnienia i rozproszenia kompleksów leśnych, tworzenie powiązań pomiędzy dużymi kompleksami leśnymi oraz połączenie ich z obszarami o funkcjach ekologicznych. Docelowa wielkość kompleksu leśnego nie powinna być mniejsza niż 5 ha. Podstawą rozwoju obszarowego tej funkcji winna być „granica rolno-leśna” ustalona w „studium uwarunkowań...” a następnie tereny do zalesienia, sprecyzowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przy projektowaniu zalesień należy wykorzystać wytyczne Ministra Rolnictwa i rozwoju wsi z dnia 31.07.2003 r. w sprawie ustalania granicy rolno-leśnej.

3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych

Pod względem hydrograficznym teren Gminy Ożarów położony jest w zlewni rzeki Wisły. Obszar ten położony jest w Regionie Wodnym Środkowej Wisły, pozostającym w Zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Oprócz rzeki Wisły, sieć rzeczna na terenie Gminy reprezentowana jest przez ciek bez nazwy, płynący w południowej jej części.

Północna część terenu gminy znajduje się w obrębie zlewni Kamiennej, lewobrzeżnego dopływu Wisły, jednak brak tu cieków powierzchniowych. Centralna i południowa część terenu należy do zlewni ciek bez nazwy, który w rejonie Zawichostu wpada do Wisły. Ciek ten zasilany jest nielicznymi, małymi strumieniami.

Rzeka Wisła, stanowiąca naturalną wschodnią granicę gminy oraz powiatu i województwa, płynie korytem szerokości 300 –500m. Główny nurt rzeki stanowi wytyczony szlak żeglugowy. W granicach gminy Wisła prowadzi wody pozaklasowe ze względu na przekroczenia stężeń zasolenia, biogenów, miana Coli i chlorofilu „a”.

Jednym z czynników wpływających na jakość wód Wisły jest wielkość przepływu. Dotyczy to szczególnie okresów w trakcie powodzi oraz po przejściu fali powodziowej. Badania jakości wód wiślanych wykazały, że w trakcie kulminacji fali powodziowej wzrasta stężenie substancji biogenych (związki fosforu i azotu) spowodowane wypłukiwaniem z pól nawozów mineralnych.

Nie stwierdzono natomiast zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi lub wzrostu poziomu zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi oraz wzrostu poziomu zanieczyszczeń bakteriologicznych. Poza rzekami na terenie gminy wody powierzchniowe reprezentowane są przez starorzecza, występujące na terenie zalewowym Wisły (czarne jezioro, staw Przeria) oraz niewielkie stawy w dolinach małych cieków.

W celu poprawy jakości wód powierzchniowych niezbędna jest ścisła współpraca międzygminna i międzywojewódzka oraz podjęcie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie całej zlewni Wisły.

Zasoby wód podziemnych są najcenniejszą wartością środowiska naturalnego gminy Ożarów. Na obszarze gminy Ożarów znaczenie gospodarcze posiadają poziomy wodonośne związane z utworami jurajskimi, górnokredowymi i czwartorzędowymi. Osady dolnego dewonu i górnego triasu występujące w południowej części gminy są praktycznie bezwodne. Największą wartość posiadają wody z poziomu górnokredowego i górnourajskiego, które odpowiadają wymaganiom norm dla wód pitnych bez uzdatniania. Wody z tego poziomu ujmowane są przez studnie w Pisarach, Prusach i Glinianach. Wydajność studni waha się w granicach od 12,1 m³/h do 229,5 m³/h.

Utworki jury dolnej i środkowej (piaskowce i mułowce) z przewarstwieniami iłowców i iłów) charakteryzują się niską i średnią wodonością, wody te cechuje zmienna jakość od dobrej poprzez średnią do złej. Wynika to z podwyższonej zawartości jonów Fe i Mn. Wody te występują w rejonie Wyszmontowa i Prus.

Wodoność wód podziemnych związanych z utworami kredy górnej jest zróżnicowana od bardzo wysokiej do średniej. Jakość tych wód jest bardzo dobra, lokalnie może być średnia z uwagi na podwyższoną zawartość jonów Fe i Mn. Wody tego poziomu ujmują studnie w Szymanówce i w Nowym.

W granicach gminy Ożarów znajdują się fragmenty trzech głównych zbiorników wód podziemnych: zbiorniki GZWP nr 420 „Wierzbica-Ostrowiec”, GZWP nr 422 „Romanówka”, dla których utworami wodonośnymi są wapień i margle jury górnej oraz zbiornik wód podziemnych GZWP nr 405 „Niecka Radomska”, dla którego utworami wodonośnymi są opoki i margle kredy górnej.

Na terenie gminy Ożarów, w obrębie GZWP nr 420 „Wierzbica-Ostrowiec” oraz na obszarze występowania utworów kredy występuje wysoki stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych ze względu na brak (wychodnie skał podłoża) lub tylko częściową izolację skał zbiornikowych. W obrębie GZWP nr 422 „Romanówka” oraz na obszarze występowania utworów starszych od górnej jury (południowo-zachodnia część terenu gminy) występuje średni stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych, dzięki częściowej lub całkowitej izolacji utworów wodonośnych przez osady czwartorzędu.

Wody podziemne występujące w utworach czwartorzędu związane są z wodami piaszczysto – żwirowymi leżącymi na nieprzepuszczalnych utworach ilastych jury środkowej lub czwartorzędowych glinach zwałowych. Wody występujące w tych utworach pozyskiwane są licznymi studniami kopanymi. Na terenie gminy występuje wysoki stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych ze względu na brak lub częściową izolację skał zbiornikowych. Dotyczy to obrębu zbiornika GZWP nr 420 i na obszarze utworów kredowych.

Jakość wód podziemnych jest monitorowana w ramach „Programu regionalnego monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych w województwie świętokrzyskim” opracowanym przez PIG Oddział Świętokrzyski w Kielcach. Wykonawcą całości prac był Państwowy Instytut Geologiczny. Badania terenowe i opróbowanie punktu wykonuje Oddział Świętokrzyski PIG w Kielcach, a analizy

chemiczne pobranych próbek wody Centralne Laboratorium Chemiczne PIG w Warszawie.

W sieć monitoringu włączone są także ujęcia wód podziemnych zlokalizowane na terenie Gminy Ożarów.

Tab. Wykaz punktów sieci regionalnej monitoringu jakości wód podziemnych w gminie Ożarów.

Nr pkt RMWPśw	Miejscowość	Właściciel punktu	Stratygrafia warstwy wodonośnej	Głębokość filtra od – do [m]	Rodzaj punktu
57	Gliniany	Ujęcie komunalne dla Ożarowa	J ₃	31,0-49,0	Studnia głębinowa
59	Gliniany	Cementownia „Ożarów” – st. IIIa	J ₃	126,6-137,0	Studnia głębinowa

3.4. Powietrze atmosferyczne

Na stan czystości powietrza atmosferycznego w gminie Ożarów zasadniczy wpływ ma cementownia „Ożarów”. Badaniami stanu czystości powietrza zajmuje się sieć monitoringu lokalnego cementowni. Punkty pomiarowe zlokalizowane są w Mieczysławowie oraz Ożarowie.

Z badań wynika, iż nie występują przekroczenia stężenia dwutlenku siarki i azotu na terenie gminy. Jedynie w miesiącach zimowych notuje się przekroczenia dopuszczalnych stężeń dobowych pyłu zawieszonego.

Cementownia Ożarów ma największy wpływ na stan czystości powietrza na terenie gminy, należy do grupy 15 największych zakładów województwie emitujących do atmosfery min. 500 ton pyłów i gazów (nie licząc CO₂) i jest największym takim zakładem w powiecie opatowskim.

W chwili obecnej nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych norm. Związane jest to z zastosowaniem dodatkowych środków zabezpieczających przed emisją zanieczyszczeń.

3.5. Odpady

Gmina posiadała miejskie wysypisko komunalne dla Miasta i Gminy Ożarów w Julianowie oddalonym około 4 km od Ożarowa w kierunku Ostrowca Św. Obiekt oddalony jest od najbliższych zabudowań w miejscowości Polesie Mikułowskie, położonych na zachód od wysypiska w odległości ok. 200 m i miejscowości Drygulec położonej na południowy zachód od wysypiska w odległości ok. 500 m. Gospodarstwa te zaopatrywane są w wodę z wodociągu.

Wysypisko odpadów usytuowane jest w wyrobisku po eksploatacji piasków czwartorzędowych o głębokości od 2,5 – 5 m i zajmuje powierzchnię 4,48 ha. Przed zlokalizowaniem wysypiska nie wykonano badań geologicznych i nie zastosowano żadnych zabezpieczeń technicznych dla ochrony wód podziemnych (uszczelnienie

podłoża, drenaż odcieków). W 1997 roku, w rejonie składowiska w Julianowie, została utworzona sieć monitoringu lokalnego jakości wód podziemnych. W pobranych próbkach stwierdzone zostały zanieczyszczenia bakteriologiczne, podwyższone zawartości suchej pozostałości, chlorków, amoniaku, azotanów. W sąsiedztwie wysypiska nie występuje ponadnormatywna ilość metali ciężkich. Charakter zanieczyszczeń jednoznacznie wskazuje na niekorzystny wpływ funkcjonującego składowiska odpadów na środowisko. Wykonane badania wskazują na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń na odległość od 20 do 250 m od składowiska.

Wojewoda Świętokrzyski decyzją znak: SR.III.6621-23/05 z dnia 22.11.2005 r. zobowiązał Burmistrza Miasta i Gminy do zamknięcia składowiska odpadów w terminie do 31 grudnia 2005 r. Jednocześnie zobowiązał do przeprowadzenia na składowisku następujących prac:

- uzupełnienia ogrodzenia do 31 marca 2006 r.
- uzupełnienia piezometrów do 30 czerwca 2006 r,
- wykonanie systemu drenażu ujmowania i odprowadzania wód opadowych i odciekowych ze składowiska do 31 grudnia 2007 r,
- wyposażenia składowiska w instalację do ujmowania i odprowadzania biogazu do 30 kwietnia 2008 r.

oraz określił techniczny sposób zamknięcia i rekultywacji składowiska odpadów komunalnych w Julianowie.

Obecnie Gmina nie posiada składowiska odpadów komunalnych, nieczystości są odbierane poprzez zakłady posiadające koncesje i wywożone na składowisko odpadów w Janiku lub Jańczycach.

3.6. Hałas

Na terenie Ożarowa do głównych źródeł hałasu wpływających na zwiększenie uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego należy: ruch drogowy oraz działalność prowadzona na terenach niektórych obiektów przemysłowych oraz w mniejszym zakresie ruch kolejowy.

3.6.1. Hałas drogowy

Hałas drogowy stanowi główne źródło zagrożeń akustycznych w środowisku. Zwiększający się wciąż ruch uliczny oraz dostępność środków transportu powodują stały wzrost zanieczyszczeń powietrza emisją spalin oraz uciążliwości związanych z hałasem.

Najbardziej narażone na hałas drogowy są tereny położone przy głównych ciągach komunikacyjnych miasta i gminy, gdzie ruch pojazdów samochodowych jest największy.

Poprawa klimatu akustycznego na terenie miasta Ożarowa, stanowiącego węzeł dróg wojewódzkich, nie będzie trudna lecz wymaga poniesienia nakładów na inwestycje drogowe.

Doraźną poprawę sytuacji można uzyskać poprzez polepszenie stanu nawierzchni i zmianę prędkości strumienia pojazdów. Istotnym zagrożeniem ze strony hałasu drogowego jest wzrost ruchu samochodowego (zwłaszcza ciężarowego) na drogach znaczenia ponadlokalnego - tranzytowego.

3.6.2. Hałas przemysłowy

Jedynymi źródłami hałasu przemysłowego na terenie Gminy Ożarów jest Cementownia „Ożarów” oraz infrastruktura z nią związana. Zakres uciążliwości akustycznej jest jednak praktycznie ograniczany w granicach nieruchomości Cementowni.

Dotychczas nie stwierdzono tego rodzaju zagrożenia ze strony małych zakładów wytwórczych.

3.6.3. Inne źródła hałasu

Oprócz wyżej omówionych źródeł hałasu na terenie miasta mamy do czynienia z okresową emisją hałasu związaną z organizowanymi na otwartej przestrzeni imprezami masowymi, takimi jak festyny, koncerty muzyczne, imprezy sportowe (np. mecze piłkarskie), pokazy sztucznych ogni, itp. Ze względu na konieczność zapewnienia odpowiedniej mocy akustycznej źródeł dźwięku, zwykle stanowią one dużą uciążliwość dla mieszkańców, szczególnie w przypadku organizacji tego typu imprez w bezpośrednim sąsiedztwie dzielnic mieszkaniowych oraz w centrum miasta.

3.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne jest zjawiskiem powszechnym. Jego źródłami są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej oraz urządzenia o mniejszej uciążliwości, diagnostyczne, terapeutyczne, przemysłowe, a także domowe.

Dla ochrony środowiska istotne znaczenia mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości 0,1-300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym.

Do urządzeń najbardziej szkodliwych na obszarze gminy należą:

- stacje transformatorowe,
- bazowe stacje telefonii komórkowej różnych operatorów
- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV, 220 kV, 400 kV, których szkodliwy wpływ rozciąga się odpowiednio od 12 do 37 m od osi linii w obie strony.

Ochrona ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym uregulowana jest ustawowo (prawo budowlane, prawo ochrony środowiska, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarnymi.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami formami ochrony zabytków są: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ochronę: zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków i parków kulturowych. W przypadku, gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie. W dokumentach tych ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Materiały dotyczące stanu kulturowego i zabytków zgromadzone na potrzeby niniejszego opracowania składają się głównie z danych z archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków, dotyczących zabytków architektury, techniki, stanowisk archeologicznych, zabytków ruchomych, zabytkowych układów zieleni.

Ożarów należy do obszarów charakteryzujących się największym w województwie nasyceniem dobrami kultury. Ewidencja konserwatorska obejmuje 1095 tego typu obiektów, spośród których jedynie 32 posiada wyższą rangę ochronną (wpis do rejestru zabytków):

- 13 – architektura i budownictwo,
- 14 – parki i cmentarze,
- 5 – stanowiska archeologiczne

Nasycenie zabytkami „ruchomymi” jest średnie w skali województwa – 211 obiektów w ewidencji, 10 w rejestrze zabytków.

Miasto Ożarów założył Józef Ożarowski, właściciel pobliskiego Wyszmontowa za przyzwoleniem króla Zygmunta Augusta w 1569 r. Na przełomie kolejnych wieków Ożarów nie miał znaczącego udziału w wielkich wydarzeniach historycznych w kraju. Za udział mieszkańców w Powstaniu Styczniowym w 1869 Ożarów stracił prawa miejskie. Odzyskał je dopiero w grudniu 1987 roku.

W związku z tym, że ani przez miasto ani przez teren gminy nie toczyły się jakieś szczególne bitwy narodowo-wyzwoleńcze na całym terenie zachowało się dość dużo i w dobrym stanie zabytków kulturowych, głównie sakralnych oraz dawnych dworów. Istnieją także liczne ślady archeologiczne świadczące o dalekiej historii omawianych terenów.

MIASTO OŻARÓW

W Ożarowie znajduje się ciekawe założenie kościelne położone na wzgórzu z którego rozpościera się widok na centrum miasta. W skład założenia wchodzi

kościół parafialny p.w. Św. Stanisława Biskupa, dzwonnica oraz cmentarz przykościelny. Kościół parafialny pochodzi z przełomu XIX i XX wieku. Postawiono go na miejscu pierwotnych kościołów z których pierwszy pochodził z 1206 roku. Najcenniejszymi zabytkami są ufundowane przez Ożarowskich ołtarze, obrazy i figury, które przeniesiono tu z drewnianego kościoła poprzednio stojącego na wzgórzu. W prawym bocznym ołtarzu znajduje się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, który jest uznany za cudowny.

Na omurowanym terenie na wzgórzu, między drogą a kościołem mieści się cmentarz z kaplicą z grobami rodziny Karskich. Jest tu też barokowa drewniana dzwonnica zbudowana w XVIII wieku. Ma ona konstrukcję słupową opartą na rzucie kwadratu i przykryta jest interesującym łamanym dachem namiotowym krytym gontem. Na wprost kościoła przy drodze stoi kamienna barokowa figura św. Józefa piastującego Dzieciątko Jezus.

BIEDRZYCHÓW

Ok. 5 tysięcy lat temu, na wzgórzu, nazwanym później Grodziskiem, mieszkali już ludzie, którzy uprawiali tu prymitywnymi narzędziami ziemię. Ich krzemienne siekiery wyorują współcześni rolnicy z Biedrzychowa i okolic.

Gliniane garnki z tego okresu zachowały się w piaskowni na skraju wsi. Ujawniły się one dopiero w międzywojniu, kiedy to z tego miejsca ludzie zaczęli wydobywać piasek do budowy. Archeolodzy zaliczyli tę osadę - na podstawie naczyń - do kultury pucharów lejkowatych.

Kolejne ślady bytności człowieka w tym miejscu datuje się na wczesne średniowiecze, kiedy to na peryferyjnym wzgórzu miała znowu stać osada, a po której pozostała pamiątka w postaci nazwy Grodzisko.

Podczas I-ej wojny światowej stacjonowała tu I Brygada J. Piłsudskiego przed przeprawą przez Wisłę. Śladem po tamtych wydarzeniach był cmentarz wojskowy na Grodzisku.

W drugiej połowie 1944 r. wieś przez kilka miesięcy leżała na linii frontu. Armia Czerwona zza Wisły ostrzeliwała Niemców okopanych na biedrzychowskich wzgórzach.

GLINIANY

Miasto lokowane w 1595 roku przez Krzysztofa Będzińskiego na prawach magdeburskich. Nim Gliniany uzyskały miejską lokację miały już wzniesioną w 1573 r. świątynię. Dokładna data jej budowy została wycięta na jednej z belek tworzących żrąb prezbiterium. Miasto założone zostało wśród rozległych lasów, w miejscu gdzie wydobywano glinę. Obecnie osada z dużym kwadratowym rynkiem, przez który przechodzi droga Ożarów- Boria. Na rynku znajduje się tu figurka św. Floriana oraz studnia wykopana w 1880 roku. Osada ma dobrze zachowany układ historyczny z kościołem parafialnym znajdującym się na południe od rynku.

Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha wzniesiony został w 1573 roku, a na przełomie XVI\XVII wieku przebudowany. Jest to kościół drewniany, o konstrukcji

zrębowej, oszalowany. Dach pochodzi z XVIII wieku, jest dwuspadowy, pokryty gontem. Wieżyczka ma sygnaturkę późnobarokową. Prezbiterium kościoła jest zamknięte, wieloboczne. a przy nim od północy znajduje się zakrystia. Nawa jest trochę szersza od prezbiterium, z obszerną kruchtą od zachodu. Wewnątrz pozorne sklepienie kolebkowe.

Wnętrze kościoła bogato wyposażone zdobnictwem barokowym i późnobarokowym

JANIKÓW

Janików lokowany był przed 1578 r. Uważany był za miasteczko starsze od Ożarowa choć nie ma na to dokumentów. Wiadomo, że zamieszkiwało go wielu rzemieślników, a nawet obcokrajowców – Włochów. Janików w 1767 roku uległ spaleni. Obecnie Janików to wieś z czworobocznym rynkiem, ładnym założeniem kościelnym.

Obecny kościół parafialny p.w. św. Anny został wymurowany w 1873 roku na miejscu pierwotnego drewnianego kościoła z XVII wieku. Jest on wyposażony w duchu późnobarokowym. Po południowej stronie kościoła stoi drewniana dzwonnica z XVIII wieku, w której znajdowały się dwa dzwony. Dzwonnica ma konstrukcję słupową, jest szalowana, o ścianach pochyłych, z węższą oddzielną daszkiem kondygnacją górną

W Janikowie znajdują się dwie XIX wieczne kamienne figury przydrożne rzeźba Chrystusa upadającego pod krzyżem oraz czteroboczny słup na cokole dźwigający czteroarkadową kapliczkę z rzeźbą Chrystusa Frasobliwego wewnątrz.

JULIANÓW

Julianów jest jedną z najmłodszych wsi gminy Ożarów. Podczas I-ej wojny światowej spokój wsi naruszyły przemarsze wojsk i zażarte walki, jakie toczyły się w okolicach Ożarowa w czerwcu 1915 r. między wojskami rosyjskimi a armią austro-węgierską, w której służyła również I Brygada Legionów Józefa Piłsudskiego.

Po raz drugi wielka historia wtargnęła do wsi wraz z II-gą wojną światową, a szczególnie w czasie walk niemiecko-radzieckich na przyczółku sandomierskim w II-ej połowie 1944 r. i na początku stycznia 1945 r. Julianów znalazł się w strefie zajętej przez Niemców i stał się technicznym zapleczem dla Wehrmachtu, toczącego zażarte walki z Armią Czerwoną kilka kilometrów dalej w okolicach doliny Opatówki. W julianowskim lesie Niemcy urządzili polowe arsenały, magazyny żywności, mundurowe, sprzętu wojskowego, a we wsi zaś - szpital, to wszystko, co było potrzebne do prowadzenia zakrojonych na dużą skalę działań zbrojnych. Mieszkańcy Julianowa wykorzystywani byli przez okupanta do prac przy budowie toru dla budzącego zgrozę u przeciwnika największego działa niemieckiego, zwanego Grubą Bertą. Ukryta była w małachowskim lesie, ale toczyła się po szynach do Drygulca i stąd, przesuając się w stronę Jakubowic, strzelała w kierunku pozycji radzieckich. Pociski dochodziły nawet do Sandomierza.

KARSY

Spokojny żywot karsowian przerwały działania wojenne w 1915 r., kiedy to z Wyżyny Sandomierskiej wycofywali się Rosjanie, tuż za nimi szły oddziały austriackie, a w ich składzie legioniści Józefa Piłsudskiego. Drewniana część wsi została wtedy spalona.

Po zajęciu w 1939 r. Ożarowszczyzny, Niemcy docenili karskie pokłady krzemienia, który używano do budowy dróg. Kiedy w sierpniu w 1944 r. na te tereny wkroczyła Armia Czerwona i front stanął na obrzeżach przyczółka baranowsko-sandomierskiego, Karsy znalazły się w strefie pozafrontowej, po stronie niemieckiej. Wehrmacht uznał, że w Karsach będzie spokojnie, więc urządził tam w kilku domach szpital polowy. Do szpitala przywożono ciężko rannych, umierających żołnierzy. Zwożono też ciała poległych. Na polu Kilijańskiego, tuż przy drodze Ożarów-Opatów, miejscowych mężczyzn zapędzano do kopania zbiorowych grobów. W sumie pochowano w kilku dużych mogiłach ponad 360 zwłok. Cmentarz ogrodzono deskami i wyróżniono go w krajobrazie krzyżami. Powojenna władza zlikwidowała wojskową nekropolię.

KRUKÓW i SZYMANÓWKA

Hitlerowcy zamierzali wybudować tu w lesie obóz. Wzniesli już nawet kilkanaście baraków, ale mimo usilnych poszukiwań, nie trafili na wystarczające ujęcia wody. Więc zrezygnowali z tego zamiaru. Zdołali jednak w leśnym Rekitowym Dole wystrzelać prawie 60 Polaków. W II-iej połowie 1944 r. mieszkańcy przeżyli piekło działań frontowych.

LASOCIN

Lasocin założony został przez Andrzeja i Barbarę Lassotów i lokowany w 1547 roku według praw niemieckich. Kolejnymi właścicielami byli m. in. Oleśnicy, Denhoffowie Położone jest niedaleko skarpy doliny Wisły, przy trasie z Zawichostu na Tarłów. Obecnie ośrodkiem osady jest kwadratowy rynek z ulicami w narożnikach oraz z kościołem parafialnym na południowy-wschód od rynku

Obecny kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła jest murowanym kościołem wzniesionym wg projektu z 1930 roku i wyposażony późnobarokowymi detalami. Stoi on na miejscu pierwotnego drewnianego kościoła z 1662 roku i przeniesionego w 1952 roku do Stodół. Obok kościoła stoi drewniana dzwonnica o konstrukcji słupowej. Dach namiotowy, pokryty jest gontem. Na terenie założenia kościelnego, na cmentarzu przykościelnym stoi późnobarokowa rzeźba św. Jana Nepomucena.

Z dawnego budownictwa zachowało się kilka miejskich, pożydowskich domów murowanych z kamienia z dwuspadowymi dachami i na peryferiach - jedna z dwóch zabytkowych chat drewnianych, przykrytych czterospadową konstrukcją ze strzechy.

W Lasocinie znajduje się jedna figura przydrożna. Pochodzi z pierwszej połowy XIX wieku. Jest to czworoboczny słup na cokole dźwigający czteroarkadową kapliczkę z rzeźbą Chrystusa Frasobliwego.

PRZYBYSŁAWICE

Wieś Przybysławice znajdowała się w różnym posiadaniu: w 1529 r. Andrzeja Podłęskiego, na początku XIX w Adama hr. Przerębskiego, Bełdowskiego, Zglińskiej. Do 1790 roku w Przybysławicach stał drewniany kościół z 1414 roku. Dziś na jego miejscu stoi nowy murowany kościół p. w. Św. Stanisława z 1843 roku.

Niedaleko kościoła znajduje się stary cmentarz, na którym zachowało się sporo jeszcze wartościowych i ciekawych rzeźbiarsko nagrobków wytworzonych w okolicznych, ludowych warsztatach kamieniarskich w XIX w. i w I-ej połowie XX wieku. Najstarsze pochodzą z połowy ubiegłego stulecia i noszą cechy miejskich, renomowanych zakładów kamieniarskich.

Połączenie różnorodnych stylistycznie nagrobków z obfitym drzewostanem z dominacją brzozy dało niezwykłą kompozycję nostalgiczno-romantyczną. Przybysławicki cmentarz przyciąga nie tylko krewnych pochowanych tu ludzi, ale również miłośników pisarstwa Witolda Gombrowicza, którego bliscy są tu pochowani. w Przybysławicach nie brak też kamiennych figur przydrożnych, szczególnych znaków przeszłości.

SOBÓTKA

Wieś Sobótka należy do jednych z najstarszych w Polsce. Znajdowała się w posiadaniu Kazimierza Sprawiedliwego, później w rękach zakonu Klarysek z klasztoru św. Andrzeja w Krakowie, następnie kasztelana Sandomierskiego Wilczka oraz starosty Maciejowskiego. Znajduje się tu kościół parafialny p.w. Św. Małgorzaty. Został on zbudowany na miejscu dawnego drewnianego kościoła w 1795 roku. Odnowiony gruntownie w 1885 roku, później zniszczony w czasie działań wojennych w 1944 i następnie odbudowany wg projektu arch. Józefa Jamroza w latach 1946 – 50.

Istnieje szereg dokumentów mówiących o bogatej historii kościołów w Sobótce, z których pierwszy istniał już w 1470 roku. Nowy kościół jest murowany, ma charakter barokowo-klasycystyczny. Jego wnętrze jest bogato zdobione.

W Sobótce stoi również późnobarokowa figura przydrożna w kształcie postumentu, na którym znajduje się kamienna rzeźba św. Jana Nepomucena.

STRÓŻA - WOJCIECHÓWKA

Neolityczne ślady działalności w tej okolicy człowieka przenoszą początek osadnictwa na 5 tysięcy lat temu. Wtedy to w Wojciechówce z pokładów jurajskiego wapienia wydobywano krzemień. Okolica ta była częścią aktywnego gospodarczo zagłębia krzemienia, podstawowego wówczas surowca do wyrobu prostych narzędzi.

ŚMIŁÓW

W Śmiłowie znajdujemy murowany dwór z drugiej połowy XVIII wieku. Dwór położony jest na niewielkim wzniesieniu, otoczony częściowo zachowanym parkiem krajobrazowym. Jest to budynek parterowy, w części podpiwniczony, zbudowany na rzucie prostokąta, z gankiem od frontu i wgłębnym portykiem od tyłu. Dwór ma typowy amfiladowy układ pomieszczeń z XVIII wieku, z holem i salonem na osi z bardzo

ładnym skarbczykiem. Wewnątrz budynku znajduje się osiemnaście pomieszczeń: po jego bokach po trzy pokoje, od wschodu - pomieszczenia gospodarcze, a od zachodu dawna kaplica sklepiona kolebkowo z lunetami. w jednym z pomieszczeń zachował się oryginalny piec kaflowy, pozostałe pochodzą z XIX wieku, a także wejście do piwnic z XVII wieku, sklepionych kolebkowo. Ciekawostką jest dobrze zachowany oryginalny stół ogrodowy wykonany z piaskowca ze zdobieniami wrytymi w kamieniu. w otoczeniu dworku zlokalizowana jest XIX-wieczna oficyna oraz dawny spichlerz z kolumnami od frontu.

Dach łamany o dolnych połaciach wklęsłych, gontowy, z dymnikami. Przy dworze znajdują się pozostałości parku krajobrazowego.

Dwór w Śmiłowie należy do najpiękniejszych tego typu budowli w sandomierskiem. Zachował on pierwotną sylwetkę, jaką nadali mu architekci i budowniczowie w II-iej połowie XVIII wieku. Został on przebudowany w XIX wieku.

Jest to obraz staropolskiej architektury, zbudowany według ówczesnego zwyczaju orientowania dworów na godzinę jedenastą. Dzięki takiemu usytuowaniu wszystkie jego pomieszczenia były jasno oświetlone w ciągu dnia.

WYSZMONTÓW

Z badań archeologicznych wynika, że obecność człowieka w dzisiejszym Wyszmontowie i jego najbliższych okolicach rozpoczęła się w czasach starożytnych. Odkryto tu ślady cmentarzyska, które archeolodzy zaliczyli do typu łużycko - pomorsko - kloszowego, czyli przeszło 2 tysiące lat temu osiedlili się w tym miejscu ludzie. w latach 30-tych XX w. wykopano tu także urny z prochami przodków.

W latach 50-tych, rolnik Franciszek Rycomber, wyorał na swoim polu 20 starożytnych naczyń glinianych. Trudno dziś orzec, czy zachowana została ciągłość osadnicza tego miejsca.

ZAWADA

Z dawnych zabudowań dworskich pozostały, dziś już zabytkowe, budynki gospodarcze o charakterystycznej architekturze z II-iej połowy XIX w.

W toku prac urbanistycznych należy dążyć do dodatkowego rozpoznania terenowego zachowanych obiektów o walorach etnograficznych, artystycznych, historycznych i tradycyjnych, które można zakwalifikować jako zabytki a następnie wprowadzić formalnie do ewidencji konserwatorskiej w uzgodnieniu z władzami konserwatorskimi lub do rejestru przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Trzeba podkreślić, że odpowiednio udostępnione i zadbane elementy dziedzictwa kulturowego stanowić będą dodatkową atrakcję turystyczną i staną się świadectwem lokalnej tożsamości kulturowej.

4.1. Obszary objęte ochroną konserwatorską

- 1) Obszary ochrony archeologicznej w Biedrzychowie i Wyszmontowie
- 2) Układy urbanistyczne miejscowości Ożarów, Gliniany, Janików, Lasocin

4.2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską

Wśród wartościowych elementów dziedzictwa kulturowego, możliwego do wykorzystania w promocji gminy i wzrostu jej atrakcyjności turystycznej należy wymienić:

- 1) SANKTUARIUM MARYJNE – słynący z cudów obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem w kościele p.w. Św. Stanisława Bpa,
- 2) Zabytkowe układy urbanistyczne: z XVI/XIX w. Ożarowa lokowanego w 1569 roku jako własność prywatna – szlachecka (Ożarów utracił prawa miejskie w 1869 r. i ostatecznie je odzyskał w 1988 r.), z XVI/XVII w. Lasocina lokowanego w 1549 r. jako własność prywatna – szlachecka (Lasocin utracił prawa miejskie w 1869r.), z XVI/XIX w. Janikowa, lokowanego jak własność prywatna – szlachecka (Janików utracił prawa miejskie przed 1827r.), z XVI/XVIII w. Glinian, lokowanych w 1595r. jako własność prywatna – szlachecka (Gliniany utraciły prawa miejskie w 1869r.)
- 3) Zabytki objęte ścisłą ochroną konserwatorską:
 - osada neolityczna, domniemane grodzisko, stan. 1, nr rej. 495 (Biedrzychów),
 - zespół kościoła paraf. p.w. Św. Wojciecha z XVI/XX w. (kościół, dzwonnica, brama w ogrodzeniu) nr rej. 79 (Gliniany),
 - kopalnia krzemienia „Wzgórze Kruk”, nr rej. 259 (Gliniany),
 - kurhan z czasów pradziejowych, stan. 1, nr rej. 572 (Jankowice),
 - dzwonnica drewn. z XVIII w. przy kościele parafialnym, nr rej. 155 (Ożarów),
 - kaplica grobowa rodziny Karskich z 1 poł. XIX w., nr rej 156 (Ożarów),
 - kopalnia krzemienia, stan. 1, nr rej. 254 (Ożarów),
 - zespół dworski z XVIII/XX w. (dwór, obora, park krajobrazowy), nr rej. 305 (Pisary),
 - kapliczka w centrum wsi z pocz. XX w., nr rej. 164 (Potok),
 - zespół kościoła paraf. p.w. Przemienienia Pańskiego z XIX w. (kościół, dzwonnica, plebania), nr rej. 166 (Przybysławice),
 - obiekty cmentarza grzebalnego: kaplica, kostnica z XIX/XX w., nr rej. 167 (Przybysławice),
 - zespół kościoła paraf. p.w. NMP i Św. Małgorzaty z XVIII/XIX w., (kościół, ogrodzenie z bramą), nr rej. 187 (Sobótka),
 - zespół dworski z XVIII/XIX w. (dwór, oficyna), nr rej. 200 (Śmiłów),
 - kopalnia krzemienia „Korycina”, nr rej. 265 (Wojciechówka),
 - park dworski, krajobrazowy z XVIII w., nr rej. 298 (Wyszmontów).
- 4) Ślady kulturowe pobytu ludności żydowskiej – synagoga z XVIII w., zachowany w znacznym stopniu cmentarz z XVII w.,
- 5) Miejsca historyczne – pole bitwy z lat 1914-18,

- 6) Miejsca pamięci narodowej i martyrologii - krzyże i obeliski upamiętniające bitwy lub miejsca martyrologii, obszar getta żydowskiego z 1942 r.

4.3. Dobra kultury współczesnej

Przez dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Obecnie w Ożarowie nie ma opracowanej listy dóbr kultury współczesnej.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.1. Potencjał i rozwój demograficzny

Gminę Ożarów zamieszkuje około 11.585 mieszkańców z czego 4.906 osób mieszka w mieście Ożarów, a około 6.679 zamieszkuje w 36 sołectwach. Liczba mieszkańców z roku na rok powoli zmniejsza się. W 1997 roku gmina liczyła około 12.760, a w 2005r. zgodnie z danymi GUS - 11.585 osób. Liczba kobiet w gminie – ok. 5800, jest nieznacznie większa od liczby mężczyzn – ok. 5700. Pod względem liczby mieszkańców gmina Ożarów należy do średniej wśród gmin miejsko – wiejskich w województwie.

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2005 r. w gminie wynosiła 2352 osoby, z czego 1194 stanowili mężczyźni a 1158 kobiety. Ludność w wieku produkcyjnym to 7405 osób, w tym 3924 mężczyzn i 3481 kobiet.

Charakterystyczne jest, że odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w mieście Ożarowie z każdym rokiem zmniejsza się, natomiast na wsi jest stały i na przestrzeni 5 ostatnich lat kształtował się na poziomie około 24% ogółu mieszkańców sołectw. Tym samym udział osób w wieku przedprodukcyjnym w mieście maleje w stosunku do całkowitej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Zwiększa się natomiast liczba mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym. Spowodowane jest to wchodzeniem w wiek produkcyjny osób wyżu demograficznego. Średnio każdego roku licząc od 1993, liczba osób w wieku produkcyjnym zwiększa się o około 140 - 160 osób, przy czym liczba ta stale się powiększa.

Co roku więcej osób w wieku produkcyjnym przybywa w mieście niż w sołectwach (w mieście o około 80-90 osób więcej, na wsi o około 50 osób).

Maleje liczba ludności w wieku poprodukcyjnym: w 2001 roku było około 2037 osób w wieku powyżej 64 lat, a obecnie jest ich około 1756. Charakterystyczne jest, że zwiększa się stale liczba osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkująca miasto Ożarów, natomiast w sołectwach liczba osób starszych spada.

Przyrost naturalny w gminie jest w ostatnich latach ujemny. W mieście Ożarów natomiast przez ostatnie pięć lat był dodatni, lecz obserwuje się stale spadające tempo jego wzrostu. W sołectwach zaś notuje się stopniowe zwiększanie tempa przyrostu naturalnego, chociaż nadal jest on ujemny.

Tab. Ludność według wieku, płci i gmin (NTS 5) w województwie świętokrzyskim w 2005 r. (Stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	Identyfikator terytorialny	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
					razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Ożarów	2606053	11513	5706	5807	4868	2379	2489	6645	3327	3318
0-4 lat		549	285	264	219	116	103	330	169	161
5-9		613	317	296	224	108	116	389	209	180
10-14		699	328	371	298	142	156	401	186	215
15-19		859	461	398	363	211	152	496	250	246

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

20-24		993	525	468	512	262	250	481	263	218
25-29		960	529	431	473	264	209	487	265	222
30-34		761	384	377	346	175	171	415	209	206
35-39		580	299	281	209	99	110	371	200	171
40-44		690	354	336	284	124	160	406	230	176
45-49		945	468	477	456	201	255	489	267	222
50-54		1136	575	561	636	292	344	500	283	217
55-59		776	397	379	359	190	169	417	207	210
60-64		384	196	188	135	75	60	249	121	128
65-69		422	171	251	118	51	67	304	120	184
70-74		391	160	231	92	38	54	299	122	177
75-79		392	136	256	87	20	67	305	116	189
80-84		239	84	155	39	12	27	200	72	128
85 lat i więcej		124	37	87	18	-1	19	106	38	68
Wiek przedprodukcyjny		2352	1194	1158	942	482	460	1410	712	698
Wiek produkcyjny		7405	3924	3481	3512	1777	1735	3893	2147	1746
18-64 lata mężczyźni		3924	3924	x	1777	1777	x	2147	2147	x
18-59 lat kobiety		3481	x	3481	1735	x	1735	1746	x	1746
Wiek mobilny										
18-44 lata										
mężczyźni i kobiety		4352	2288	2064	1986	1019	967	2366	1269	1097
Wiek niemobilny		3053	1636	1417	1526	758	768	1527	878	649
45-64 lata mężczyźni		1636	1636	x	758	758	x	878	878	x
45-59 lat kobiety		1417	x	1417	768	x	768	649	x	649
Wiek poprodukcyjny		1756	588	1168	414	120	294	1342	468	874
65 lat i więcej mężczyźni		588	588	x	120	120	x	468	468	x
60 lat i więcej kobiety		1168	x	1168	294	x	294	874	x	874
Biologiczne grupy wieku		11513	5706	5807	4868	2379	2489	6645	3327	3318
0-14 lat		1861	930	931	741	366	375	1120	564	556
15-64 lat		8084	4188	3896	3773	1893	1880	4311	2295	2016
65 lat i więcej		1568	588	980	354	120	234	1214	468	746
Edukacyjne grupy wieku		3713	1916	1797	1616	839	777	2097	1077	1020
0- 6 lat		784	404	380	307	158	149	477	246	231
7-12 lat		792	392	400	315	141	174	477	251	226
13-15 lat		456	222	234	182	101	81	274	121	153
16-18 lat		518	280	238	218	129	89	300	151	149
19-24 lat		1163	618	545	594	310	284	569	308	261
Kobiety w wieku										
15-49 lat		2768	x	2768	1307	x	1307	1461	x	1461

5.2. Warunki mieszkaniowe

W Gminie liczba nowych mieszkań nie pokrywa się z liczbą nowo zawartych małżeństw. Choć ogólnie sytuacja mieszkaniowa w gminie przedstawia się dość dobrze, potrzeby mieszkaniowe nie są w pełni zaspokojone.

Obszar gminy cechuje się rozproszoną zabudową mieszkalną, a zwarta zabudowa w postaci bloków mieszkalnych występuje jedynie na terenie miasta Ożarów.

Typy zabudowy przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto:

- Zabudowa wielorodzinna w formie bloków – 5%
- Zabudowa jednorodzinna w formie domów jednorodzinnych – 15%
- Zwarta zabudowa wielorodzinna (kamienice) – 10%
- Zwarta zabudowa jednorodzinna – 70%

Obszary wiejskie:

- zabudowa o charakterze małego miasta – 5%

- zabudowa liniowa (wzdłuż tras komunikacyjnych – 65%
- zabudowa rozproszona (z indywidualnymi dojazdami) – 30%

5.3. Opieka medyczna

Na terenie gminy Ożarów istnieje jedna Przychodnia Rejonowa oraz dwa Wiejskie Ośrodki Zdrowia.

Przychodnia znajduje się w Ożarowie i zatrudnia 2 internistów, 2 pediatrów, 2 stomatologów, okulistę, ginekologa i neurologa. Usługi pielęgniarskie wykonują 2 położne, 3 pielęgniarki zabiegowe, 1 pielęgniarka szczepienna, 3 pielęgniarki higieny szkolnej i 4 pielęgniarki środowiskowe. Przychodnia posiada też laboratorium do wykonywania podstawowych badań oraz gabinet EKG. Badania specjalistyczne wykonywane są zazwyczaj w Opatowie.

Swym zasięgiem Przychodnia Rejonowa obejmuje następujące miejscowości: Gliniany, Potok, Karsy, Czechów, Sobów, Zawada, Grochocice, Suchodółka, Niemcówka, Janików, Jankowice, Wólka Chropanowska, Julianów, Polesie Mikułowskie, Śródborze, Tominy i Wojciechówka. Razem pod opieką Przychodni Rejonowej znajduje się około 8.500 osób.

Według pracowników Przychodni konieczny jest remont generalny budynku przychodni (oddany do użytku w 1995r), a także zaopatrzenie w podstawowy sprzęt medyczny, jak również w meble (np. krzesła w poczekalni, kozetki itp.). Przychodnia dysponuje analizatorem hematologicznym oraz fotometrem do badań laboratoryjnych – sprzęt ten zakupiony został przez Urząd Miasta i Gminy w Ożarowie. Pozostały sprzęt medyczny w Przychodni jest przestarzały a jego termin ważności upływał. Brak inwestycji w infrastrukturę techniczną budynku i wyposażenie medyczne zmniejsza skuteczność leczenia pacjentów i wpływa na pogarszające się warunki pracy personelu.

Wśród najpilniejszych remontów kapitalnych pracownicy Przychodni zgłaszają: wymianę okien, centralnego ogrzewania i dachu.

Wiejskie Ośrodki Zdrowia znajdują się w Lasocinie i Jakubowicach. Ośrodek w Lasocinie podległy pod zarząd Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ożarowie, zatrudnia 1 lekarza ogólnego - pediatrę oraz 4 pielęgniarki i pod jego opieką znajduje się około 1.500 osób, co mieści się w granicach obowiązującej normy przewidzianej zarówno dla lekarza, jaki i dla pielęgniarek. Podlegają mu miejscowości: Szymanówka, Kruków, Janopol, Wlonice B, Janów, Nowe, Biedzychów, Dębno i Maruszów. Ośrodek Zdrowia mieści się w budynku po byłej siedzibie Milicji i zajmuje pomieszczenia na parterze.

Organem założycielskim Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ożarowie jest Rada Gminy w Ożarowie. Sprawuje ona kontrolę i nadzór nad działalnością Zakładu poprzez powołaną Radę Społeczną SPZOZ.

Wiejski Ośrodek Zdrowia w Jakubowicach podlega pod zarząd Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Opatowie. Zatrudnia 1 lekarza internistę oraz 2 pielęgniarki. Podlegają mu następujące wsie: Jakubowice, Janowice, Sobótka A

i B, Pisary, Prusy, Przybysławice, Śmiłów, Binkowice, Wlonice z gminy Wojciechowice - razem około 2.360 mieszkańców.

Najbliższym i przypisanym terytorialnie do gminy Ożarów szpitalem do którego kierowani są pacjenci jest szpital w Opatowie (20 km). Pacjenci kierowani są także do szpitali w Ostrowcu i Sandomierzu.

Na terenie gminy Ożarów znajdują się 4 prywatne apteki (w tym 3 w mieście), co w odniesieniu do ilości mieszkańców nie jest liczbą wystarczającą.

Istniejące placówki ochrony zdrowia na terenie gminy Ożarów zaspokajają potrzeby zdrowotne mieszkańców na poziomie leczenia podstawowego. Funkcjonują następujące placówki (świadczące usługi na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia):

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie
- Ośrodek Zdrowia w Jakubowicach
- Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie.

Ponadto w Gminie Ożarów funkcjonują takie placówki jak:

- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ożarowie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie
- Dom Pomocy Społecznej w Czachowie
- Dom Pomocy Społecznej w Sobowie
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dębnie

5.4. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy od września 1999 r., po wprowadzeniu reformy szkolnictwa funkcjonowały dotychczasowe ośmioklasowe szkoły podstawowe (7 szkół), prowadzące obecnie klasy od I do VI. Wszystkie dotychczasowe szkoły otrzymały również status gimnazjum. Do szkół tych uczęszczały dzieci z terenu gminy oraz dzieci z terenu gmin sąsiednich.

W chwili obecnej na terenie gminy Ożarów funkcjonują następujące placówki:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki w Ożarowie
- Zespół Szkół w Ożarowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Janowicach
- Publiczny Zespół Szkoły i Przedszkola w Lasocinie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Pisarach
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Suchodółce
- Przedszkole Publiczne w Ożarowie

Wielkość budynków szkolnych jest wystarczająca dla ilości uczniów. Szkoły cierpią jedynie na brak sal gimnastycznych. Zauważalna jest zmniejszająca się w każdym roku liczba uczniów zaczynających I klasę. Związane jest to z niżem

demograficznym. W każdym roku klasy są liczebnie coraz mniejsze, co z kolei powoduje brak zapotrzebowania na kadrę pedagogiczną, czy wręcz powoduje nadmiar etatów nauczycielskich w szkołach.

Przedszkola

W Ożarowie znajduje się przedszkole publiczne oraz jego filia. Drugie przedszkole istnieje w Lasocinie. Przedszkola są w dobrym stanie technicznym, ich wielkość i wyposażenie jest zadowalające.

Szkoły średnie

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ożarowie – w budynku którego znajduje się szkoła podstawowa i gimnazjum oraz Liceum Ogólnokształcące do którego uczęszcza 128 uczniów w 4 oddziałach. ZSO zatrudnia razem 74 nauczycieli. Istnieje stołówka szkolna i sala gimnastyczna .

Zespół Szkół Zawodowych w Ożarowie – w jego skład wchodzi pięcioletnie Technikum Elektroniczne, Technikum Elektroniczne trzyletnie po ZSZ oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa z klasami elektromechaniczną, ślusarską, spawalniczą i wielozawodową. Łącznie do szkoły uczęszcza około 730 uczniów. Przy szkole znajdują się warsztaty szkolne służące praktycznej nauce zawodu.

Życie kulturalne w gminie Ożarów jest ciągle w stanie rozkwitu, powiązane jest to niewątpliwie z występującymi tutaj interesującymi walorami krajoznawczymi, ciekawą i bogatą przeszłością gminy oraz lokalnymi tradycjami.

Funkcjonujący w mieście Miejsko Gminny Ośrodek Kultury jest organizatorem wielu imprez kulturalnych na terenie całej gminy. Nad osiągnięciem rozwoju kulturalnego i intelektualnego mieszkańców miasta i gminy Ożarów czuwa również Ożarowskie Stowarzyszenie Kulturalne „FORUM”. Do rozwoju życia kulturalnego przyczyniają się także zlokalizowane na terenie gminy szkoły.

Imprezy kulturalne odbywające się tutaj przez cały rok, organizowane są w samym mieście jak i w malowniczo położonych miejscowościach gminy Ożarów.

Powtarzającym się cyklicznie festynem na przełomie czerwca i lipca, są Dni Ożarowa. Obejmują one muzykę klasyczną, współczesną, działalność teatralną, piosenkarską, tańce towarzyskie, wystawy rękodzieła (w tym ludowego), artystycznego, malarstwa, rzeźby, plenery artystyczne (malarskie, rzeźbiarskie, tkactwa, wikliniarskie) i wiele innych.

Corocznie odbywa się „Witanie Wiosny”, z barwnym korowodem, ludowymi strojami i miejscową kapelą „Ożarowiaczy”, odpust na Św. Stanisława oraz Dzień Strażaka połączony ze sprzątaniem gminnego środowiska naturalnego.

Do kalendarza kulturalnego o zasięgu międzypowiatowym weszły także Dożynki Miejskie i Parafialne, stanowiące symboliczne zwieńczenie rolniczego trudu z prezentacją kulinarnych, wierzeniowych oraz folklorystycznych osobliwości ożarowszczyzny.

W MGOK-u istnieje również Młodzieżowy Teatr Amatorski "Scena", który czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym tutejszej społeczności. Grupa teatralna z Ożarowa bierze również udział w międzynarodowych warsztatach teatralnych. Obok grupy teatralnej w MGOK-u swoją działalność rozwija także grupa szczudlarzy, która odnosi coraz większe sukcesy na szczeblu ogólnokrajowym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury organizuje także plenery malarsko - rzeźbiarskie w gospodarstwie agroturystycznym „Sielska Dolina” w Nowym nad Wisłą. w gospodarstwie tym dość często odbywają się różnego rodzaju festyny, na które licznie przybywają mieszkańcy pobliskich miejscowości, w tym również sąsiednich gmin.

Gmina Ożarów jest członkiem Stowarzyszenia „Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego” oraz Związku Gmin Doliny Opatówki. Władze samorządowe Ożarowa i Krościenka nad Dunajcem nawiązały współpracę, w celu rozwoju partnerskich kontaktów między tymi samorządami. Stosowna umowa została podpisana w 2002 roku. Samorząd gminny planuje w przyszłości kontynuować takie działania i nawiązywać dalszą współpracę z innymi gminami w kraju jak i zagranicą.

5.5. Zróżnicowanie i dostępność usług

Gmina zapewnia swoim mieszkańcom różnorodne usługi i dostępność do nich na zadowalającym poziomie.

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie wynosi 474 (ze stanem aktualności na 2005r.).

miejscowość	Sklepy, hurtownie	Kawiarnie, Restauracja (gastronomia)
Ożarów	38	5
Czachów	1	-
Dębno	1	-
Gliniany	2	-
Jakubowice	3	-
Janików	1	-
Lasocin	2	-
Maruszów	1	-
Nowe	1	-
Prusy	1	-
Przybysławice	1	-
Suchodółka	1	-
Sobów	1	-
Sobótka	2	-
Wyszmontów	3	-
razem	57	5

handel, usługi informatyczne, transport, ochrona zdrowia, rolnictwo i leśnictwo, budownictwo, produkcja, usługi motoryzacyjne, pozostałe usługi, gastronomia- -razem 474 podmioty gospodarcze.

5.6. Sport i rekreacja

Gmina Ożarów ma przestrzennie zróżnicowane predyspozycje do rozwoju funkcji turystycznej. Najwyższe walory turystyczne prezentują obszary znajdujące się w granicach projektowanego parku krajobrazowego. Utworzenie parku umożliwiłoby szybkie przekształcenie potencjalnych warunków rozwoju turystyki w rzeczywisty ruch turystyczny. Parki krajobrazowe przyciągają nie tylko turystów, ale również inwestorów z branży turystycznej. Gmina posiada wiele obiektów cennych przyrodniczo, które przy umiejętnym udostępnieniu, mogą stać się atrakcjami o randze ponadregionalnej.

Obecna infrastruktura turystyczna jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb jakie powstaną po utworzeniu parku krajobrazowego. Mały fragment czerwonego szlaku turystycznego przechodzącego przez teren gminy w żadnym stopniu nie prezentuje jej walorów. Niezbędne jest udostępnienie dla turystów widoków ze skarpy wiślanej oraz wybranych stanowisk roślinności kserotermicznej (w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody). Różnorodność proponowanych w „Inwentaryzacji przyrodniczej” form ochrony przyrody daje możliwość utworzenia systemu ścieżek dydaktycznych, będących istotnym stymulatorem rozwoju ekoturystyki.

Sprzyjające warunki do wypoczynku i rekreacji występują we wschodniej części gminy w obrębie doliny Wisły (wraz ze starorzeczami). Natomiast północna część gminy charakteryzuje się rozległymi obszarami leśnymi, obfitującymi w grzyby i jagody.

Turystycznym atutem Ożarowa jest niewielka odległość od Sandomierza, będącego zespołem zabytkowym o randze krajowej. Połączenie walorów projektowanego parku krajobrazowego, projektowanych i istniejących rezerwatów oraz walorów kulturowych Sandomierza pozwala na opracowanie bardzo interesującej, regionalnej oferty turystycznej.

Rozwój turystyki krajoznawczej pozwoli na pełniejsze wykorzystanie walorów historycznych gminy. Chodzi tu przede wszystkim o zachowane w różnym stanie założenia dworsko-parkowe, stanowiące ważny element kulturowego krajobrazu wsi.

Funkcje głównego ośrodka obsługi turystyki pełnić będzie niewątpliwie Ożarów. Niezbędny jest jednak rozwój infrastruktury turystycznej w terenie. Obiekty wybudowane lub przystosowane do obsługi turystów zlokalizowane powinny być na obszarze otuliny projektowanego parku krajobrazowego. Znajdujące się w tej strefie wsie mogą uzyskać status wsi letniskowych. Najbardziej wskazaną formą budownictwa letniskowego jest adaptacja istniejącej zabudowy wiejskiej, połączona z poprawą architektury adaptowanych obiektów.

Wraz ze wzrostem zainteresowania turystów doliną Wisły (zwłaszcza obszarów chronionych), przewidywać należy pojawienie się zapotrzebowania na usługi agroturystyczne. Największe możliwości rozwoju agroturystyki będą miały miejscowości o estetycznej zabudowie, uporządkowanych obejściach i niezbędnym wyposażeniu sanitarnym. Atutem jest położenie w atrakcyjnym krajobrazie i dobra dostępność komunikacyjna. Zwolenników turystyki wiejskiej przyciągają również

atrakcje lokalne w postaci budownictwa regionalnego, autentycznych wyrobów twórców ludowych lub charakterystycznych dla rejonu produktów rolnych.

5.7. Zatrudnienie i źródła utrzymania

W gminie Ożarów szybko rozwija się sektor podmiotów gospodarczych ukierunkowanych na handel i naprawy, budownictwo oraz transport

Podawane w statystyce dane nie odzwierciedlają w sposób pełny rzeczywistych nadwyżek siły roboczej na obszarze gminy. Obok bezrobocia rejestrowanego przez powołane do tego urzędy, istnieje bowiem zjawisko tzw. bezrobocia utajonego lub ukrytego na wsi. Jest ono związane z istnieniem nadwyżek siły roboczej w gospodarstwach rolnych. Część osób pracujących w gospodarstwach osiąga niską wydajność pracy i musi się zadowalać niską jej opłatą, nie mając możliwości znalezienia zatrudnienia poza rolnictwem.

O rynku pracy informuje również odsetek kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych, Wynoszący 39%. Znaczące udziały w zatrudnieniu mają na terenie miasta i gminy Ożarów budownictwo, oświata, ochrona zdrowia i opieka społeczna, a także transport i łączność.

Podobnie jak w każdej gminie w Polsce, tak i w gminie Ożarów rozwinął się trend „migracji za pracą”, związany z tym, że pomimo rozwoju gospodarczego w gminie nie starcza miejsc pracy dla wszystkich mieszkańców. Najczęściej ludność znajduje zatrudnienie w Opatowie (20 km), Ostrowcu Świętokrzyskim (20 km) i Sandomierzu (28 km).

5.8. Bezrobocie

W I półroczu 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opatowie zarejestrowanych było 5075 bezrobotnych, w tym 2384 kobiety (46,9%). Ożarów posiada najwyższą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych na terenie powiatu, która wzrosła w ostatnim okresie – mimo że na przestrzeni ostatnich lat jest zauważalny spadek. Długotrwale bezrobotni stanowili grupę 3698 osób (72,8%), w tym 1758 to kobiety (34,6%), na terenie Ożarowa zanotowano spadek bezrobotnych kobiet.

W 2006 roku 3135 osób bezrobotnych posiadało zawód, co stanowi 61,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 1449 to kobiety), natomiast 1940 osoby bezrobotne to osoby bez zawodu, (38,2% ogółu – wzrost o 10 punktów procentowych w stosunku do sytuacji z końca 2005 roku), w tym 935 kobiet.

Bezrobotni nie posiadający zawodu to przede wszystkim osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz średnim ogólnokształcącym, które po ukończeniu szkoły nie nabyły odpowiednich kwalifikacji zawodowych, bądź nie przepracowały w danym zawodzie co najmniej 1 rok.

W badanej populacji wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 1851 osób (36,4%), w tym 1502 (29,5%) to długotrwale bezrobotni. Wykształcenie wyższe posiadało 269 osób, w tym 148 to długotrwale bezrobotni.

Z analizy struktury wykształcenia bezrobotnych wynika, iż kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Wyższy odsetek kobiet występuje wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym 431 (73,6% ogółu osób z analizowanym wykształceniem), wyższym 185 (68,7% ogółu osób z analizowanym wykształceniem) oraz policealnym i średnim zawodowym 508 (50% ogółu osób z analizowanym wykształceniem).

Sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy znacznie się poprawiła. W analizowanym okresie 34,5% to osoby długotrwale bezrobotne, trudniejszą sytuację mają mężczyźni, którzy stanowią 38,2% długotrwale bezrobotnych badanej populacji.

Jednakże kobiety szybciej tracą pracę i mają większe trudności w ponownym jej podjęciu. Wśród bezrobotnych podejmujących pracę (961 osób) udział kobiet jest znacznie niższy (319, co stanowi 33,1% ogółu podejmujących pracę) niż udział mężczyzn (642, co stanowi 66,8% ogółu podejmujących pracę).

Wydłużający się okres pozostawania bez pracy zmniejsza szanse ponownego zatrudnienia. Dezaktualizacji ulegają posiadane wiadomości i umiejętności zawodowe, co wymusza konieczność doksztalcenia, a często i przekwalifikowania. Ponadto długotrwale bezrobocie powoduje wielorakie konsekwencje społeczno-ekonomiczne. Populację bezrobotnych w powiecie opatowskim charakteryzuje wysoki udział osób długotrwale pozostających bez pracy - 72,8% ogółu badanych (3698-spadek o 6 punktów procentowych w stosunku do danych w końcu 2005 roku).

Wśród bezrobotnych przeważają mieszkańcy wsi 3924 (77,3% ogółu populacji). Bezrobotne kobiety zamieszkujące wieś to 35,3% ogółu badanej populacji (1794).

Wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia występuje wśród osób nieposiadających zawodu stanowi on 72,6% (1410) ogółu grupy nieposiadającej zawodu (1940). Długotrwale bezrobotne kobiety nieposiadające zawodu to 33,6% (653) ogółu badanych bez zawodu.

Ponadto wysoki udział długotrwale bezrobotnych odnotowano wśród:

- sprzedawców 103,
- ślusarzy 97,
- krawców 92,
- robotników placowych 75,
- szwaczek 61,
- robotników gospodarczych 57,
- ekonomistów 51,
- murarzy 43,
- kucharzy 35,
- pozostałych mechaników – monterów maszyn i urządzeń 34,
- mechaników samochodów osobowych 33 osoby.

Analiza struktury bezrobotnych według poziomu wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy wykazała, iż największe trudności ze znalezieniem

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

zatrudnienia mają osoby bez zawodu oraz o niskich kwalifikacjach zawodowych. Wyjątek stanowią ekonomiści, którzy pomimo wysokich kwalifikacji mają problem ze znalezieniem zatrudnienia.

Na koniec I półrocza 2006 roku najwyższy odsetek długotrwale bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25 – 34 lat (1285), w grupie 18 - 24 lat (769), natomiast w grupie 35 – 44 lata (708).

Wraz z podnoszeniem się poziomu wykształcenia odsetek długotrwale bezrobotnych zmniejsza się. Wśród bezrobotnych legitymujących się dyplomami wyższych uczelni wskaźnik ten wyniósł 55%, podczas gdy w grupie bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i niższym kształtował się na poziomie 82,56%.

Należy zauważyć, iż w niektórych grupach zawodowych notuje się wysoki odsetek długotrwale bezrobotnych pomimo znacznego zapotrzebowania ze strony pracodawców.

Dotyczy to m. in. robotników gospodarczych w stosunku do których przedłożonych zostało 222 oferty, sprzedawców 75 ofert. Może to wynikać z wysokiej podaży siły roboczej w tych grupach, bądź niespełniania oczekiwań pracodawców w zakresie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych.

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opatowie odzwierciedla zmiany zachodzące na rynku pracy. W związku z procesami automatyzacji i robotyzacji zmieniła się struktura zatrudnienia. Przede wszystkim zmniejszyła się liczba tych miejsc pracy, które łączyły się z wykonywaniem prac cyklicznych, prostych, wymagających stosunkowo niskich kwalifikacji zawodowych (wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 36,4%), natomiast wzrosło zatrudnienie specjalistów. Przyczyniło się to do wysokiego bezrobocia wśród robotników i rzemieślników, co obrazuje poniższa tabela.

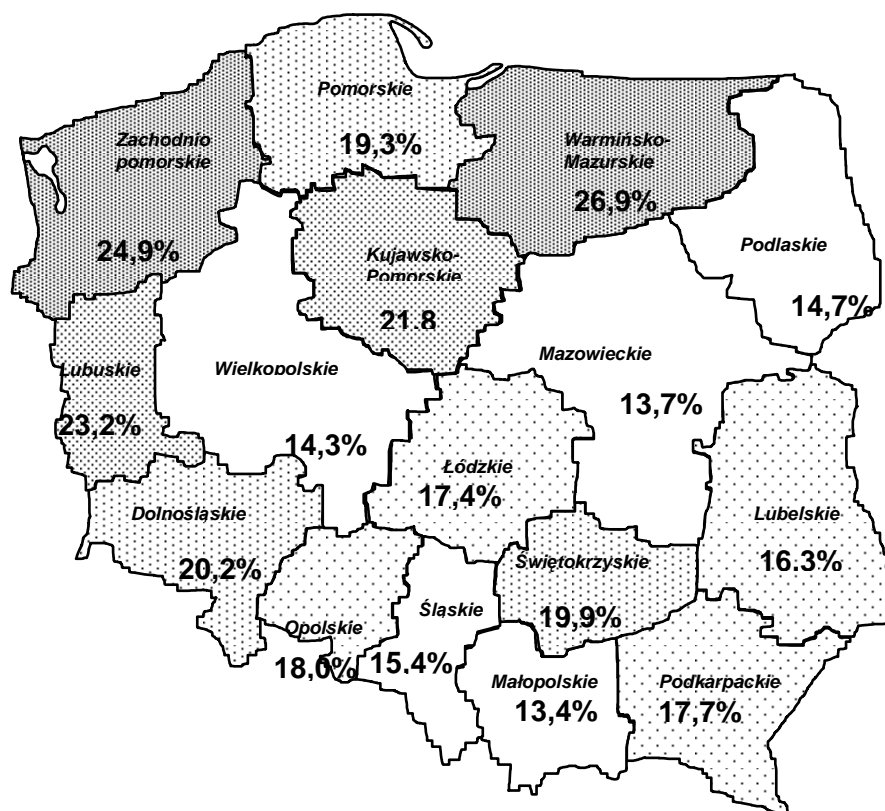
Bezrobotni zarejestrowani, osoby które podjęły pracę oraz stopa bezrobocia według województw październik 2005 r.

Województwa	Zarejestrowani bezrobotni		Bezrobotni, którzy podjęli pracę		Zarejestrowani bezrobotni stan w końcu miesiąca				Stopa bezrobocia wg. stanu w końcu m-ca w %*
	w miesiącu sprawozdawczym				ogółem	w tym kobiety	z prawem do zasiłku		
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety			razem	w tym kobiety	
RAZEM	253 653	122 676	126 757	58 615	2 712 135	1 481 993	338 979	154 130	17,3
Dolnośląskie	23 530	11 614	10 881	5 181	229 080	125 468	33 083	16 069	20,2
Kujawsko-pomorskie	16 671	7 583	9 478	4 143	182 841	103 301	27 218	11 737	21,8
Lubelskie	13 469	6 410	6 294	2 706	149 620	76 796	11 145	4 619	16,3
Lubuskie	9 372	4 227	5 468	2 612	88 827	47 724	13 783	6 220	23,2
Łódzkie	16 282	7 695	9 571	4 396	192 376	98 774	21 818	10 044	17,4
Małopolskie	15 902	7 933	7 211	3 321	172 693	97 926	17	8 321	13,4

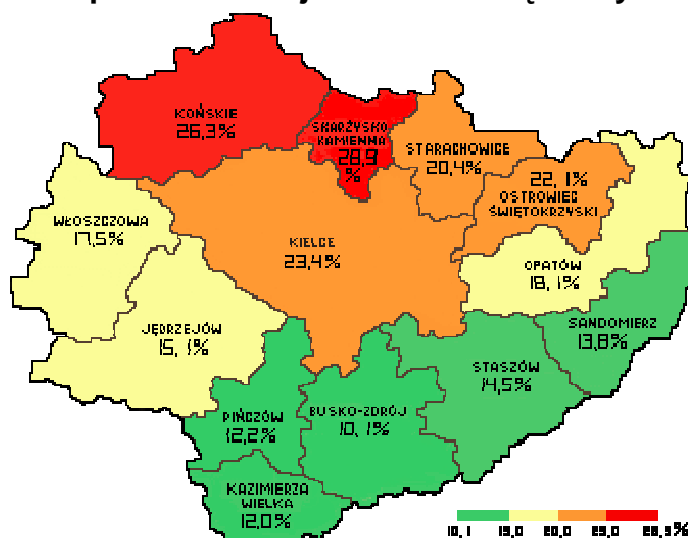
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

							740		
Mazowieckie	26 213	12 400	13 248	6 454	329 322	167 441	40 215	18 115	13,7
Opolskie	6 806	3 362	3 473	1 555	66 586	38 180	8 289	3 837	18,0
Podkarpackie	13 400	6 456	5 949	2 574	157 468	86 213	14 826	6 450	17,7
Podlaskie	7 375	3 506	3 169	1 437	69 097	35 485	7 095	2 886	14,7
Pomorskie	14 752	7 539	8 244	3 868	161 062	91 463	25 010	11 602	19,3
Śląskie	28 330	14 106	13 555	6 520	282 527	162 701	29 717	14 456	15,4
Świętokrzyskie	9 531	4 580	4 542	1 857	112 967	58 963	12 131	5 674	19,9
Warmińsko-mazurskie	13 958	6 434	6 822	2 952	146 961	80 222	25 503	10 514	26,9
Wielkopolskie	21 455	10 709	10 774	5 260	207 681	122 803	27 453	13 114	14,3
Zachodniopomorskie	16 607	8 122	8 078	3 779	163 027	88 533	23 953	10 472	24,9

Rys. Stopa bezrobocia według województw (Stan w dniu 31 października 2005 r.)

Rys. Stopa bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Opatowie, według stanu na dzień 30 listopada 2006 roku zarejestrowanych było 4 957 bezrobotnych, w tym:

- 2 357 - kobiet,
 - 234 - z prawem do zasiłku,
- w miesiącu odnotowano 391 rejestracji, z tego:
- 48 - po raz pierwszy,
 - 343 - po raz kolejny,
- jednocześnie z ewidencji bezrobotnych wyłączonych zostało 373 osób, z tego:
- 112 - podjęcie pracy,
 - 156 - nie potwierdzanie gotowości do pracy.

Struktura bezrobocia w podziale na gminy

Gmina	Bezrobotni ogółem	Kobiety	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44 lat	Bez pracy >12 m-cy
Baćkowice	342	154	11	297	148
Iwaniska	876	372	39	693	537
Lipnik	576	253	22	444	361
Opatów	1 036	452	64	772	510
Ożarów	1 038	585	43	770	603
Sadowie	277	130	16	230	143
Tartów	474	243	21	362	282
Wojciechowice	338	168	18	258	200
Razem	4 957	2 357	234	3 826	2 784

w stosunku do miesiąca poprzedniego: ■ - spadek ■ - wzrost ■ - bez zmian

Rys. Wykres przedstawia poziom bezrobocia w powiecie opatowskim w poszczególnych miesiącach lat 2002 – 2006

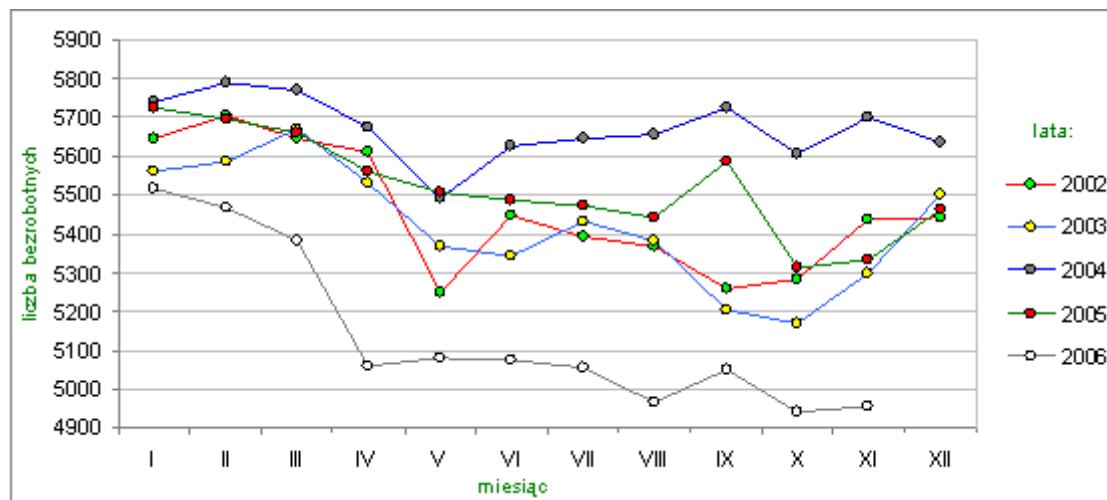

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w powiecie opatowskim.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	722204	Ślusarz	258	5	0	0	97	3
2	743304	Krawiec	190	190	1	1	92	92
3	311502	Technik mechanik	189	4	16	0	29	0
4	522107	Sprzedawca	188	178	3	3	103	99
5	241102	Ekonomista	176	156	8	6	51	48
6	723105	Mechanik samochodów osobowych	139	0	2	0	33	0
7	916201	Robotnik placowy	94	20	0	0	75	18
8	743604	Szwaczka	88	88	0	0	61	61
9	512201	Kucharz	75	66	0	0	35	33
10	723390	Pozostali mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń	74	3	0	0	34	3
Ogółem			1471	610	30	10	610	357

Źródło : T-I/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie opatowskim. Stan w I-półroczu 2006 roku.

Tabela nr 1 obrazuje 10 największych grup zawodowych wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-I/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie opatowskim.

Stan w I-półroczu 2006 roku), najliczniej występujących wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2006 roku w powiecie opatowskim.

Wyłoniona grupa osób w 10 wymienionych zawodach stanowi 28,9% ogółu populacji badanych osób bezrobotnych, jednocześnie osoby posiadające zawód z tej listy to najbardziej zagrożeni bezrobociem. Wysoko w rankingu plasują się bezrobotni technicy mechanicy.

W grupie pracowników usług osobistych dominują kucharze. Grupą specjalistów sklasyfikowaną na bardzo wysokiej pozycji pozostają ekonomiści. Liczba bezrobotnych ekonomistów to 3,5% badanej populacji.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż najczęściej występujące zawody wśród

bezrobotnych mężczyzn to:

- ślusarze 253 osoby,
- technicy mechanicy 185 osób,
- mechanicy samochodów osobowych 139 osób,
- robotnicy placowi 74 osoby,
- pozostali mechanicy monterzy maszyn i urządzeń 71 osób.

Natomiast najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych kobiet to:

- krawiec 190 osób,
- sprzedawca 178 osób,
- ekonomista 156 osób,
- szwaczka 88 osób,
- kucharz 66 osób.

Tabela nr 2. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	W tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	23,6519	1,8159	3,4091	0,0000	21,1415	2,2377
2	31	Średni personel techniczny	12,1300	6,6150	29,5452	4,7620	5,9732	5,3148
3	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	11,5784	6,4804	19,8018	6,4935	5,5140	5,0972
4	24	Pozostali specjaliści	7,9801	14,7213	21,5908	35,7135	4,4966	8,3917
5	71	Górnicy i robotnicy budowlani	6,8775	0,6486	0,0000	0,0000	9,5302	0,5594
6	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	6,1811	4,2802	0,0000	0,0000	11,4094	8,1119
7	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	5,4846	11,6083	3,4091	7,1429	6,9799	13,9851
8	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	5,3975	8,6253	7,9545	9,5239	3,3556	6,2938
9	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	5,2815	10,2467	0,0000	0,0000	5,7718	10,7692
Ogółem			84,5626	65,0417	85,7105	63,6358	74,1722	60,7608

Źródło: T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim. Stan w końcu I-półrocza 2006 roku.

Tabela nr 2 przedstawia 9 wielkich grup zawodów (kod 2 – cyfrowy) wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim. Stan w końcu I-półrocza 2006 roku), które reprezentują 84,5% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w I połowie 2006 roku w powiecie opatowskim. Najwyższy odsetek osób bezrobotnych w badanych grupach zawodów stanowią robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń - 23,65%, z czego aż 21,14% to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z zawodami obejmującymi w/w pozycje (tab. 2) stanowią 74,17% długotrwale bezrobotnych wśród badanej populacji.

Największy napływ bezrobotnych w analizowanym okresie stanowiły osoby bez zawodu - 38,5%, na drugiej pozycji sklasyfikowani są technicy mechanicy – 5,7%, ekonomiści – 4,45% oraz ślusarze – 4,08%.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie opatowskim w I półroczu 2006r.

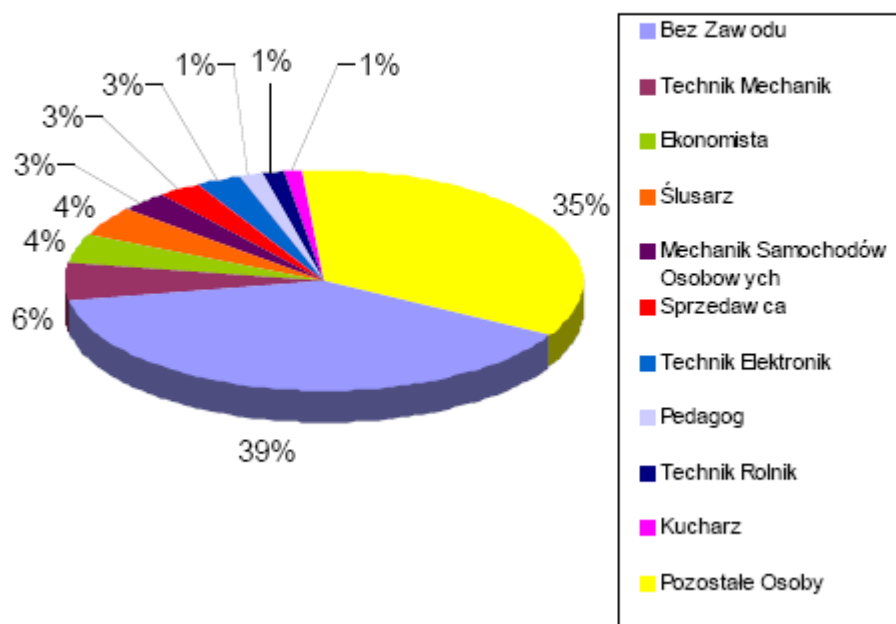

Tabela nr 3. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie opatowskim w I półroczu 2006 roku.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	W tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7
1	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	22,8321	0,6589	7,5556	0,0000
2	31	Średni personel techniczny	18,2899	6,7544	22,2231	1,9608
3	24	Pozostali specjaliści	13,1439	24,7131	23,1110	36,2741
4	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i pozostali rzemieślnicy	7,1140	13,8384	3,5555	3,9216
5	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	6,1654	9,5552	8,8888	10,7844
6	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	4,6070	10,3798	3,1111	6,8627
7	71	Górnicy i robotnicy budowlani	4,4041	0,6589	0,8889	0,0000
8	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	4,2684	8,5667	4,8888	6,8628
9	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,9814	3,4595	9,7776	9,8040
10	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	2,6424	1,3179	0,0000	0,0000
Ogółem			86,4445	79,9028	84,0004	76,4704

Źródło: T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie opatowskim w I półroczu 2006 roku.

Tabela nr 3 zawiera 10 największych grup zawodowych wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie opatowskim w I półroczu 2006 roku), najliczniej występujących wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2006 roku w powiecie opatowskim.

W tych grupach zawodowych jest zarejestrowanych 86,4% ogółu bezrobotnych badanej populacji. Najliczniejszy zbiór stanowi grupa robotników obróbki metali i

mechaników maszyn i urządzeń oraz średni personel techniczny 22,8%. W grupie tej było zarejestrowanych 6,84% ślusarzy i pokrewnych, 6,23% to mechanicy pojazdów samochodowych, 4,74% - mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń.

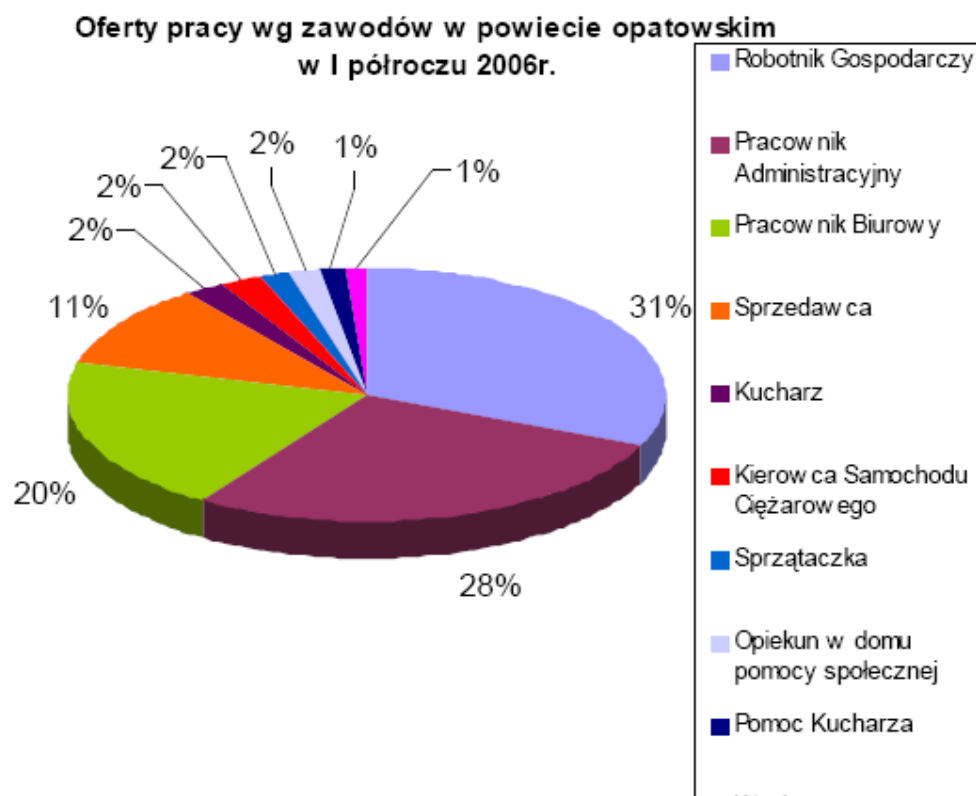
**Analiza ofert pracy pozyskanych w powiecie opatowskim według zawodów
(grup zawodów)**

Oferty zatrudnienia zgłaszane do powiatowego urzędu pracy stanowią niewielką część zapotrzebowania na pracę pojawiającego się na lokalnym rynku pracy. W I półroczu 2006 roku wpłynęło 879 ofert pracy, w tym 815 dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego (prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, doposażenie i wyposażenie nowego miejsca pracy), co stanowi 92,7 % ogółu ofert, natomiast 64 oferty dotyczyły zatrudnienia niesubsydiowanego – 6,3%. Z sektora prywatnego pochodziło 43,8% ofert, natomiast 56,2% z publicznego.

Wśród ofert pracy, które dotyczyły zatrudnienia niesubsydiowanego pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na:

- kierowców samochodów ciężarowych – 14 osób,
- pracowników ochrony - 12 osób,
- sprzedawców - 8 osób,
- stolarzy - 5 osób,
- murarzy - 5 osób.

Pozostałe oferty dotyczyły: rzeźników, pielęgniarek, kucharzy, tokarzy, kucharzy.

Oferty z wyżej wymienionych sekcji stanowiły łącznie 80,97% ogółu ofert zgłoszonych w I półroczu 2006 roku. Pracodawcy zgłaszają duże zapotrzebowanie na robotników gospodarczych, pracowników administracyjnych oraz biurowych. 63,3% ofert pracy przeznaczonych było dla tej grupy osób. Zgłaszane oferty pracy nie pokrywają wysokiej podaży na pracę. Warto również zaznaczyć, iż wysokie zapotrzebowanie na w/w zawody związane jest w dużej mierze z subsydiowanymi formami pracy (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe).

Wśród zgłoszonych ofert pracy dominowały propozycje zatrudnienia dla:

- 1) pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach - 29,9% ogółu zgłoszonych ofert pracy (gospodarze budynków, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne 28,8%),
- 2) 26% ofert pracy skierowanych było do pracowników pozostałych specjalności,
- 3) pracowników obsługi biurowej dotyczyło 17% zgłaszanych ofert pracy.

Zapotrzebowanie pracodawców na pracowników o niskich kwalifikacjach zawodowych do prac prostych wynika najczęściej z sezonowości produkcji i usług. Pomimo znacznej ilości ofert dla tej grupy zawodowej, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych mają problem z podjęciem pracy. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy w Opatowie w I półroczu 2006 roku stanowili 72,8% ogółu (3698 osób).

Spośród ogółu osób figurujących w rejestrze bezrobotnych dotychczas nie pracowało 2035 osób (40% ogółu bezrobotnych), w tym 1009 kobiet.

Porównując strukturę bezrobocia i oferty pracy według PKD w analizowanym okresie można zauważyć, iż:

najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w sekcjach:

- działalność niezidentyfikowana	38,49%,
- administracja publiczna i obrona narodowa	13,52%,
- przetwórstwo przemysłowe	13,10%,
- budownictwo	7,33%,
- handel hurtowy i detaliczny	7,08%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna	5,02%,
- edukacja	4,86%,
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	4,61%;

bezrobotni ci stanowią 94,1% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w badanym okresie.

Jednocześnie najwięcej ofert pracy wpłynęło w sekcjach:

- administracja publiczna i obrona narodowa	35,03%,
- handel hurt i detal, naprawa pojazdów samochodowych	11,49%,
- edukacja	10,12%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna	9,67%,
- przetwórstwo przemysłowe	9,44%,
- pośrednictwo finansowe	8,30%;

oferty pracy kierowane do tych grup stanowiły 84,05% ogółu zgłoszonych ofert pracy w badanym okresie.

Według rankingu zawodów (kod czterocyfrowy) zgłoszonych ofert pracy w powiecie opatowskim w I półroczu 2006 roku najwyższy wskaźnik szansy uzyskania oferty mieli:

- sekretarki	MAX
- kierownicy działów marketingu i sprzedaży	MAX
- inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów	MAX
- korowacze i korektorzy	MAX
- monterzy aparatury, maszyn i sprzętu elektrycznego	MAX
- robotnicy obróbki kamienia	MAX
- robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	MAX
- operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego	MAX
- sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	MAX
- organizatorzy turystyki i pokrewni	MAX
- pracownicy ds. transportu	MAX
- pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	MAX
- ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	MAX

Pomimo dużej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w sektorach: administracja publiczna i obrona narodowa, przetwórstwo przemysłowe oraz budownictwo; zawody te posiadają jeden z najwyższych wskaźników szansy uzyskania oferty.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

Z analizy ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy wynika, iż nie pokrywają one zapotrzebowania wynikającego z „napływu” osób bezrobotnych.

Należy również zauważyć, że w ośmiu dużych grupach (kod dwucyfrowy) pracodawcy nie zgłosili propozycji zatrudnienia dla bezrobotnych, a dotyczy to m. in.:

- rolników,
- ogrodników,
- robotników zawodów precyzyjnych, ceramików,
- leśników i rybaków,
- kierowników małych przedsiębiorstw.

Warto jednakże nadmienić, iż analiza porównawcza ofert zgłaszanych do urzędu pracy z liczbą bezrobotnych według zawodów i specjalności umożliwia tylko częściowe badanie zjawisk zachodzących na rynku pracy pod kątem popytu na pracę.

Na terenie gminy sytuacja wygląda następująco:

BEZROBOCIE-[stan na dzień 31.12.2007 r.](#)

Bezrobotni zarejestrowani wg płci

Ogółem	924	osoba
Mężczyźni	377	osoba
Kobiety	547	osoba

Stan bezrobocia w ciągu ostatnich lat

Stan na dzień:	Liczba bezrobotnych		
	Ogółem	Kobiety	Bez prawa do zasiłku
31.12.1999	954	494	766
31.12.2000	1026	539	947
31.12.2001	1226	597	1126
31.12.2002	1204	585	1126
31.12.2003	1233	581	1130
30.06.2004	1310	610	1209
31.12.2005	1220	613	1148
31.12.2006	1061	585	52
31.12.2007	924	547	49

Tabela 6. Zarejestrowani bezrobotni według zawodów i specjalności na dzień 30.06.2004 r. na terenie Miasta i Gminy

L.p.	Nazwa	Liczba
1	Nauczyciel przedszkola	0
2	Pedagog szkolny	1
3	Ekonomista	39
4	Specjalista do spraw marketingu	1
5	Specjaliści do spraw ekonomicznych	1
6	Pedagog	5
7	Politolog	1
8	Technik budownictwa	2

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

9	Technik elektryk	9
10	Technik elektronik	30
11	Technik mechanik	17
12	Technik mechanizacji rolnictwa	1
13	Technik rolnik	4
14	Technik żywienia	3
15	Technik ekonomista	-
16	Pracownik administracyjny	1
17	Pracownik finansowy	0
18	Księgowy	0
19	Magazynier	1
20	Pracownik biurowy	1
21	Kucharz	3
22	Kelner	2
23	Fryzjer	1
24	Sprzedawca	7
25	Drwal	0
26	Robotnik leśny	0
27	Murarz	7
28	Stolarz	1
29	Posadzkarz	1
30	Monter instalacji	1
31	Malarz	2
32	Spawacz	1
33	Ślusarz	50
34	Tokarz	9
35	Mechanik samochodowy	11
36	Mechanik maszyn i urządzeń	2
37	Elektromechanik	12
38	Elektromonter	7
39	Szlifierz szkła	0
40	Zdobnik szkła	1
41	Cukiernik	2
42	Piekarz	1
43	Dziwiarz	0
44	Krawiec	9
45	Szwacz	2
46	Kaletnik	0
47	Obuwnik	0
48	Wiertacz	0
49	Kierowca	1
50	Sprzątaczką	0
51	Robotnik gospodarczy	2
52	Dozorca	1
53	Robotnik budowlany	3
54	Bez zawodu	84
55	Inne	970
	Razem	1310

Liczba bezrobotnych według wieku na dzień 30.06.2004 r.:

- 18-24 390
- 25-34 441
- 35-44 210
- 45-54 245
- 55-59 20
- 60-64 4

Liczba bezrobotnych według wykształcenia na dzień 30.06.2004 r.:

- wyższe 87
- policealne i średnie zawodowe 301
- średnie ogólnokształcące 71
- zasadnicze zawodowe 511
- gimnazjalne i poniżej 340

Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy na dzień 30.06.2004 r.:

- do 1 miesiąca 91
- od 1 do 3 miesięcy 98
- od 3 do 6 miesięcy 159
- od 6 do 12 miesięcy 229
- od 12 do 24 miesięcy 203
- powyżej 24 miesięcy 541

6. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

6.1. Zagrożenie powodziowe

W gminie Ożarów zagrożenie powodziowe można podzielić na dwa rodzaje. Pierwszy związany jest z położeniem części gminy w obszarze zalewowym rzeki Wisły. Skala tych zagrożeń jest bezpośrednio związana z wielkością przepływu w rzece Wiśle. Rzeka Wisła posiada wyznaczone wzdłuż swych brzegów tereny zalewowe, z których niezbędne jest wykluczenie wszelkiej zabudowy. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie do chwili obecnej nie przedstawił ostatecznej wersji „Studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Wisły”, obejmującego tereny gminy Ożarów.

Drugi rodzaj zagrożeń powodziowych, z uwagi na ubogą sieć rzeczną na pozostałej części gminy związany jest z możliwością wystąpienia wezbrań opadowych. Ich przyczyną są najczęściej długotrwałe opady deszczu. Wezbrania te występują na ogół od maja do września, szczególnie w miesiącach letnich: czerwcu, lipcu i sierpniu.

Charakter, czas i zasięg tego rodzaju zagrożeń jest trudny do prognozowania.

6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Na terenie gminy Ożarów problemy wynikające z zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych praktycznie nie występują. Jednymi z obszarów gdzie mogą wystąpić są tereny położone w dolinie rzeki Wisły i związane są z erozją powierzchniową wód.

Innymi obszarami, gdzie może wystąpić osuwanie się mas ziemnych są niewłaściwie eksploatowane bądź nieprawidłowo zabezpieczone wyrobiska złóż surowców mineralnych. Są to jednak obszary wyłączane ze swobodnego dostępu osób postronnych, więc nawet przy ich wystąpieniu nie stwarzają zagrożenia dla społeczeństwa.

6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Do zagrożeń bezpieczeństwa publicznego można zaliczyć:

- incydenty kibiców na stadionie miejskim i w hali sportowej,
- awarie obiektów przemysłowych,
- skażenie promieniotwórcze,
- skażenie chemiczne,
- pożary przestrzenne,
- epidemie (skażenia i zakażenia biologiczne),
- awarie urządzeń sieci energetycznej lub gazowniczej,
- katastrofy komunikacyjne,
- katastrofy budowlane,

- zagrożenie radiacyjne (skutki awarii w elektrowniach jądrowych),
- mrozy, huragany, wichury, śnieżyce,
- wybuch materiałów niebezpiecznych,
- terroryzm.

Miasto i gmina Ożarów należy do regionów rozwijających się gospodarczo. Większa część rodzin w mieście znajduje się w dobrej sytuacji finansowej. Pozostali żyją na poziomie średnim. Jest też jednak duża grupa osób bezrobotnych z ciężką sytuacją materialną oraz ludność rolnicza sołectw, której stan majątkowy pogorszył się. Ma to niekorzystny wpływ na dyscyplinę społeczną, co prowadzi do wzrostu przestępczości na terenie gminy, podobnie jak ma to miejsce na terenie całego kraju. Podobnie jak w innych regionach Polski, w gminie Ożarów na wzrost przestępczości wpływają pogarszające się warunki życia rodzin i całych grup społecznych, wzrastające bezrobocie, trudności w znalezieniu dobrej, stałej pracy zwłaszcza wśród absolwentów.

W latach 1990 do 1994 trzykrotnie wzrosła liczba przestępstw o dużym ciężarze gatunkowym. W 1994 roku udało się Policji ożarowskiej zahamować wzrastającą przestępczość na terenie gminy i od tej pory zaczęła ona stopniowo spadać, a tendencja spadkowa utrzymuje się do dziś. W 1997 roku liczba przestępstw spadła prawie o 20% w stosunku do analogicznego okresu roku 1996. Wykrywalność przestępstw utrzymuje się na stałym poziomie od 1996 roku i wynosi około 77%. Wyniki te powodują, że Policja w gminie Ożarów znalazła się w gronie najlepiej pracujących jednostek Policji.

Według opinii Komendanta Komisariatu Policji poziom przestępczości w gminie nadal jest dość wysoki i wymaga dalszych działań zwalczających przestępczość i patologie społeczne. Jedną z form tych działań, według Policji, musi być współpraca z administracją, szkołami, przedsiębiorstwami z terenu gminy.

Większość wniosków do kolegium sporządzona zostaje za wykroczenia popełniane po spożyciu alkoholu i wydaje się, że najważniejszym czynnikiem wpływającym niekorzystnie na sta bezpieczeństwo publicznego jest nadmiar spożywanego alkoholu przez mieszkańców gminy.

W gminie Ożarów funkcjonują instytucje ustawowo odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne, monitoring i prowadzenie działań w sytuacjach kryzysowych lub zagrożeń.

Należą do nich:

- Komenda Policji,
- Komenda Państwowej Straży Pożarnej,
- Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- Straż Miejska.

7. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Obszar gminy jest zróżnicowany ze względu na szereg cech. Dysproporcje dotyczą między innymi użytkowania gruntów. Przy generalnie bardzo niskim udziale trwałych użytków zielonych w gminie, zdecydowanie najwyższym ich udziałem wyróżniają się wsie Nowe, Biedrzychów i Maruszów położone w północno-wschodniej, przylegającej do Wisły części gminy. Udział sadów jest silnie zróżnicowany. Większym ich udziałem wyróżniają się sołectwa w środkowej i północnej części gminy. Wyraźnie korzystniejsze warunki glebowe występują w południowej części gminy. Gleby bardzo słabe i słabe, dominują we wsiach leżących w północnej części gminy. Znajduje to odzwierciedlenie w zróżnicowaniu powierzchni i udziału roślin o większych wymaganiach glebowych, takich jak pszenica czy burak cukrowy. Uprawa tych roślin w większym nasileniu koncentruje się w południowej części gminy, posiadającej w przewadze gleby pszenne bardzo dobre i dobre. Żyto uzyskuje przewagę we wsiach o dużym udziale kompleksów żyniego słabego i bardzo słabego, zlokalizowanych w północnej części gminy. Uprawa ziemniaka nie wykazuje wyraźnego zróżnicowania terytorialnego w gminie. Udział tej rośliny kształtuje się na nieco wyższym poziomie we wsiach, w których warunki glebowe uniemożliwiają uprawę buraka cukrowego. Przeważająca część ziemniaka jest wykorzystywana na paszę dla trzody chlewnej, w tuczu prowadzonym głównie na własne potrzeby.

Gmina Ożarów należy do obszarów o małej lesistości. Lasy zajmują 3673 ha, pokrywają zatem 20% powierzchni gminy. Lasy państwowe obejmują 1041 ha (28,3% powierzchni lasów), a lasy prywatne 2632 ha (71,7% pow. lasów). Największe i najbardziej zwarte kompleksy leśne rozciągają się w północnej części gminy. Część południowa jest praktycznie pozbawiona lasów.

Dominującym typem siedliskowym są bory świeże stanowiące 53% powierzchni terenów leśnych. Bory mieszane świeże stanowią 31% powierzchni, lasy mieszane świeże 7% i lasy świeże 8%. W drzewostanie gatunkiem panującym jest sosna zwyczajna, a współpanującym dąb szypułkowy i bezszypułkowy. Drzewostan podrzędny tworzą często grab i brzoza oraz podrost gatunków panujących.

Lasy, oprócz walorów turystyczno-rekreacyjnych, spełniają ważną funkcję retencjonowania wód powierzchniowych i podziemnych, funkcje klimatotwórcze, glebochronne i przeciwoerozyjne, ograniczając do minimum powierzchniowe procesy zmywania materiału glebowego.

7.1. Grunty Skarbu Państwa

Grunty Skarbu Państwa zajmują powierzchnię ponad 1041 ha. Najwięcej takich gruntów znajduje się w północnej części gminy. Wynika to stąd, że znaczna część obrębu to grunty Lasów Państwowych.

7.2. Grunty miasta i gminy Ożarów

Mienie komunalne Gminy stanowi powierzchnię ogółem 212,6 ha, w tym:

- grunty rolne - 37,4 ha

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- ulice i drogi - 117,5 ha
 - place i tereny zielone - 5,5 ha
 - tereny mieszkaniowe - 6,2 ha
 - cmentarz komunalny - 0,96 ha
 - grunty w użytkowaniu wieczystym - 7,5 ha
 - grunty leśne - 2,6 ha
- w tym:
- osoby fizyczne - 1,5ha
 - osoby prawne - 6,0ha

W skład mienia wchodzi budynek stanowiący własność Gminy:

- budynek Urzędu Gminy
 - budynek kulturalno- oświatowo- mieszkalny
 - sala widowiskowa
 - budynek biblioteki
 - budynek weterynarii
 - budynek straży
 - budynek bożnicy
 - budynek przedszkola
 - budynek szkoły
 - budynek basenu
 - budynek klubu „Alit” Ożarów
 - budynek Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej
 - budynek Ośrodka Pomocy Społecznej
 - budynek młyna
 - budynek hotelu
 - 3 budynki wydzierżawione na działalność gospodarczą
 - 8 budynków mieszkalnych – najem lokali mieszkalnych
- Na terenie Gminy:
- budynki szkół: Janowice, Pisary, Suchodółka, Lasocin, Gliniany Jankowice- Dom Wspólnoty „Chleb Życia”
 - budynki strażnic: Sobótka, Prusy, Jakubowice, Przybysławice, Janików, Wyszmontów, Szymanówka, Dębno, Biedzychów, Nowe, Jankowice, Lasocin, Suchodółka
 - budynki ośrodków zdrowia: Jakubowice, Lasocin
 - budynek biblioteki Jakubowice

8. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

8.1. Pomniki przyrody ożywionej

Na terenie gminy znajduje się 11 pomników przyrody. Drzewa chronione są jako obiekty pojedyncze bądź grupy drzew.

Pomniki przyrody występują w południowej części gminy w trzech parkach: w Wyszmontowie, Jankowicach i Śmiłowie.

Tab. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ożarów

Lp.	Nr ewidencyjny	Miejscowość	Gatunek	Obwód pnia/wysokość
1	485	Wyszmontów	Topola kanadyjska	4,55/26
2	486	Wyszmontów	Klon jawor	3,35/19
3	487	Wyszmontów	Wierzba krucha	5,10/21
4	488	Jankowice	Lipa drobnolistna	3,70/18
5	455	Śmiłów	Grab pospolity	1,0-1,75/19,0-20,0
6	456	Ożarów	Lipa drobnolistna	1,85-2,40/22,0-25,0
7	457	Śmiłów	Lipa drobnolistna	2,60/22,0
8	460	Ożarów	Wierzba krucha	4,10/21,0
9	490	Śmiłów	Lipa drobnolistna	3,40/24,0
10	491	Śmiłów	Grab pospolity	3,0/26,0
11	492	Śmiłów	Lipa drobnolistna	

Oprócz ochrony w formie pomników przyrody, w gminie Ożarów poddano ochronie tereny w formie użytku ekologicznego w miejscowości Dębno.

8.2. System Natura 2000 (europejska sieć ekologiczna)

Wschodnia część gminy Ożarów objęta jest ochroną w ramach sieci ekologicznej Natura 2000.

Sieć Natura 2000 to system, który łączy dwa odrębne systemy obszarów chronionych wyznaczanych na podstawie prawa Unii Europejskiej, nakłada się on ponadto na dotychczasowe systemy obszarów ochrony przyrody funkcjonujące w państwach europejskich, ale nie zastępuje ich. Sieć Natura 2000 ma bowiem swe odmienne cele i funkcje. Jeden z podsystemów sieci Natura 2000 obejmuje obszary ważne dla ochrony dzikich ptaków (tzw. ostoje dzikich ptaków, formalnie nazywane „obszarami specjalnej ochrony ptaków” – OSO, a potocznie obszarami „ptasimi”), a drugi tworzą obszary wyznaczone dla ochrony określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk istotnych dla ochrony określonych gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki (formalnie nazywane „specjalnymi obszarami ochrony

siedlisk” – SOO, a potocznie obszarami „siedliskowymi”). Ochrona ptaków ma specjalny status w ramach sieci Natura 2000 z uwagi na to, że w krajach europejskich już od wielu lat wyznaczano obszary do ich ochrony

W połowie 2005 r. Ministerstwo Środowiska przedłożyło do konsultacji m.in. nowy obszar SOO „Przełom Wisły w Małopolsce” (PLH 060045) o powierzchni 10.208,4 ha. Do chwili obecnej nie został on jeszcze formalnie ustanowiony.

Projektowany obszar obejmuje przełomowy odcinek doliny Wisły, od ujścia Sanny powyżej Annopola do miasta Puławy. W dolinie Wisły występują liczne starorzecza, łachy i zastoiska, piaszczyste wyspy oraz namuliska. Tereny te porastają rozległe zarośla wierzbowe oraz gdzieś tam płaty łągów nadrzecznych. Część koryta rzeki jest obwałowana, a obszar międzywala zajęty jest przez zarośla wierzbowe i łąki. W górnym biegu rzeki występują strome, wapienne i lessowe skarpy wznoszące się nawet do 90 m ponad doliną Wisły. Na stokach tych występują cenne murawy kserotermiczne. Na terenie ostoi stwierdzono 11 rodzajów siedlisk cennych z europejskiego punktu widzenia, które zajmują w sumie 24% powierzchni ostoi. Największą powierzchnię zajmują użytkowane ekstensywnie łąki (11%) oraz lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe (4%). Obszar ten obejmuje fragment ostoi ptaków wodno - błotnych o randze europejskiej, ważnej zarówno dla gatunków łąkowych, jak i migrujących. Spośród cennych dla UE gatunków ptaków występują tu: czapla biała i czapla nadobna, bocian czarny, bielik, kulon, mewa czarnogłowa oraz rybitwa wielkodzioba. Ostoja jest również siedliskiem żółwia błotnego oraz kilku cennych dla przyrody europejskiej gatunków ryb m.in. kozy, różanki i piskorza.

Istniejący OSO „Małopolski Przełom Wisły” (PLB 140006) obejmuje odcinek doliny Wisły między Józefowem a Kazimierzem. Charakterystyczne dla niego są wysokie brzegi, meandry i liczne wyspy. Wyspy te mają różny charakter: od niskich, piaszczystych, nagich wysepek po wyższe wyniesione, porośnięte roślinnością i np. wykorzystywane jako pastwiska. Brzegi rzeki i terasa zalewowa są pokryte zaroślami wiklinowymi i lasami wierzbowo-topolowymi, łąkami kośnymi i pastwiskami.

Występuje tutaj co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważna ostoja rybitw - białoczelnej i rzecznej; jedno z nielicznych w kraju stanowisk łąkowych ostrygojada. W okresie łąkowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: dzięcioł białostrzałowy (PCK), mewa czarnogłowa, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa rzeczna, szablodziób, batalion (PCK), krwawodziób, mewa pospolita, ostrygojad (PCK) i rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje płaskonos, nurogęś i zimorodek. Ważna ostoja dla ptaków wodno-błotnych.

8.3. System Econet-Polska (ekologiczny system obszarów chronionych)

System obszarów przyrodniczo cennych Econet-Polska jest częścią paneuropejskiego zintegrowanego systemu ochrony dziedzictwa przyrodniczego, utworzonego przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody. Utworzenie tej sieci pozwoli na efektywniejszą ochronę gatunków i siedlisk, ułatwienie migracji i rozpowszechniania się roślin i zwierząt, wzbogacanie bioróżnorodności kraju i Europy oraz zjednoczenie wysiłków przyrodników Europy. Sieć Econet-Polska składa się z trzech podstawowych struktur: obszarów węzłowych, korytarzy ekologicznych i obszarów wymagających unaturalnienia.

Naturalne drogi przemieszczania się materii, energii i organizmów żywych są podstawą utworzenia ekologicznego systemu obszarów chronionych. System składa się z korytarzy i sięgaczy ekologicznych. Obejmuje obszary o zachowanych walorach przyrodniczych, posiadające zdolność utrzymania równowagi ekologicznej oraz tereny pomocne w zachowaniu tych cech na obszarach sąsiednich.

Na terenie gminy Ożarów znajduje się istotny element systemu przyrodniczego o randze międzynarodowej. Jest to dolina Wisły, która zgodnie z koncepcją sieci ekologicznej Econet-Polska, pełni rolę korytarza ekologicznego. Ponadto ta część doliny Wisły pełni również rolę węzła ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym. Powyższe obiekty stanowią najważniejsze elementy regionalnego systemu przyrodniczego.

W korytarzu ekologicznym, jaką stanowi dolina Wisły, zlokalizowane są miejscowe węzły, które tworzą obiekty przyrodnicze zawala i skarpy wiślanej. Poza tym na terenie gminy wyróżnić należy korytarze o znaczeniu regionalnym związane z lasami. Są to: korytarz przebiegający wzdłuż pasma lasów łącząc duży kompleks leśny Ćmielowa z zalesionymi fragmentami gminy Tarłów, oraz doliną Wisły. W celu udroźnienia tego korytarza proponuje się dolesienia. Drugi z korytarzy łączy północną część gminy z jej częścią centralną, a następnie teren gminy Zawichost z doliną Wisły.

Najważniejszym obszarem ekologicznego zasilania jest dolina Wisły, której zasięg oddziaływania sięga daleko poza obszar gminy.

W gminie Ożarów kompleksy leśne mają niewielki wpływ na otaczające tereny z uwagi na stosunkowo słabe siedliska, silne przekształcenia biocenozy, oraz sąsiedztwo dużego zakładu przemysłowego, który jest istotnym czynnikiem ograniczającym.

Krajobraz gminy charakteryzuje się zatem dużą różnorodnością, a zdecydowanie najatrakcyjniejszy jest krajobraz doliny Wisły z licznymi starorzeczami, nadwodnymi zaroślami i pozostałością lasów łęgowych. Dobrze zachowały się tu wikliny nadrzeczne i zbiorowiska sztuczne, które powstały w wyniku zakładania plantacji wikliny celem regulacji Wisły.

W związku z tym postuluje się, aby za cel zasadniczy w gminie Ożarów postawić dążenie do utworzenia parku krajobrazowego, a po jego utworzeniu podjąć należy próbę restytucji zbiorowisk łęgowych.

Szczegółowe uzasadnienie utworzenia parku krajobrazowego przedstawione zostało w ramach odrębnych, specjalistycznych opracowań a w szczególności w inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej gminy i opracowania ekofizjograficznego.

Tereny przyległe do większych kompleksów leśnych należy objąć ochroną przed inwestycjami powodującymi zmiany stosunków wodnych ze względu na niedobory wody.

Należy w związku z tym przy planowaniu inwestycji pozostawić w stanie naturalnym bezpośrednie otoczenie lasu.

W związku z położeniem samego miasta Ożarów poza najważniejszymi korytarzami ekologicznymi, oraz obszarami cennymi przyrodniczo, destrukcyjne oddziaływanie na strukturę ekologiczną gminy jest niewielkie, natomiast cementownia Ożarów, położona w obrębie ważnego korytarza ekologicznego o charakterze leśnym, ma negatywny wpływ na środowisko powodując całkowite przekształcenie środowiska na znacznym obszarze.

Do podstawowych działań prowadzących do zachowania, odtwarzania i kreowania nowych ciągów ekologicznych zaliczyć należy:

- ochronę istniejących układów powiązań ekologicznych (ekosystemów łąkowych i leśnych),
- odtwarzanie ciągłości układów w przestrzeni oraz wzbogacanie i urozmaicanie na terenach zainwestowanych,
- ochronę pozostałości i ekosystemów w formie użytków ekologicznych (zachowanie unikatowych zasobów genowych i typów środowisk np. starorzeczy, kęp drzew krzewów),
- ochronę i biologiczną odbudowę cieków wodnych (zapewnia to powiązanie ekologiczne terenów zainwestowanych z obszarami o zachowanych walorach naturalnych, wprowadza się tereny biologicznie czynne w obszary zabudowane poprzez realizację ogólnodostępnych zespołów zieleni publicznej).

Do obszarów ekopozytywnych, o korzystnym oddziaływaniu na walory środowiska przyrodniczego, zaliczyć można:

- tereny zieleni wysokiej,
- parki, zieleńce i cmentarze,
- ogrody działkowe,
- tereny ekstensywnie zainwestowane położone w dolinach cieków wodnych,
- tereny wód otwartych.

Podstawową zasadą powiązań ekologicznych jest przestrzenna stabilność elementów układu, jego ciągłość w czasie i przestrzeni, co wyklucza dowolność użytkowania i zagospodarowania wyżej opisanych terenów.

8.4. Ochrona przyrody

Gmina Ożarów posiada wyróżniające się walory przyrodniczo – krajobrazowe. Najcenniejsza pod tym względem jest jej wschodnia część – dolina rzeczna Wisły wraz z niewielkimi dopływami oraz obrzeża przylegającej do tej doliny Wyżyny Sandomierskiej. Charakterystyczne na tym obszarze są wysokie brzegi, meandry, starorzecza i liczne wyspy o różnym charakterze: od niskich, piaszczystych, nagich wysepek po wyżej wyniesione, porośnięte roślinnością. Brzegi rzeki i terasa zalewowe są pokryte zaroślami wiklinowymi, fragmentami lasów wierzbowo-topolowych i roślinnością wodno-łąkową. Na występujących tutaj terenach podmokłych wykształciły się bogate florystycznie zbiorowiska łąkowe, szuwarowe, bagienne i torfowiskowe. Ponadto dolina stanowi ostoję dla szeregu rzadkich i chronionych gatunków ptaków, głównie wodno-błotnych.

W północnej części gminy na obrzeżach lasów i miedzach pól uprawnych ukształtowały się liczne zarośla krzewiaste z dominującą leszczyną i tarniną. Zakrzewienia te pełnią ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe). Równie cenne są tu większe kompleksy leśne, które cechują się wysoką przydatnością turystyczną.

Charakterystycznym elementem szaty roślinnej terenów otwartych są wielogatunkowe, barwne agrocenozy chwastów polnych z rzadkimi w skali kraju zbiorowiskami flory rodzimej (liczne gatunki pochodzące z południowo-wschodniej Europy i z obszaru śródziemnomorskiego). Miejscami na skarpach lessowych i skałach wapiennych występują zbiorowiska kserotermiczne z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin.

Istniejące doliny rzeczne wraz z lasami tworzą ważny nie tylko w skali gminy, ale i w układzie regionalnym i krajowym, system powiązań przyrodniczo-ekologicznych. Zagrożeniem dla jego funkcjonowania są liniowe bariery ekologiczne jakie tworzą szlaki komunikacyjne, zabudowa oraz napowietrzne linie energetyczne.

W gminie Ożarów wyróżnić należy dwa zasadnicze bloki antropologiczne. Są to:

- miasto Ożarów - siedziba gminy,
- cementownia Ożarów.

Największym problemem w zakresie ochrony środowiska jest zły stan jakości wód powierzchniowych, który przyczynia się do degradacji przyrodniczej dolin rzecznych i związanych z nimi obszarów podmokłych będących siedliskami ptactwa wodno-błotnego. Priorytetem lokalnej polityki ekologicznej powinno więc być uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w celu poprawy jakości wód powierzchniowych w układzie zlewniowym.

Poważnym zagrożeniem zarówno środowiskowym jak i przestrzennym jest powódź. Rzeka Wisła posiada wyznaczone wzdłuż swych brzegów tereny zalewowe, z których niezbędne jest wykluczenie wszelkiej zabudowy.

Znaczne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego stwarza cementownia w Ożarowie, którą zalicza się do zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska. Wzrost produkcji klinkieru i cementu, mimo modernizacji procesów technologicznych i

realizacji szeregu zadań wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych, spowodował zwiększenie emisji dwutlenku siarki, tlenu azotu i tlenu węgla. Zmniejszyła się natomiast emisja pyłów. Niemniej na terenie gminy nie notuje się obecnie przekroczeń średniorocznych norm w/w wskaźników. Należy jednak odnotować, że średnioroczne i 24-godzinne wartości pyłu zawieszonego w powietrzu są dość wysokie i osiągają wartość około 90% poziomu dopuszczalnego.

Ważnym problemem środowiskowym są także niezrekultywowane kamieniołomy i wyrobiska, stanowiące pozostałość „dzikiej eksploatacji” surowców mineralnych. Często składowane w nich różnego rodzaju odpady. Jest to szczególnie niebezpieczne w przypadku dużej przepuszczalności podłoża, może bowiem spowodować przenikanie zanieczyszczeń do wód gruntowych.

Istotnym zagrożeniem środowiska przyrodniczego jest konflikt pomiędzy żywiłowo postępującą urbanizacją a przyrodą, zwłaszcza na obszarze miasta i w najbliższym jego sąsiedztwie. Niezbędne jest więc zahamowanie lub maksymalne ograniczenie tych procesów oraz stopniowe osiągnięcie równowagi pomiędzy środowiskiem zurbanizowanym i przyrodą.

Autorzy „Inwentaryzacji przyrodniczej gminy” zaproponowali ochronę pomnikową 42 drzew, należących do 8 gatunków oraz 7 stanowisk roślin chronionych, należących wyłącznie i roślin wodnych: grązel żółty, grzybień biały i salwinia pływająca. Najcenniejsze stanowiska roślinności wodnej występują w rejonie Maruszowa.

Na terenie gminy postuluje się utworzenie dwóch rezerwatów. Rezerwat ornitologiczny obejmować będzie fragment koryta Wisły z wyspami, starorzeczami i piaszczystymi łachami o nazwie „Wyspy Jakubowskie”, o łącznej powierzchni 443 ha, w tym w gminie Ożarów 185 ha. Projektowany rezerwat ma charakter ornitologiczny (znajdują się tutaj największe w województwie ostoje ptaków z rodziny siewkowatych) i obejmuje fragment koryta Wisły z wyspami, starorzeczami i piaszczystymi łachami. Rezerwat ma być otoczony otuliną obejmująca międzywale.

Drugi to rezerwat „Wąwóz Grodzisko” położony na gruntach wsi Biedrzychów i Nowe. Rezerwat ten będzie posiadał charakter biocenotyczny gdzie na powierzchni 89 ha chronione mają być murawy, zarośla kserotermiczne z licznymi rzadkimi gatunkami roślin. Znajduje się tu również największe na całej Wyżynie Sandomierskiej stanowisko jałowca pospolitego.

Niezależnie od powyższych rezerwatów proponuje się objęcie ochroną wszystkich obiektów gdzie występują zbiorowiska roślinności wodnej. Są to: zarastające stawy śródpolne, oraz starorzecza Wisły.

Wszystkie obiekty przeznaczone do objęcia tą formą ochrony, związane są z występowaniem zbiorowisk roślinności wodnej. Trzy z nich to niewielkie, zarastające stawy śródpolne we wsiach: Jankowice (2) i Sobótka (1), a pozostałe dwa zajmują fragmenty starorzeczy Wisły w miejscowościach: Nowe i Maruszów.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie bardzo rzadkich, wpisanych do polskiej czerwonej księgi zwierząt. Są to: kulon, siweczka obroźna, rybitwa białoczelna, kraska, ciosa i paż żeglarz.

Pod względem flory i fauny wyróżnia się szczególnie dolina Wisły, gdyż stanowi ważną drogę wędrówek ptaków, a dla niektórych gatunków dogodnie miejsce do gniazdowania. W przybrzeżnym obszarze Wisły spotyka się czajkę pospolitą i czarną, mewę popielatą, dzikie kaczki, rzadziej czapłę siwą, rybołowa, remiza i żabę szarą.

W okolicach wsi Wojciechówka występują skupiska głuszców i bażantów, w okolicy wsi Gliniany okresowo bocianów i jastrzębi w Skalecznicy. Na pozostałych obszarach spotkać można sarny, zające, dziki, lisy, ropuchy zwyczajne, jaszczurki zwinki i padalce. Występują również kuropatwy, cietrzewie, jaskółki oraz sójki.

Liczba przedstawicieli ssaków drapieżnych jest znikoma.

9. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Ożarów praktycznie nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Potencjalne zagrożenia tego typu mogą wystąpić w Dolinie Wisły, gdzie istnieje niewielkie prawdopodobieństwo wystąpienia osuwisk spowodowanych powierzchniową erozją wodną.

Inne rodzaje zagrożeń geologicznych mogą wynikać z niewłaściwej eksploatacji lub braku odpowiedniego zabezpieczenia wyrobisk górniczych.

10. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

10.1. Udokumentowane złoża kopalin

Na obszarze gminy Ożarów występują następujące kopaliny: wapienie (jurajskie i kredowe), opoki, margle, ziemia krzemionkowa, surowce ilaste, żwiry i pospółki oraz piaski.

Wapienie jurajskie występują w zachodniej części terenu gminy. Są one podstawowym surowcem dla przemysłu cementowego, dla którego udokumentowano dwa złoża: „Gliniany-Stróża”, „Gliniany – Stróża I” i „Gliniany-Duranów”. Surowiec z tych złóż może być także wykorzystywany w przemyśle wapienniczym i częściowo hutniczym. Złoże „Gliniany-Duranów” jest aktualnie eksploatowane przez Cementownię Ożarów S.A., natomiast złoże „Gliniany-Stróża” jest niezagospodarowane.

Wapienie i opoki kredowe występują we wschodniej części terenu gminy. Udokumentowano złoże „Karsy” oraz rozpoznano obszar złoża „Janików”. Eksploatacja wapieni i opok kredowych prowadzona była ze złoża „Karsy”, jednakże w 1976 r. została wstrzymana ze względu na jej nieopłacalność.

Ziemia krzemionkowa była poszukiwana w rejonie Lasocina. Stwierdzono tu w kilku wyrobiskach występowanie ziemi krzemionkowej. Wokół wyrobisk wyznaczono przypuszczalne granice występowania tej kopaliny. Zasoby ziemi krzemionkowej są znikome (256 tys. ton) i nie mają większego znaczenia.

Surowce ilaste na obszarze gminy reprezentowane są przez lessy, gliny zwałowe i ility. Badania geologiczne za surowcem ilastym prowadzono w rejonie Lasocina, gdzie wśród glin zwałowych stwierdzono występowanie wąskiego pasa iłłów zastoiskowych, przydatnych do produkcji wyrobów ceramiki budowlanej. Zasoby w tym rejonie oszacowano na 77 tys. m³.

Żwiry i pospółki występują w rejonie Skątecznicy odpowiadają wymogom norm, stawianym dla kruszywa naturalnego do budownictwa ogólnego.

Piaski występujące na terenie gminy Ożarów mogą być stosowane w budownictwie do betonów i zapraw oraz w drogownictwie. Ponadto piaski ze złoża „Karsy” oraz z rejonu „Duranów” nadają się również do produkcji cegły wapienno-piaskowej i betonów komórkowych.

W ostatnich latach na terenie gminy rozwija się eksploatacja piasku z niewielkich złóż, na potrzeby lokalne.

Wydobycie tej kopaliny systematycznie wzrasta, co wiąże się z rozwojem budownictwa na terenie gminy.

Pozostałe kopaliny występujące na obszarze gminy nie mają większego znaczenia.

Zbiorcze zestawienie złóż kopalin udokumentowanych lub eksploatowanych w ostatnim okresie w obrazuje tabela.

Tab. Wykaz złóż surowców mineralnych udokumentowanych na terenie Gminy Ożarów (wg stanu na 31.12.2005 r.)

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod. Złoża	Zasoby		Wydobycie
			Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Kruszywo naturalne					
1	Gliniany-2	Eksplloatowane	522	-	14
2	Julianów	Eksplloatowane	30	-	40
3	Szymanówka	Eksplloatowane	641	641	14
4	Śródborze	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C ₁)	1 157	1 052	-
Kamienie łamane i bloczne					
5	Karsy	Zaniechane	18 447	-	-
Piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej					
6	Karsy	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C ₂)	3 441	-	-
Wapień i margle dla przemysłu cementowego					
7	Brzozowa	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C ₁)	117 822	-	-
8	Gliniany-Duranów	Eksplloatowane	751 679	89 033	2 711
9	Gliniany-Stróża	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C ₁)	28 380	-	-
Wapień i margle dla przemysłu wapienniczego					
10	Anna	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C ₂)	19 871	-	-
11	Gliniany-Stróża	Złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C ₁)	300 056	-	-

Złoże Wlonice – Janicki 8 , zostało wyeksploatowane jego rekultywacja została zatwierdzona decyzją Starosty Opatowskiego.

10.2. Głównie Zbiorniki Wód Podziemnych

W granicach gminy Ożarów znajdują się fragmenty trzech głównych zbiorników wód podziemnych: zbiorniki GZWP nr 420 „Wierzbica-Ostrowiec”, GZWP nr 422 „Romanówka”, dla których utworami wodonośnymi są wapień i margle jury górnej oraz zbiornik wód podziemnych GZWP nr 405 „Niecka Radomska”, dla którego utworami wodonośnymi są opoki i margle kredy górnej.

Na terenie gminy Ożarów, w obrębie GZWP nr 420 „Wierzbica-Ostrowiec” oraz na obszarze występowania utworów kredy występuje wysoki stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych ze względu na brak (wychodnie skał podłoża) lub tylko częściową izolację skał zbiornikowych. W obrębie GZWP nr 422 „Romanówka” oraz na obszarze występowania utworów starszych od górnej jury

(południowo-zachodnia część terenu gminy) występuje średni stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych, dzięki częściowej lub całkowitej izolacji utworów wodonośnych przez osady czwartorzędu.

Wody podziemne występujące w utworach czwartorzędu związane są z wodami piaszczysto – żwirowymi leżącymi na nieprzepuszczalnych utworach ilastych jury środkowej lub czwartorzędowych glinach zwałowych. Wody występujące w tych utworach pozyskiwane są licznymi studniami kopanymi. Na terenie gminy występuje wysoki stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych ze względu na brak lub częściową izolację skał zbiornikowych. Dotyczy to obrębu zbiornika GZWP nr 420 i na obszarze utworów kredowych.

**11. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA
PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH**

Na terenie gminy Ożarów występują tereny górnicze utworzone na podstawie koncesji na eksploatację kopalni.

W chwili obecnej na terenie gminy Ożarów występują następujące tereny górnicze związane z eksploatacją następujących złóż kopalni:

Tab. Tereny i obszary górnicze na terenie gminy Ożarów

Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny
Gliniany – Duranów II A	Wapienie i margle dla przemysłu cementowego
Szyman - Szymanówka	Kruszywo naturalne
Gliniany 2	Kruszywo naturalne

12. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

12.1. Komunikacja drogowa

Podstawowym elementem systemu komunikacyjnego jest układ drogowy. Wymaga on modernizacji, w tym nowych połączeń na głównych kierunkach.

Na terenie gminy usytuowane są: linia kolejowa Skarżysko Kamienna- Rzeszów, drogi krajowe nr 74 Kielce - Lublin, nr 79 Warszawa - Tarnobrzeg, oraz droga wojewódzka nr 755 .

Istniejąca sieć drogowa tworzy układ koncentryczny z miastem Ożarowem jako ośrodkiem na przecięciu poszczególnych kierunków komunikacyjnych. Jest ona stosunkowo dobrze rozwinięta dlatego nie przewiduje się zasadniczych zmian w jej układzie.

Według pomiarów ruchu przeprowadzonych w 2000 r. na drodze krajowej nr 74 natężenie ruchu w granicach gminy Ożarów przedstawia się następująco:

Tab. Natężenie ruchu drogowego w granicach gminy Ożarów

Nr drogi	Odcinek	Rok 2000		Rok 2005		Rok 2010		Rok 2015	
		Ogółem poj/dobę	Ciężar. %	Ogółem poj/dobę	Ciężar. %	Ogółem poj/dobę	Ciężar. %	Ogółem poj/dobę	Ciężar. %
74	Łągów-gr. wojew.	3706	21,3	4404	20,8	5090	20,8	5767	21,3

Dla porównania średnie natężenie ruchu w 1995 r. wynosiło na tym odcinku - 2908 poj/dobę.

Zauważalny jest znaczny wzrost natężenia ruchu w ciągu najbliższych lat, co potwierdza potrzebę wyprowadzenia ruchu pojazdów z miasta.

Kierunkiem rozwoju sieci drogowej jest przede wszystkim wyprowadzenie ruchu z miasta poprzez budowę obwodnic w ciągu dróg krajowych nr 74, 79 i wojewódzkiej nr 755.

Po stronie zachodniej miasta projektuje się obwodnicę w ciągu drogi krajowej nr 79 - klasie „G” w liniach rozgraniczających 35m oznaczonej na rysunku symbolem KDK1, po stronie wschodniej drogę zbiorczą w klasie „Z” w liniach rozgraniczających 25m oznaczonej na rysunku symbolem KDG.

W przypadku lokalizacji terenów aktywności ekonomicznej w pobliżu dróg krajowych nr 74, 79 i dróg klasy „G”, „GP” dla obsługi ruchu lokalnego należy przewidzieć drogi zbiorcze. Lokalizacja włączyń do ww. dróg może nastąpić tylko po przeprowadzonej analizie warunków bezpieczeństwa ruchu i za zgodą zarządcy drogi.

Teren gminy pod względem przewozu osób obsługuje PKS Ostrowiec, PKS Tarnobrzeg, cała gmina, regularnie, usytuowanie przystanków PKS w/g potrzeb społeczeństwa.

W gminie usytuowane są 4 stacje paliw - Ożarów, Wyszmontów, Podlesie, Jakubowice.

12.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa Skarżysko Kamienna – Rzeszów. Posiada ona odgańlenie linii do Cementowni „Ożarów”.

Istniejąca sieć komunikacji kolejowej stanowi głównie obsługę zakładów przemysłowych (Cementownia Ożarów). Obsługa pasażerska realizowana jest w znikomym stopniu.

12.3. Komunikacja wodna

Przez teren gminy Ożarów nie przebiegają ciekły wodne, uznane na mocy odrębnych przepisów jako śródlądowe drogi wodne.

12.4. Komunikacja lotnicza

Ożarów nie ma własnego portu lotniczego ani lotniska sportowego. Najbliższe lotniska znajdują się:

- Masłowie k/Kielc
- Radomiu

12.5. Zaopatrzenie w wodę

Istniejące na obszarze gminy zasoby wód powierzchniowych, ze względu na znikomą wielkość i wysoki stopień zanieczyszczenia nie mogą być brane pod uwagę jako źródła wody dla systemów wodociągowych, umożliwiających zaopatrzenie w wodę pitną jednostek osadniczych na terenie gminy. Jako źródła wody pitnej mogą być wykorzystane wyłącznie udokumentowane zasoby wód podziemnych. Ich wielkość gwarantuje pokrycie pełnych potrzeb gminy, a nadwyżki mogą być skierowane do odbiorców na terenach gmin sąsiednich.

Na terenie Miasta i Gminy Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie posiada ogółem 12 hydroforni z tego 2 na terenie m. Ożarów. Duża ilość hydroforni wiejskich przy bardzo małym poborze wody z tych ujęć powoduje bardzo duży koszt pozyskania i dostarczania wody dla mieszkańców gminy. Połączenie wodociągów i zostawienie około 4 – 5 hydroforni spowoduje zmniejszenie kosztów oraz dostarczenie lepszej jakościowo wody. Koszty jednak wykupu lub wdzierżawienia terenu w celu połączenia wodociągów są zbyt wysokie aby przeprowadzenie tego typu zabiegu możliwe było w krótkim okresie czasu. Wykonanie stref ochrony bezpośredniej i pośredniej, uzyskanie pozwolenia na eksploatację ujęcia, utrzymanie hydroforni w należytym stanie technicznym i sanitarnym, oświetlenie i ogrzanie w okresie zimowym w przypadku tak dużej ilości hydroforni powoduje, że ogólne koszty wydobycia i dostarczenia wody dla wszystkich mieszkańców powiększają się w znacznym stopniu.

Tab. Urządzenia wodociągowe oraz zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych

Gmina Ożarów	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Budynki mieszk. i zbior. zam. przyłączone do sieci wodociąg. [szt.]	Czynne źródła uliczne [szt.]	Woda dostarczana gospodarstwu domowemu i indywidualnym gospodarstwom rolnym	
				stan w dniu 31 grudnia 2005 roku	w dm ³
Miasto	10,0	430	2	236,0	43,7
Wieś	132,7	1.603	5	153,9	20,5

Tab. Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych

Ożarów	Zużycie wody na potrzeby przemysłu		Pobór wód		Zakup wody	
	razem	na 1 km ²	podzie- mnych	powie- rzhnio- wych	razem	w tym z wodociągów komunalnych na cele produkcji
	w dekametrach sześciennych					
Miasto	478	59,8	502	-	-	-

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Ożarowie zaopatruje w wodę m. Ożarów oraz wszystkie 42 sołectwa gminy. ZGKiM dostarcza również wodę dla gm. Zawichost i gm. Wojciechowice. Długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami wynosi około 270 km. Większość z tych wodociągów zbudowana została w ostatnich 9 latach. PCV to najczęściej stosowany materiał przy budowie sieci wodociągowej, jednak najstarsze wodociągi budowane były z rur azbestowych (Lasocin, Szymanówka, Julianów stara część Ożarowa) odcinkami z rur żeliwnych i stalowych. Ogólnie Gmina posiada około 15,4 km sieci wodociągowej zbudowanej właśnie z tych materiałów. Istnieje więc potrzeba systematycznej wymiany starych odcinków wodociągów np. przy okazji zmiany nawierzchni ulicy, wykonywania chodników gdyż one to ulegają najczęściej awarii. Największym mankamentem jest jednak brak odpowiedniej ilości dobrych zasuw odcinających w całym Ożarowie. Stosowane dotychczas żeliwne zasuwy po 2 – 3 latach i parokrotnym użyciu ulegają częściowemu zniszczeniu (zerwany gwint, urwane tzw. serce zasuwy), a wyłączenie ujęcia z wody w celu wykonania nawet drobnej awarii wiąże się z bardzo dużymi stratami wody (zejście z całego układu) wydłuża czas remontu nie mówiąc o odczuciach społecznych.

Sieć wodociągowa znajduje się we wszystkich sołectwach gminy.

12.6. Gospodarka ściekowa

Na podstawie rozporządzenia Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 07.04.2005 r., nr 11/2005 wyznaczona została aglomeracja Ożarów o równoważnej liczbie mieszkańców 6423 z oczyszczalnią ścieków w Ożarowie, obejmującą następujące

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

miejsowości z terenu gminy Ożarów: Ożarów, Karsy, Czachów, Sobów, Zawada, Tominy, Wyszmontów i Stróża.

Ożarów posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków komunalnych o wydajności 1070 m³/dobę ($Q_{\max} = 115 \text{ m}^3/\text{h}$). Odpowiada to przepustowości dla RLM = 7510.

Codziennie oczyszczalnia przyjmuje około 800 m³ ścieków socjalno-bytowych. Jest to mniej niż w latach ubiegłych i jest to zjawisko niekorzystne ze względu na zagęszczenie ścieków.

-ilość oczyszczalni ścieków i ich przepustowość Ożarów - 1070 m ³ /d	1
-liczba sołectw posiadających kanalizację	2
-liczba przyłączy kanalizacyjnych	360
-długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy [km]	7,4

Na terenie gminy funkcjonują systemy kanalizacyjne miasta Ożarów i cementowni "Ożarów".

Planowane systemy zbiorowej kanalizacji ściekowej:

- System Kanalizacji „Czachów – Karsy – Sobów”
- System Kanalizacji „Biedrzychów – Lasocin”
- System Kanalizacji „Suchodółka – Wyszmontów”
- System Kanalizacji „Jankowice – Sobótka”
- System Kanalizacji „Jakubowice – Janowice”

W pozostałych miejscowościach do odprowadzenia i unieszkodliwienia ścieków, stosowane będą bezodpływowe osadniki gnilne, osadniki gnilne współpracujące z drenażem rozsączającym, polami filtracyjnymi lub urządzeniami do rolniczego wykorzystania ścieków.

Tab. Charakterystyka miejskiej komunalnej oczyszczalni ścieków

Gmina Ożarów	Liczba oczyszczalni			Przepustowość oczyszczalni			Ilość ścieków oczyszczanych w dm ³ /r	Stopień obciążenia oczyszczalni w %
	mechani- czna	biologi- czna	z podwyższo- nym usuwan- iem biogenów	mecha- niczna	biologi- czna	z podwy- ższonym usuwa- niem biogenów		
Miasto	-	1	-	-	915	-	324	35,4

Aktualnie długość kolektora sanitarnego będącego w administracji Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie wynosi 14,2 km, do tego dochodzi 2,3 km kolektora z Domu Pomocy Społecznej w Czachowie. Nasadzenia, przysypanie studzienek i włączów przez właścicieli nieruchomości przez które przebiega kolektor uważany jest za największe niebezpieczeństwo dla prawidłowej drożności kanału sanitarnego.

Na terenie m. Ożarów istnieje również sieć kanalizacji burzowej, która znajduje się na Os. Wzgórze, Os. Wschód oraz w znacznej części starego Ożarowa. Brak

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

uregulowań prawnych i finansowych powoduje, że corocznie gmina boryka się z problemem drożności kanałów burzowych (szczególnie po intensywnych opadach deszczu), a brak odpowiedniego sprzętu zmusza do wykonywania jej metodami prowizorycznymi co przynosi efekt doraźny.

Tab. Urządzenia kanalizacyjne i ścieki odprowadzane kanalizacją miejską w 2006 roku.

Ożarów	Stan w końcu roku		W roku sprawozdawczym	
	długość czynnej sieci sanitarnej (bez przykanalików) w km	liczba podłączeń do budynków mieszkalnych zbiorowego zamieszkania	ścieki odprowadzane w dam ³	ścieki oczyszczone w dam ³
Miasto	6,1	352	324	316

Tab. Szacunek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2006 roku.

Ożarów	Ludność korzystająca i nie korzystająca z sieci w 1996 roku				
	Ogółem	korzystająca	nie korzystająca	korzystająca	nie korzystająca
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach	
Miast	5.395	3.536	1.859	65,5	34,5

12.7. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Przecinający teren gminy magistralny gazociąg wysokoprężny □ 350 mm CN 40 atm. Sandomierz - Ostrowiec Św. oraz zasilana z tego gazociągu stacja redukcyjno - pomiarowa gazu istniejąca na terenie Ożarowa stwarzają dogodne warunki do przeprowadzenia gazyfikacji większości jednostek osadniczych na terenie gminy Ożarów.

Dla spełnienia tego celu utworzono na terenie gminy dwa systemy gazownicze:

1. System gazowniczy "Ożarów"
 - stacja redukcyjno - pomiarowa gazu Ożarów
 - zasięg: Sobów, Czachów, Karsy, Stróże, Gliniany, Potok, Potok Kolonia, Wyszmontów, Tominy, Zawada, Janików, Suchodółka, Wólka Chrapanowska, Szymanówka, Lasocin, Dębno, Maruszów.
2. System gazowniczy "Sobótka"
 - stacja redukcyjno - pomiarowa gazu w rejonie Sobótki

- zasięg (południowa część gminy): Sobótka, Pisary, Prusy, Smiłów, Jankowice, Przybysławice, Jakubowice, Janowice.
- liczba zgazyfikowanych sołectw - 11

Według stanu z początku 1999 r. W gminie Ożarów do sieci gazowej połączonych było ogółem 1315 odbiorców, w tym 1110 w mieście i 205 na wsi. Zużycie gazu w 1998 r. Wyniosło odpowiednio 2351,61 tys.m³ w mieście Ożarów i 375,64 tys.m³ na terenach wiejskich. Z powyższego zestawienia wynika, że tereny wiejskie gminy nie są dostatecznie zgazyfikowane. Znaczna przewaga odbiorców gazu występuje w mieście.

12.8. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy zorganizowane systemy ciepłownicze posiadają: cementownia „Ożarów” i miasto Ożarów. Istniejący na terenie Ożarowa system ciepłowniczy, zasilany z ciepłowni o wydajności 7,5 Qcal/h posiada możliwości dalszego rozwoju. Trafna lokalizacja ciepłowni umożliwia jej rozbudowę do wielkości odpowiadającej potrzebom miasta. Po rozbudowie ciepłowni i przesyłowej sieci ciepłowniczej, planuje się doprowadzenie ciepła z miejskiego systemu ciepłowniczego do rejonów miasta o zwartej intensywniej zabudowie i do obiektów wyróżniających się znaczną kubaturą i dużym zapotrzebowaniem ciepła.

Rozbudowa systemu ciepłowniczego Ożarowa pozwoli na zlikwidowanie kilku małych, o niskiej sprawności kotłowni lokalnych i ogrzewania piecowego wielu domach. Na terenie gminy brak jest kotłowni komunalnych. Działa jedna kotłownia Spółdzielni Mieszkaniowej w Ożarowie opalana miałem węglowym zasilająca Os. Wzgórze. Kotłownia gazowa zasilająca Urząd Miasta, Dom Kultury, Salę Widowiskową, Ośrodek Zdrowia.

12.9. Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiegają następujące linie energetyczne 110kV:

- linia jednotorowa Ożarów Miasto – Annopol,
- linia dwutorowa Gorzyce – Ożarów Miasto i Sandomierz – Ostrowiec Systemowa,
- linia dwutorowa Gorzyce Ożarów Miasto i Ożarów Miasto – Ostrowiec Systemowa,
- dwie linie jednotorowe relacji Ostrowiec Systemowa – Ożarów Cementownia, oraz sieci SN i nN będące na majątku i w eksploatacji Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A.

Na terenie gminy Ożarów zlokalizowany jest Główny Punkt Zasilania 110/15 kV - „Ożarów Miasto” z dwoma transformatorami po 16 MVA każdy, będący jednym z elementów krajowego systemu elektroenergetycznego. Obiekt ten zasilony jest 2-

torową, napowietrzną linią 110 kV wyprowadzoną z linii 110 kV Stalowa Wola – Gorzyce – Dwikozy – Sandomierz – Ożarów - Ostrowiec Św.

Na terenie cementowni "Ożarów" znajduje się stacja 110/6 kV z dwoma transformatorami po 16 MVA każdy, wykorzystywany wyłącznie dla potrzeb tego zakładu. Obiekt ten zasilany jest od strony północnej z rozdzielni Ostrowiec Św. dwoma liniami 110 kV. Stacja 110/15 kV Ożarów Cementownia jest własnością Cementowni Ożarów. Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV Ożarów – Annapol.

Istniejąca na terenie gminy sieć wysokich napięć uzupełniona będzie projektowaną, napowietrzną linią 110 kV wyprowadzoną ze stacji 110/15 kV-Ożarów Miasto do stacji 110/6 kV Ożarów Cementownia. Rezerwacja terenu dla w/w linii jest zgodna z ustaleniami zawartymi w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy.

Dla linii elektroenergetycznych napowietrznych w terenach przewidzianych do zalesiania należy przewidzieć pasy bez zadrzewień o szerokościach:

- dla linii 110 kV – 20 m (po 10 od osi linii)
- dla linii 15 kV – 11 m (po 5,5 m od osi linii)

Odległości elementów sieci elektrycznych od budynków.

1. Elektroenergetyczne linie kablowe.

Zgodnie z PN i warunkami technicznymi jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, obowiązują odległości:

- od fundamentów budynków co najmniej 0,5m,
- od ścian budynków i innych budowli co najmniej 0,5m.

2. Elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokich napięć.

Według zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 stycznia 1985r. w sprawie szczegółowych wytycznych projektowania i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych w zakresie ochrony ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego (Monitor Polski Nr 3, poz. 24) wyróżnia się dwa rodzaje stref ochronnych od pól elektromagnetycznych:

- pierwszego stopnia, obejmujące obszar otaczający źródło pola elektromagnetycznego, w którym natężenie pola elektrycznego przekracza wartość 10 kV/m przy najwyższym napięciu roboczym urządzenia,
- drugiego stopnia, wyznaczające obszar otaczający źródło pola elektrycznego, w którym natężenie pola wynosi od 1 kV/m do 10 kV/m przy najwyższym napięciu roboczym urządzenia.

Trasy elektroenergetycznych linii napowietrznych o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym należy tak projektować, aby zostały zachowane odległości pionowe i poziome między przewodami a elementami budynku podane niżej:

Napięcie znamionowe linii (kV)	Odległości od linii do najbliższych części budynków (m) zapewniające nieprzekraczalne wielkości pola magnetycznego	
	10 kV/m	1kV/m
110	4,0	14,5
220	5,5	26,0
400	8,5	33,0
750	15,0	65,0

Uwagi:

- 1) W odniesieniu do linii elektroenergetycznych o napięciach znamionowych 400 kV i 750kV wartości podane w kolumnie 2 oznaczają najmniejszą odległość poziomą przewodu od krawędzi balkonu lub tarasu,
- 2) Zachowanie podanych w kolumnie 3 odległości między przewodami a ziemią zapewnia ograniczenie natężenia pola elektrycznego na wysokości 1,8m nad ziemią do 10kV/m. Wartości podane w kolumnie 3 służą do ustalenia najmniejszych odległości od części budynków mieszkalnych przeznaczonych na pobyt ludzi przez czas nieprzekraczający 8 godz. na dobę (dach, ściany itp.) przy założeniu, że budynki te są lokalizowane na obszarach, na których natężenie pola elektrycznego na wysokości 1,8m nad ziemią nie przekracza 1kV/m. Odległości podane w kolumnie 3 powinny być utrzymane również między przewodami linii, a częściami budynków niemieszkalnych.

3. Roboty budowlane w pobliżu elektroenergetycznych linii napowietrznych

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126) na podstawie art. 21a ust. 4 pkt 2 Prawa budowlanego określa roboty budowlane prowadzone w pobliżu elektroenergetycznych linii napowietrznych jako zagrażające bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi w §6 pkt 1 lit. k) jak następuje:

„roboty wykonywane pod lub w pobliżu przewodów linii elektroenergetycznych, w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejsze niż:

- 3,0m – dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1kV,
- 5,0m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15 kV,
- 10,0m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30kV,
- 15,0m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV”

Oraz w § 6 pkt 4 lit. a), b) i c) następująco:

„robót budowlanych w pobliżu linii wysokiego napięcia lub czynnych linii komunikacyjnych:

- a. roboty wykonywane w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż 15,0m – dla linii o napięciu znamionowym 110 kV,
- b. roboty budowlane w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż 30,0m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- c. budowa i remont:
 - stacji trakcyjnej i linii zasilającej sieć trakcyjną i urządzenia elektroenergetyczne”.

4. Składowanie materiałów w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych

Zgodnie z § 77 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U, Nr 129, poz. 844) nie wolno składować żadnych materiałów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów mniejszej niż:

- 2,0m – od linii niskiego napięcia,
- 5,0m – od linii wysokiego napięcia do 15 kV,
- 10,0m – od linii wysokiego napięcia powyżej 15 kV,

Należy nadmienić, że przepisy przeciwpożarowe w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i terenów wymagają, aby odległość ustawienia stert, stogów i brogów od urządzeń i przewodów elektroenergetycznych wysokiego napięcia wynosiła nie mniej niż 30m.

Na terenie gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną działa Zakład Energetyczny Staszów oraz Posterunek Energetyczny Ożarów.

W granicach administracyjnych gminy znajduje się 92 stacje transformatorowe śn/nn z czego 20 w mieście Ożarów i 72 na terenach wiejskich gminy. Szczegółowe zestawienie stacji transformatorowych zawiera poniższa tabela:

Tab. Wykaz stacji transformatorowych na terenie gminy Ożarów

Lp.	Stacja trafo – lokalizacja miejscowość (nazwa stacji)	Moc znamionowa stacji	Wykorzystanie	Uwagi
	szt.	kVA	%	
1.	Białówka – Podlesie	160	64	
2.	Biedzychów	63	40	
3.	Binkowice	30	19	
4.	Czachów DSS	50	50	
5.	Czachów Hydrofornia	200	80	
6.	Czachów Wieś	160	64	
7.	Dąbrówka	30	19	
8.	Dąbrówka Kol.	30	19	
9.	Dębno	63	40	
10.	Gliniany 1	100	100	
11.	Gliniany 2	100	100	
12.	Gliniany Skatecznica	40	40	
13.	Gliniany SKR	100	40	
14.	Jakubowice	160	64	
15.	Jakubowice Piekarnia	100	62	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

16.	Janików 1	100	62	
17.	Janików 2	100	40	
18.	Jankowice	75	47	
19.	Jankowice Kol.	100	40	
20.	Janopol	63	63	
21.	Janowice k/Jakubowic	100	100	
22.	Janów k/Nowego	50	31	
23.	Karsy 1	160	64	
24.	Karsy 2	63	25	
25.	Kolęcín	50	50	
26.	Kruków	30	19	
27.	Lasocin 1	75	47	
28.	Lasocin 2	100	62	
29.	Maruszów Kol.	40	40	
30.	Maruszów ośw. przeszkl.	40	40	
31.	Maruszów Wieś	160	100	
32.	Niemcówka	50	50	
33.	Nowe	100	62	
34.	Ożarów Kolejowa	100	16	
35.	Ożarów Młyn	250	100	ul. Kolejowa
36.	Ożarów PE	30	12	ul. Kolejowa
37.	Ożarów PT – 1	500	80	Os. Wzgórze
38.	Ożarów PT – 10	400	63	Os. Wzgórze
39.	Ożarów PT – 11	400	63	Os. Wzgórze
40.	Ożarów PT – 12	160	25	Os. Wzgórze
41.	Ożarów PT – 2	250	40	Os. Wzgórze
42.	Ożarów PT – 21	400	63	Os. Wschodnie
43.	Ożarów PT – 22	400	63	Os. Wschodnie
44.	Ożarów PT – 23	400	63	Os. Wschodnie
45.	Ożarów PT – 24	160	25	Os. Wschodnie
46.	Ożarów PT – 25	250	40	ul. Zawadzkiego
47.	Ożarów PT – 3	250	40	Os. Wzgórze
48.	Ożarów PT – 4	400	63	Os. Wzgórze
49.	Ożarów PT – 5	250	40	Os. Wzgórze
50.	Ożarów PT – 6	250	40	Os. Wzgórze
51.	Ożarów PT – 7	400	63	Os. Wzgórze
52.	Ożarów PT – 8	250	62	Os. Wzgórze
53.	Ożarów Rynek	160	25	k/Policji
54.	Piotrów	30	30	
55.	Pisary 1	100	100	
56.	Pisary 2	75	47	
57.	Pisary 3	50	31	
58.	Polesie Mikułowice	100	62	
59.	Potok	100	62	
60.	Potok Kol.	100	100	
61.	Potok Wodociąg	50	20	
62.	Prusy 1	63	25	
63.	Prusy 2	63	25	
64.	Prusy 3	100	40	
65.	Prusy 4	100	40	
66.	Prusy 5	100	40	
67.	Prusy 6	100	100	
68.	Przybysławice	75	57	
69.	Sobótka 1	160	100	
70.	Sobótka 2	160	100	
71.	Sobótka 3	30	19	
72.	Sobótka 4	50	20	
73.	Sobótka 5	63	40	
74.	Sobów DPS	250	100	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

75.	Struża	50	31	
76.	Suchodółka	75	75	
77.	Szymanówka	30	19	
78.	Śmiłów 1	100	40	
79.	Śmiłów 2	250	100	
80.	Śródborze	75	75	
81.	Tominy 1	100	62	
82.	Tominy 2	100	40	
83.	Tużników	30	19	
84.	Wlonice k/Przybysławic	63	25	
85.	Wlonike Kol.	30	30	
86.	Wojciechówka	63	63	
87.	Wólka Chraponowska	50	20	
88.	Wyszmontów 1	100	100	
89.	Wyszmontów 2	63	63	
90.	Wyszmontów SKR	160	64	
91.	Zawada 1	40	40	
92.	Zawada 2	100	100	

Aktualny stan techniczny urządzeń przesyłowych energii elektrycznej wykazuje potrzebę modernizacji sieci i stacji transformatorowych. Część stacji transformatorowych jest maksymalnie wykorzystana i wymaga przebudowy w celu zabezpieczenia bieżących i przyszłych potrzeb.

W roku 1996 przeprowadzona została modernizacja sieci w miejscowości Janików, a w 1998r. msc. Tominy. W najbliższych latach planowana jest reelektryfikacja 15 miejscowości: Bałtówka, Biedzychów, Dębno, Jadwigów Cegielnia, Jakubowice, Jankowice, Karsy, Lasocin, Łubowa, Maruszów (wieś Kolonia), Przybysławice, Sobótka, Wlonice, Wólka Lipowa, Wyszmontów.

Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać wymogom aktualnych przepisów budowy urządzeń elektroenergetycznych i polskim normom.

Oświetlenie uliczne we wszystkich sołectwach gminy sterowane jest zegarowo.

Na terenach rolnych dopuszcza się lokalizowanie wiatraków z zachowaniem odpowiednich stref ochronnych od istniejącej i projektowanej zabudowy.

12.10. Telekomunikacja

Łączność telefoniczna na terenie gm. Ożarów jest stosunkowo dobrze rozwinięta:

1. Centrala automatyczna Ożarów o pojemności 1000 NN, dla msc. Ożarów, Czachów, Karsy, Sobów, Janopol, Zawada, Janików, Suchodółka, Wólka Chraponowska, Tominy, Wyszmontów, Stróże, Julianów, Śródborze, Wojciechówka, Gliniany, Potok.
2. Centrala telefoniczna Jakubowice o pojemności 400 NN, dla msc. Jakubowice, Sobótka, Janowice, Pisary, Prusy, Przybysławice, Śmiłów Jankowice.
3. Centrala telefoniczna Lasocin o pojemności 400 NN, dla msc. Lasocin, Szymanówka, Dębna, Maruszów, Biedzychów, Janów i Nowe.

Gęstość telefoniczna liczona wskaźnikiem na 100 mieszkańców pokazuje różnicę w telefonizowania miasta i terenów wiejskich gminy. Wskaźnik ten liczony w stosunku do całej gminy wynosi 14,37 abonenta na 100 mieszkańców i w skali województwa świętokrzyskiego jest dość wysoki. Natomiast ten sam wskaźnik lecz liczony tylko na terenach wiejskich wynosi 7,04 abonenta na 100 mieszkańców.

Teren gminy jest w całości pokryty zasięgiem telefonii komórkowej.

Operatorzy posiadają na terenie Gminy systemy typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS) składających się z:

- systemu anten służących do komunikacji telefonu z urządzeniami komutacyjnymi, umieszczonych zazwyczaj na wysokich obiektach, kominach, budynkach lub specjalnie skonstruowanych masztach,
- cyfrowej centrali wraz z zasilaniem, uziemieniem, klimatyzatorem itd.,
- systemu anten parabolicznych do komunikacji kontrolerem stacji bazowych.

Dopuszcza się modernizację, rozbudowę i przebudowę istniejących stacji telefonii komórkowej oraz lokalizację nowych poza terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i wielorodzinnej oraz budowę sieci przewodowych nadziemnych i podziemnych z elementami składowymi jak: szafki dostępowe wolnostojące, słupy linii napowietrznych i słupki kablowe.

Budowę sieci telekomunikacyjnej należy realizować w oparciu o warunki techniczne wydane przez dysponenta sieci.

12.11. Gospodarka odpadami

Dla gminy Ożarów opracowano plan gospodarki odpadami. Zawarto w nim zagadnienia z zakresu analizy aktualnego stanu środowiska i gospodarki odpadami, założenia prognozowanych zmian w zakresie gospodarki odpadami, system gospodarowania odpadami na terenie gminy oraz ekonomiczną analizę proponowanych rozwiązań projektowych.

Sporządzone dla gminy Ożarów prognozy zakładają, w najbliższych latach, wzrost ilości wytwarzanych odpadów. Realizacja projektu planu doprowadzi jednak do zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowisku, przy jednoczesnym wzroście ilości odpadów poddawanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania z ograniczeniem ich składowania. Proces ten przyczyni się znacząco do ograniczenia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

W planie gospodarki odpadami, przedstawiono w szczególności:

- gospodarkę odpadami w sektorze komunalnym,
- gospodarkę odpadami niebezpiecznymi,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami,
- potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarki odpadami, z podziałem na procesy odzysku i unieszkodliwiania
- elementy gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym,

Do głównych zadań systemu należy zaliczyć:

- uporządkowanie, do 2007 roku, gospodarki odpadami w gminie,

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- realizacja inwestycji związanych z likwidacją istniejącego składowiska odpadów;
- wdrożenie procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów w ramach przewidywanych do osiągnięcia wiodących celów, krótko- i długookresowych oraz zadań dotyczących:
 - sektora komunalnego,
 - sektora gospodarczego,
 - odpadów niebezpiecznych;
- edukację związaną z upowszechnieniem i realizacją planu gospodarki odpadami;
- monitoring samorządowy, prowadzony kwartalnie w ramach obrad Rady Gminy oraz podczas obrad każdej rady sołectkiej.

13. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego, uchwalonym w 2002 r., zawiera propozycję zadań publicznych ponadlokalnych o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, które zostały uwzględnione w programie rozwoju województwa i realizowane będą przy spójnej polityce przestrzennej.

PROPONOWANE ZADANIA RZĄDOWE NA OBSZARZE GMINY:

I. Zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych:

- Wały przeciwpowodziowe wzdłuż Wisły,
- Modernizacje (obejścia) dróg krajowych Nr 74 i Nr 79.

II. Istotne przedsięwzięcia rządowe o charakterze publicznym:

- Proponowany Park Krajobrazowy Doliny Środkowej Wisły,
- Proponowane utworzenie Parku Kulturowego Doliny Kamiennej,
- Obszary sieci ekologicznej „Natura 2000”

PROPONOWANE WAŻNIEJSZE ZADANIA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA NA OBSZARZE GMINY:

- Drogi wojewódzkie (budowa obwodnic miejscowości, korekty tras z priorytetem dla inwestycji w węzłach komunikacyjnych).

INFORMACJE DO PROGRAMÓW ZADAŃ WOJEWÓDZKICH USTALONYCH W „STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO”

Ustalając kierunkowy model struktury przestrzennej oraz kryteria zagospodarowania obszarów plan zagospodarowania przestrzennego województwa, tworzy warunki do lokalizacji celów i zadań rozwoju regionu, określonych w „Strategii rozwoju województwa”. Zawiera zatem informacje przestrzenne niezbędne do sporządzenia krótko i średnioterminowych programów zadań wojewódzkich o znaczeniu ponadlokalnym. W odniesieniu do poszczególnych celów „Strategii” i wynikających z nich programów operacyjnych plan ten precyzuje następujące zagadnienia:

Rozwój zasobów ludzkich i bezpieczeństwo społeczne

- uwarunkowania i problemy rozwoju demograficznego województwa (prognoza demograficzna do roku 2030);
- hierarchiczny model kształtowania systemu osadniczego regionu;
- rozmieszczenie głównych systemów infrastruktury społecznej o znaczeniu ponadlokalnym;
- zasady i kierunki rozmieszczenia rynku pracy i aktywizacji zawodowej bezrobotnych;
- polityka przestrzenna w odniesieniu do obronności oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury

- uwarunkowania ochrony zasobów przyrody i dziedzictwa kulturowego;
- kierunkowy model systemu obszarów chronionych w nawiązaniu do sieci NATURA 2000 i ECONET PL;
- zasady i kierunki działań ochronnych w środowisku przyrodniczym (woda, lasy, powietrze, gleby, klimat akustyczny);
- polityka przestrzenna w zakresie gospodarowania zasobami środowiska (osiąganie standardów UE);
- kształtowanie regionalnego systemu gospodarki odpadami;
- polityka przestrzenna w leśnictwie;
- ogólne kierunki działań w zakresie ochrony i rewaloryzacji zasobów dziedzictwa kulturowego;
- polityka ochrony dóbr kultury na wyodrębnionych obszarach problemowych.

Rozwój systemów infrastruktury technicznej

- kształtowanie korytarzy i węzłów transportowych, propozycje rozmieszczenia infrastruktury logistycznej;
- docelowy układ sieci drogowej z propozycją zmian kategorii i określeniem klas dróg, priorytety inwestycyjne i wnioski do etapowania;
- określenie obszarów niedosłużonych komunikacyjnie;
- kierunki rozwoju infrastruktury kolejowej oraz lotniska w Masłowie;
- kierunkowy przebieg sieci elektroenergetycznych wysokich napięć oraz gazociągów wysokoprężnych;
- zasady rozwoju systemów telekomunikacyjnych;
- obszary niedosłużone w infrastrukturę techniczną;
- zasady gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach rzek, priorytety przestrzenne.

Aktywizacja rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich

- warunki sprzyjające i ograniczające przekształcenia rynkowe w rolnictwie;
- główne problemy i obszary problemowe rozwoju tej funkcji;
- strefy zróżnicowanej polityki przestrzennej w rolnictwie oraz zasady i kierunki tej polityki na wyodrębnionych obszarach;
- priorytety przestrzenne w zakresie modernizacji przestrzeni rolniczej, wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich oraz zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

Przyspieszenie urbanizacji oraz restrukturyzacji bazy ekonomicznej i wzrostu
innowacyjności województwa

- uwarunkowania rozwoju bazy ekonomicznej i główne obszary problemowe;
- kształtowanie wielopoziomowej struktury obszarów aktywności gospodarczej, na różnych poziomach zagospodarowania;
- układ sieci osadniczej, ze szczególnym uwzględnieniem tych ośrodków, których rozwój będzie wspierany jako wielofunkcyjnych centrów wzrostu, centrów innowacji i centrów wysokowyspecjalizowanych;
- rozmieszczenie ponadgminnych elementów infrastruktury ekonomicznej;
- priorytetowe sektory nowej bazy ekonomicznej;
- zasady i kierunki rozwoju głównych funkcji gospodarczych z uwzględnieniem:
 - kształtowania rejonów i centrów turystycznych,

- polityki w zakresie wydobycia i przetwórstwa surowców mineralnych,
- budownictwa i gospodarki mieszkaniowej,
- polityki zalesieniowej;
- kryteria aktywizacji podstawowych struktur funkcjonalnych, w tym obszaru metropolitarnego Kielc i Aglomeracji Staropolskiej.

Przygotowanie województwa do międzynarodowej współpracy regionów

- uwarunkowania wynikające z akcesji Polski do UE;
- działania przestrzenne zmierzające do usprawnienia absorpcji środków pomocowych w poszczególnych dziedzinach zagospodarowania;
- zasady i kierunki rozmieszczenia funkcji o znaczeniu międzynarodowym.

Reasumując kształtując politykę przestrzenną gminy należy uwzględnić uwarunkowania w zakresie :

1) Komunikacji:

Zasady regionalnej polityki przestrzennej

❖ Układ komunikacyjny gminy powinien spełniać następujące warunki:

- być spójny z układem nadrzędnym,
- honorować zasadę maksymalnego rozdzielania różnych rodzajów ruchu;
- ograniczać dostęp do dróg wyższych klas (GP, G), poprzez wytworzenie lokalnego układu drogowego.

Kierunki regionalnej polityki przestrzennej

Kierunkowy model korytarzy transportowych zapisany w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” w stosunku do istniejącego ulegnie modyfikacji. Korytarz krajowy obsługujący relacje Śląsk — Kielce — Lublin i Łódź — Rzeszów — Barwinck utworzony zostanie w oparciu o planowaną drogę ekspresową S-74 Łódź — Kielce — Sandomierz Rzeszów. Korytarz międzyregionalny przebiegać będzie od Ostrowca Św. do Opatowa (węzeł / S-74) i przejmie część ruchu relacji Warszawa Radom

- Rzeszów (krajowy korytarz transportowy Warszawa — Rzeszów ukształtuje się w oparciu o drogi ekspresowe S-17 i S-19) Na odcinku Ostrowiec Św. — Ćmielów — Ożarów (Lublin) korytarz transportowy będzie miał ograniczoną funkcję do regionalnego.

W planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego gminy należy uwzględnić potrzeby rozwojowe ponadlokalnych szlaków komunikacyjnych poprzez przewidzenie i utrzymanie rezerw terenowych oraz ograniczeń związanych z:

- docelową przebudową drogi krajowej nr 79 na pełne parametry drogi głównej ruchu przyśpieszonego (GP), co wiązać się będzie z ograniczeniem bezpośredniej dostępności przyległego zainwestowania, ograniczeniu ilości skrzyżowań i realizacją obwodnicy Ożarowa,
- przebudową dróg wojewódzkich nr 755 i nr 777 na pełne parametry drogi głównej (G);
- docelową realizacją południowego obejścia Ożarowa leżącego w ciągu drogi nr 755 dla eliminacji uciążliwego ruchu samochodów ciężarowych z miasta,
- przebudową drogi powiatowej nr 0763 T (Solec n Wisłą) — gr. woj. świętokrzyskiego — Ciszycza — Słupia Nadbrzeżna — Maruszów — Linów na pełne parametry drogi zbiorczej (Z), dla utworzenia łącznie z drogą nr 777 atrakcyjnej nadwiślańskiej trasy turystycznej;

- utrzymaniem obecnych standardów linii kolejowej Łódź - Skarżysko-Kam. - Dębica. Zasady, na jakich byłyby utrzymywane rezerwy terenów, oraz zakres wykonywanych modernizacji i przyszłych inwestycji należy uzgodnić z:

- zarządami dróg, zwłaszcza na odcinkach dróg gdzie przewidywane jest przełożenie trasy lub nowe przebiegi;
- PKP PŁK SA. Zakładem Linii kolejowych w Skarżysku Kam., ul. Rejowska 29.

Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu i ograniczenia uciążliwości stwarzanych przez ruch samochodowy należy ograniczyć rozwój terenów budownictwa mieszkaniowego wzdłuż dróg o przewadze ruchu tranzytowego (74, 79, 755) oraz przewidzieć rezerwy terenowe dla realizacji ciągów pieszo-rowerowych w pierwszej kolejności na odcinkach obudowanych ww. dróg. Na odcinkach zabudowanych, adaptowanych dla potrzeb uciążliwego ruchu tranzytowego, przewidzieć realizację ekranów dźwiękochłonnych. Tereny działalności gospodarczej lokalizowane wzdłuż dróg głównych ruchu przyspieszonego (krajowych) powinny być dostępne poprzez skrzyżowania oraz istniejące i projektowane drogi lokalne.

2) Infrastruktury

Zasady polityki przestrzennej

- gospodarka wodno-ściekowa prowadzona zlewniowo,
- uzyskanie obowiązujących standardów zaopatrzenia w energię elektryczną,
- dogodne warunki zasilania energetycznego na obszarach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa;
- dostępność zabudowy skupionej do sieci gazowej oraz zbiorczych systemów wodnokanalizacyjnych,
- dostępność instytucji i placówek usług publicznych do sieci teleinformatycznych;
- respektowanie wszystkich obszarów zalewowych z jednoczesnym ograniczeniem ich zabudowy.

Kierunki polityki przestrzennej

- stworzenie dogodnej dostępności do usług telekomunikacyjnych w tym do usług teleinformatycznych (zwłaszcza w ośrodku gminnych), drogą doprowadzenia do gminy infrastruktury światłowodowej,
- modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia w energię elektryczną w aspekcie zrównoważonego rozwoju gminy oraz pokrycia bieżących i perspektywicznych potrzeb rolnictwa i odbiorców komunalnych,
- zapewnienie dostępności do sieci gazowej i kanalizacyjnej — docelowo wszystkich obszarów zabudowy skupionej;
- zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach szczególnie zagrożonych w czasie wystąpienia rzeki z koryta,
- objęcie zasilaniem w gaz całej gminy.

3) Turystyki

Zasady polityki przestrzennej

- wiązanie udostępniania turystycznego walorów środowiskowych, krajobrazowych i kulturowych z rozbudową infrastruktury turystycznej,
- kojarzenie zagospodarowania turystycznego ze wzmożoną ochroną najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych,
- ochrona przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej oraz przyrodniczej przed zagospodarowaniem obniżającym jej atrakcyjność.

Kierunki polityki przestrzennej

- kreowanie urozmaiconej oferty turystycznej i rekreacyjnej, dostosowanej do miejscowych warunków i inicjatyw,

zapewnienie dogodnych warunków organizacyjno-przestrzennych rozwoju agroturystyki, we wszystkich wsiach, w których istnieje możliwość oraz, zainteresowanie miejscowej ludności rozwojem tej funkcji, wyznaczenie i zagospodarowanie- stref wypoczynku podmiejskiego i weekendowego

4) Funkcji leśnej

Podstawowe zasady zagospodarowania leśnego

Główną zasadą zagospodarowania leśnego powinno być umiejętne godzenie różnorodnych funkcji, jakie spełniają lasy przy zachowaniu ich trwałości i ciągłości użytkowania. Zasadzie tej towarzyszyć winny:

- powszechna i ciągła ochrona lasów (zagospodarowanie lasów na cele nieleśne może być dokonane tylko w uzasadnionych przypadkach i przy braku innych rozwiązań przestrzennych),
- eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego,
- respektowanie ustaleń planów urządzenia, opracowanych dla lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego i lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa

3. Wiodące kierunki polityki przestrzennej w leśnictwie

Zakłada się, że lasy będą intensywnie rozwijaną funkcją terenów w północnej części gminy zaś na terenach południowych stopniowo zalesione zostaną tereny o największych spadkach, stanowiące obrzeża głównych rzek. Nadrzędnym kierunkiem polityki przestrzennej w odniesieniu do terenów leśnych winna być trwale zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna, uwzględniająca:

- zachowanie lasów i korzystnego ich wpływu na warunki życia ludzi oraz na równowagę przyrodniczą;
- ochronę różnorodności biologicznej środowiska leśnego,
- szczególną ochronę lasów, które stanowią naturalne fragmenty rodzimej przyrody, chronią środowisko przyrodnicze, spełniają funkcje krajobrazowe, glebochronne i wodochronne, ochraniają tereny narażone na zanieczyszczenie i uszkodzenie, służą potrzebom naukowym.

Kierunkom tym towarzyszyć winny następujące działania przestrzenne:

- powiększanie zasobów leśnych w wyniku zwiększenia zalesień oraz zadrzewień i zakrzewień,
- dostosowywanie struktury gatunkowej drzewostanów do warunków siedliskowych i krajobrazowych,
- racjonalne udostępnianie turystyczne lasów (ukierunkowania rekreacji i turystyki leśnej w sposób godzący funkcje społeczne lasów z ochronnymi z jednoczesnym wyposażaniem tych obszarów w małą infrastrukturę turystyczną),
- odbudowa retencji wodnej w lasach i w strefie rolno-leśnej.

Priorytety polityki zalesieniowej

Zgodnie z krajowym programem zwiększenia lesistości preferencje zalesieniowe winny obejmować w kolejności następujące obszary gminy:

- objęte prawną ochroną środowiska przyrodniczego,
- tworzące leśne korytarze i powiązania ekologiczne, wododziały, jak również strefy zagospodarowania turystycznego.

Lokalizacja zalesień powinna m.in. zapewniać, zmniejszenie rozdrobnienia i rozproszenia kompleksów leśnych, tworzenie powiązań pomiędzy dużymi kompleksami leśnymi oraz połączenie ich /. obszarami o funkcjach ekologicznych Docelowa wielkość kompleksu leśnego nie powinna być mniejsza niż 5 ha Podstawą ro/.woju obszarowego tej funkcji winna być „granica rolno-leśna” ustalona

w „studium uwarunkowań ..” a następnie tereny do zalesienia, sprecyzowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przy projektowaniu zalesień należy wykorzystać wytyczne Ministra Rolnictwa i rozwoju wsi z dnia 31.07.2003 r. w sprawie ustalenia granicy rolno-leśnej **Z uwagi na utratę ważności obowiązujących m.p.o.z.p do końca b.r., konieczne jest określenie terenów do zalesienia w obecnej generacji m.p.z.p. Przeznaczenie terenu na cele leśne w tych planach będzie, bowiem warunkiem dofinansowania zalesień z funduszy strukturalnych UE.**

5) Funkcji rolniczej

Podstawowe zasady realizacji celów regionalnej polityki przestrzennej w odniesieniu do lokalnych uwarunkowań.

Zadaniem polityki przestrzennej winna być transformacja funkcji rolniczej, zmierzająca do jej dostosowania do warunków zagospodarowania występujących w poszczególnych strefach podziału przestrzennego.

W strefie północnej predysponowanej do uzupełnienia rolnictwa różnymi funkcjami komplementarnymi (turystyką w tym agroturystyką, mieszkalnictwem, nieuciążliwą przedsiębiorczością nierolniczą oraz funkcją leśną) dominującym kierunkiem polityki przestrzennej powinno być eliminowanie kolizji funkcjonalnych oraz ochrona terenów pełniących różne funkcje ekologiczne. Głównym instrumentem integracji rolnictwa ze środowiskiem przyrodniczym będzie „Krajowy program rolnośrodowiskowy”, którego II schematom objęta będzie cała gmina, zaś schematem I ukierunkowanym na ochronę przyrody (OPW) — tereny nadwiślańskie **W tej sytuacji podstawowym instrumentem zagospodarowania tych obszarów winny być kompleksowe plany miejscowe, sporządzane dla sołectw, lub większych jednostek strukturalnych, które zapewniły by racjonalne rozmieszczenie i koegzystencje wszystkich funkcji terenów.**

W strefie intensywnego rozwoju rolnictwa działalność przestrzenna winna być natomiast ukierunkowana na poprawę efektywności gospodarowania oraz dostosowanie tego sektora gospodarki do wymogów konkurencji na rynkach krajowych i UE. Pierwszeństwo miałyby zatem działania, zmierzające do:

- wzrostu areału gospodarstw,
- unowocześnienia rolniczego warsztatu pracy,
- integracji rolników w grupy producenckie,
- modernizacji otoczenia rolnictwa,
- sprawnego zagospodarowania środków pomocowych, kierowanych na cele intensyfikacji rolnictwa,
- zapobiegania erozji wodnej gleb.

Główne kierunki zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

Przestrzeń otwarta

- wzmożona ochrona gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa przed zagospodarowaniem na cele nierolnicze (gleby te generalnie powinny być wyłączone z zabudowy zaś w przypadku konieczności przeznaczenia ich na cele budowlane winien być stosowany wymóg rozwiązań terenooszczędnych);
- ochrona obszarów rolniczych o najwyższych walorach kulturowych i krajobrazowych w aspekcie utrzymania i podniesienia ich atrakcyjności krajobrazowej i turystycznej;
- ochrona obszarów zmeliorowanych (spełniających swą rolę) przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem zmieniającym funkcje tych terenów,
- stymulowanie koncentracji ziemi oraz scalania i wymiany gruntów w aspekcie potrzeb gospodarstw towarowych, (pożądane minimum obszarowe — 15 ha UR);

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- zapobieganie erozji gleb w tym przez zmianę funkcji tych terenów,
- preferencje dla metod produkcji rolniczej przyjaznych dla środowiska — produkcji ekologicznej oraz integrowanej, katalogu dobrych praktyk rolniczych, a także gospodarki rolno-środowiskowej, w pierwszej kolejności na obszarach objętych prawną ochroną przyrody — tworzenie nowych możliwości zagospodarowania na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych,
- znaczące wzbogacenia terenów lessowych w zadrzewienia ochronne i krajobrazowe jak w zieleń osłonową wokół obiektów uciążliwych, zadrzewienia wiatrochronne w sąsiedztwie większych rozłogów pól oraz zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż cieków wodnych, które zapobiegałyby przedostawaniu się do wód związków chemicznych stosowanych w rolnictwie;
- zapewnienia warunków przestrzennych do zagospodarowania gruntów AWRSP.

Zabudowa rolnicza

Rozwój zabudowy wiejskiej winien być kształtowany z uwzględnieniem polaryzacji rynkowej gospodarstw i stopniowego przekształcania się drobnotowarowej zabudowy zagrodowej w zabudowę wielofunkcyjną. W uzasadnionych przypadkach gospodarstwa wysokotowarowe (znacząco zwiększające areał i skalę produkcji) mogłyby być lokalizowane na terenach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa np. w sąsiedztwie obsługiwanego areału.

Z drugiej strony na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej należy zdecydowanie przeciwdziałać rozproszeniu zabudowy nierolniczej i drobnotowarowej zabudowy zagrodowej nie wykazującej tendencji rozwojowej. Polityce tej służyć winny następujące zasady zagospodarowania:

- stymulowanie rozwoju alternatywnych źródeł dochodu w gospodarstwach mających realne szansę podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej;
- preferencje lokalizacyjne dla gospodarstw towarowych i grup producentów rolnych, korzystających ze środków pomocowych UE;
- skupianie nieuciążliwych funkcji zabudowy wiejskiej (w tym drobnotowarowej zabudowy zagrodowej nie wykazującej cech rozwojowych) na obszarach zabudowy wielofunkcyjnej, wyposażonych w zbiorcze systemy infrastruktury;
- zapewnienie warunków do lokalizacji usług rynkowych w otoczeniu rolnictwa oraz drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rewitalizacja najciekawszych elementów historycznie ukształtowanej wiejskiej sieci osiedleńczej oraz wykorzystanie jej dla promocji gminy i poprawy warunków życia ludności.

Komunalizacja gruntów

Istotnym kierunkiem działalności przestrzennej winno być tworzenie warunków do zwiększenia zasobów mienia komunalnego (drogą komunalizacji gruntów Skarbu Państwa, pozyskiwania ich przy okazji scalień, a także w uzasadnionych przypadkach poprzez kupno lub wymianę) zwłaszcza na terenach:

- przeznaczonych pod inwestycje publiczne,
- wyznaczonych pod skoncentrowaną działalność inwestycyjną (scalenia gruntów),
- potencjalnego rozwoju obiektów i urządzeń z zakresu rekreacji i turystyki;
- posiadających strategiczne znaczenie dla rozwoju gminy (perspektywicznych rozwiązań komunikacyjnych, pod inwestycje tworzące większą ilość miejsc pracy, itp.),
- umożliwiających stworzenie atrakcyjnej oferty terenów komunalnych pod różne funkcje gospodarcze i mieszkaniowe.

Przy odpowiednim uzbrojeniu i promocji zasoby te winny zapewniać w perspektywie stały dopływ środków finansowych zarówno z ich sprzedaży jak i z późniejszych podatków od nieruchomości jak również stać się głównym instrumentem polityki Samorządu Miasta i Gminy wpływającym na zagospodarowanie przestrzenne.

6) Bazy ekonomicznej

Priorytetowe zasady polityki regionalnej odnoszące się do obszaru gminy

- atrakcyjność przestrzeni ekonomicznej dla rozwoju funkcji przemysłowej, zwłaszcza o niewielkiej skali uciążliwości,
- stymulowanie wszelkich inicjatyw społecznych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego gminy,
- dostosowanie się do istniejących przepisów w zakresie ochrony środowiska, ochrony gruntów rolnych i stref ochronnych.

Pożądane kierunki polityki przestrzennej

- wskazanie stref i obszarów aktywności predysponowanych do pełnienia preferowanych funkcji gospodarczych,
- wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dla lokalizacji drobnej i średniej przedsiębiorczości o profilu odpowiadającym ogólnym kierunkom aktywizacji gospodarczej,
- stworzenie warunków przestrzenno-ekonomicznych

7) Rynku pracy

Kierunki polityki przestrzennej dla obszarów wiejskich

- przygotowanie oferty terenów do osiedlania się i rozwoju przedsiębiorczości dla ludności chcącej zamieszkać w strefie podmiejskiej;
- tworzenie korzystnych warunków terenowych stymulujących rozwój różnych form zatrudnienia (alternatywne źródła dochodu, obsługa turystyki i agroturystyki, zatrudnienie w nowych segmentach usług publicznych, w usługach z zakresu: ochrony środowiska, obsługi i konserwacji infrastruktury technicznej, rzemiosła i handlu, w drobnej wytwórczości),
- preferencje lokalizacyjne i ekonomiczne dla inwestycji, przynoszących wzrost zatrudnienia,
- wykorzystanie środków pomocowych UE oraz funduszu regionalnego w celu aktywizacji rynku pracy, przygotowanie a następnie wdrażanie projektów, mających na celu m.in. stworzenie nowych ofert pracy, powołanie instytucji pośrednictwa pracy, organizacja szkoleń

Kierunki polityki przestrzennej dla miasta

- tworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia w dziedzinach usług, jak: usługi biznesowe, konsultingowe i finansowe, służba zdrowia, ochrona środowiska, obsługa turystyki, usługi komunalne, bezpieczeństwo publiczne, usługi związane z możliwością aktywnego spędzania wolnego czasu (ośrodki sportowo-rekreacyjne, fitness cluby, siłownie, gabinety odnowy biologicznej, kręgielnie, dyskoteki, itp.),
- zapewnienie wysokiego standardu przestrzeni i korzystnych warunków ekonomicznych, sprzyjających inwestorom,
- rozwój miejsc pracy związanych z doprowadzeniem do osiągnięcia europejskiego standardu zabudowy i wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z utrzymaniem i zwiększeniem terenów zielonych przeznaczonych m.in. na cele sportowo-rekreacyjne, z rehabilitacją zainwestowania oraz zagospodarowania istniejących osiedli oraz uatrakcyjnienia strefy śródmiejskiej,
- budowa systemu kształcenia ustawicznego,
- wykorzystanie środków pomocowych UE oraz funduszu regionalnego w celu aktywizacji rynku pracy, przygotowanie a następnie wdrażanie projektów,

mających na celu m.in. stworzenie nowych ofert pracy, instytucji pośrednictwa pracy, organizacja szkoleń.

8) Infrastruktury społecznej

Preferowane zasady polityki przestrzennej

- wyrównanie szans dostępu do edukacji na obszarze całej gminy,
- ochrona lokalnej odrębności i specyfiki kultury ludowej;
- przełamywanie barier architektonicznych w dostępie osób niepełnosprawnych do usług publicznych oraz do przestrzeni publicznej mając na uwadze szczególny charakter ukształtowania terenu.

Główne kierunki polityki przestrzennej odnoszące się do obszaru gminy

- rozwiązywanie problemów edukacji w skojarzeniu z ogólną strategią rozwoju tych usług w powiecie opatowskim,
- poprawa standardów funkcjonowania istniejących obiektów infrastruktury technicznej (utrzymanie i rozbudowa usług zdrowia i kultury),
- zwiększenie dostępności świadczeń z zakresu rehabilitacji medycznej oraz opieki społecznej;
- utrzymanie istniejącej sieci placówek i jej sukcesywna modernizacja.

9) Demografii

10) Osadnictwa i ładu przestrzennego

Preferowane kierunki polityki osiedleńczej

Najważniejszym kierunkiem polityki przestrzennej na obszarze gminy będzie zróżnicowanie profilu istniejącej bazy ekonomicznej oraz, eliminacja konfliktów przestrzennych powstających na styku rozwijającego się dynamicznie mieszkalnictwa i drobnej przedsiębiorczości z rolnictwem i przyrodą

Powyższe założenia będą realizowane poprzez:

- kompleksowe opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów charakterystycznych oraz dla obszaru całej gminy,
- zachowanie w planach miejscowych terenów projektowanych rozwiązań komunikacyjnych oraz wzmożona ich ochrona przed zabudową;
- kształtowanie indywidualnej i harmonijnie współgrającej z tradycją i charakterem gminy zabudowy;
- zapobieganie nadmiernemu i nieuzasadnionemu rozpraszaniu zabudowy z jednoczesną rewitalizacją wartościowych jej elementów;
- ochronę przed zainwestowaniem obszarów czynnych przyrodniczo, spełniających rolę ochronną i krajobrazową oraz stopniową likwidację kolizji środowiskowych i funkcjonalnych.

11) Dziedzictwa kulturowego

Zasady polityki przestrzennej

- respektowanie wymogów ochronnych oraz umożliwienie rewaloryzacji zagrożonych zespołów i obiektów zabytkowych, objętych rejestrem dóbr kultury,
- zachowanie i rewaloryzacja cmentarzy oraz innych miejsc i wyróżników historii;
- archeologiczne badania ratunkowe na terenach przewidzianych inwestycji wielkoobszarowych,
- wzrost świadomości społecznej co do znaczenia i wartości dziedzictwa kulturowego dla rozwoju, promocji oraz integracji regionalnej,

- wykorzystanie funduszy strukturalnych w celu rewaloryzacji najcenniejszych elementów dziedzictwa kulturowego a tym samym aktywizacji funkcji turystycznej.

Kierunki polityki przestrzennej:

- rewaloryzacja staromiejskiej substancji zabytkowej pod kątem tworzenia atrakcyjnych ofert inwestycyjnych o charakterze kulturotwórczym, społecznym i gospodarczym;
- rewaloryzacja oraz wykorzystanie do promocji gminy istniejących zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych oraz faktu włączenia części gminy do projektowanego Parku Kulturowego Doliny Rzeki Kamiennej poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury o odpowiednim standardzie (baza noclegowa, gastronomiczna, parkingi, toalety, itp.),
- stworzenie odpowiedniego systemu informacji,
- pogłębienie rozpoznania dziedzictwa kulturowego regionu,
- racjonalne i zgodne z wymogami konserwatorskimi zagospodarowanie, użytkowanie oraz udostępnianie obiektów i zespołów zabytkowych, wpisanych do rejestru,
- opracowanie wytycznych zabudowy dla konkretnych terenów, zwłaszcza położonych w zabytkowym otoczeniu, jak również, na terenach ekspozycji sylwety miasta (określenie skali, charakteru, formy oraz kolorystyki nowej zabudowy),
- rehabilitacja pojedynczych obiektów dysharmonijnych jak również, całych zespołów z koniecznością neutralizacji ich ujemnego oddziaływania za pomocą modernizacji, doboru odpowiedniej kolorystyki, ewentualnie izolacji zielenią,
- zwiększenie zakresu ochrony prawnej obiektów i zespołów objętych jedynie ewidencją a ważnych dla tożsamości regionalnej i lokalnej,
- przeprowadzenie badań archeologicznych na terenach przewidzianych i realizowanych inwestycji wielkoprzestrzennych,
- wsparcie powołania programu ochrony zasobów zabytkowego i tradycyjnego budownictwa wiejskiego drewnianego,
- poprawa ładu przestrzennego, poprzez harmonijne powiązanie architektury i krajobrazu, uwzględniającego specyfikę regionu i charakterystyczne cechy tradycyjnego budownictwa,
- uporządkowanie lub rewaloryzacja zabytkowych cmentarzy i obiektów kultowych,
- pobudzenie turystyki pielgrzymkowej związanej z obecnym na terenie gminy sanktuarium maryjnym poprzez zapewnienie infrastruktury o odpowiednim standardzie, informacji, opieki przewodnika.

12) Ochrony środowiska

Zasady polityki przestrzennej

- zgodność charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie,
- prowadzenie gospodarki zasobami wodnymi w granicach zlewni,
- respektowanie wymogów ochronnych obowiązujących w strefach ochrony wód podziemnych,
- humanizacja zagospodarowania terenów dynamicznie urbanizujących się (wzrost udziału terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych, ograniczanie konfliktów i barier środowiskowych),
- podejmowanie eksploatacji złóż pod warunkiem, że nie spowoduje ona zagrożeń środowiskowych i będzie w pełni uzasadniona względami gospodarczymi,
- wydobywanie surowców zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, w tym ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa eksploatacji surowców w odniesieniu do obszarów zamieszkałych, atrakcyjnych turystycznie, o wysokich walorach przyrodniczych i rolniczych,
- wszechstronne wykorzystanie kopalin (kopaliny głównej, kopalin towarzyszących oraz surowców z hałd i składowisk po działalności górniczej);
- nie lokalizowanie na obszarach udokumentowanych złóż inwestycji nie związanych z działalnością górniczą, które mogłyby ograniczyć lub uniemożliwić przyszłą eksploatację,
- unikanie eksploatacji poniżej zwierciadła wód gruntowych.

Podstawowe kierunki zagospodarowania

- skuteczna ochrona ostoji przyrody oraz. prawnych form ochrony przyrody zgodnie z ustawą o ochronie przyrody i aktami prawnymi w sprawie ich utworzenia,
- udrażnianie korytarzy ekologicznych poprzez likwidację barier ekologicznych lub minimalizację ich skutków dla środowiska,
- zahamowanie oddrzewiania krajobrazu, istotne zwiększenie zadrzewień, zakrzewień oraz skupień roślinności o różnych funkcjach (szczególnie obudowa biologiczna cieków zapobiegająca przedostawaniu się do wód powierzchniowych związków chemicznych stosowanych w rolnictwie),
- pozostawianie nieuregulowanych odcinków rzek, szczególnie tych, których funkcje przyrodnicze nie uległy dotychczas dewastacji,
- ochrona zasobów wód podziemnych oraz ujęć wody i źródeł poprzez ustanowienie stref ochronnych i właściwe ich zagospodarowanie,
- likwidacja niezorganizowanych zrzutów ścieków i „dzikich” wysypisk śmieci,
- utworzenie Rejonowego Zakładu Gospodarki Opadami w rejonie południowo-wschodnim („Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”),
- kontynuacja wdrażania selektywnego systemu zbiórki odpadów,
- ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania nawozów i środków ochrony roślin, szczególnie na obszarach o szczególnych wymogach ochrony wód,
- ochrona gleb klas bonitacyjnych I-III przed nieuzasadnionym zagospodarowaniem na cele nierolne,
- przeciwdziałanie głębokim zmianom agrocenoz wywoływanym przesuszeniem gleb, erozją wodną i wietrzną itp.;
- unowocześnienie technicznych urządzeń ochrony środowiska, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i ochrony przed hałasem,
- zwiększenie produkcji energii z odnawialnych zasobów energetycznych,
- dążenie do likwidacji lub przynajmniej osłabienia sytuacji konfliktowych na styku działalności gospodarczej z przyrodą i krajobrazem,
- podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- rekultywacja byłych wyrobisk, hałd i osadników oraz sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych, zwłaszcza na obszarach wielkoskalowych przekształceń górniczych,
- wymóg stosowania technicznych urządzeń ochrony środowiska i sukcesywnej ich modernizacji, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i przed hałasem,
- optymalne wykorzystanie złóż (uwzględniając aspekty gospodarcze i środowiskowe) oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów drogą stosowania nowoczesnych technologii i przeróbki,
- wykorzystanie gospodarcze surowców z hałd i składowisk pogórniczych,
- wprowadzanie zieleni osłonowej, izolującej przyrodniczo i wizualnie tereny wydobywcia;

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- wykorzystanie terenów poeksploatacyjnych dla rozwoju turystyki i celów naukowo-dydaktycznych,
- stałe monitorowanie wpływu eksploatacji kopalni na środowisko;
- likwidacja nielegalnej eksploatacji kopalni [udostępnienie w zamian do zagospodarowania małych złóż kopalni pospolitych, przeznaczonych na potrzeby lokalne;
- egzekwowanie wymogu sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych złóż kopalni.

14. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA I GMINY

Rozwój gminy jest odpowiedzią na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Na rozwój ten wpływają różne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Analizę potrzeb można częściowo oprzeć na wnioskach mieszkańców, które zostały złożone do opracowywanej Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów. Z zebranych wniosków wynika, że w gminie najpilniejszymi potrzebami są:

- usprawnienie układu komunikacyjnego,
- stworzenie systemu ścieżek rowerowych,
- przeznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne i jednorodzinne,
- wyznaczenie nowych terenów pod usługi sportu i rekreacji, handlu, gastronomii itp.,
- zagospodarowanie terenów wzdłuż Wisły dla celów rekreacyjnych,
- stworzenie systemu zieleni w mieście.

Uwarunkowania gminy (przyrodnicze, kulturowe, społeczne, gospodarcze itd.) stwarzają pewne możliwości oraz ograniczenia dla rozwoju. Podsumowanie uwarunkowań zostało wyrażone w przedstawionych niżej analizach SWOT, które pozwoliły na sformułowanie wniosków pomocnych przy konstruowaniu Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Ożarów. Zarówno podsumowanie, jak i zestaw wniosków, zostały podzielone wg poszczególnych sposobów zagospodarowania i użytkowania przestrzeni miasta: mieszkalnictwo, usługi, przemysł, zieleń i układ komunikacyjny.

14.1. Mieszkalnictwo

Analiza SWOT dla mieszkalnictwa

<p>mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczne zabytkowe obiekty mieszkalne (jednorodzinne). • Rozwój budownictwa jednorodzinnego. 	<p>słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczający zasób nowych mieszkań. • Wyczerpujący się zasób przygotowanych nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. • Wymieszana zabudowa wielorodzinna wysokiej intensywności i niskiej intensywności.
<p>szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polityka nastawiona na pozyskiwanie nowych terenów mieszkaniowych. • Dostępność kredytów mieszkaniowych. 	<p>zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedłużenie procedur uchwalania nowych planów miejscowych pod tereny mieszkaniowe. • Suburbanizacja powodująca wyprowadzanie się ludności poza miasto.

WNIOSKI:

- potrzeba wskazania nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, w tym zwiększenie udziału zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, najlepiej na terenach gminnych,
- wykorzystywanie terenów „wolnych na rozwój przestrzenny,
- ograniczanie wykraczania z nowymi terenami mieszkaniowymi poza obwodnicę, która jest lub będzie naturalną barierą przestrzenną,

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- przygotowywanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej (wielkości działek i mieszkań, krajobraz i otoczenie, dostępność komunikacyjna).
-

14.2. Usługi

Analiza SWOT dla usług

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Ożarów jako regionalne i lokalne administracyjne. • Rozwinięta i zróżnicowana sieć małych i średnich obiektów handlowych. • Renowacja i przystosowywanie starych budynków i przyległych do nich terenów na cele usługowe. • Przekształcenie „niezorganizowanych” punktów sprzedaży na targowisko pod dachem. • Wystarczające i zróżnicowane zaplecze medyczne i oświatowe. • Rozwinięta współpraca z zagranicą na polu oświatowym i kulturalnym. • Silne pod względem repertuaru jednostki kulturalne. • Specjalistyczne ośrodki sportowo-rekreacyjne: • Obiekty handlu hurtowego skupione w kilku miejscach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewielka konkurencja dla istniejących sklepów. • Mała liczba domów handlowych o standardzie. • Dysharmonijne zagospodarowanie terenów handlu hurtowego. • Niewielka giełda rolna. • Brak odpowiedniego centrum targowego dla potrzeb wystawienniczych i handlowych. • Mało zróżnicowana baza hotelowa, konferencyjna i rekreacyjna. • Zły stan techniczny niektórych szkół. • Brak imprez towarzyszących imprezom ogólnopolskim. • Niewykorzystywanie istniejących kinowych. • Brak sceny plenerowej, na organizację imprez dostępnych dla wszystkich • Niewystarczające zaplecze sportowo-rekreacyjne. • Brak kompleksowego dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
Szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego powstania i rozwoju firm usługowych. • Nabywanie doświadczeń od partnerów zagranicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Małe wykorzystanie środków z funduszy europejskich na rozwój nauki i badań. • Powstawanie nowych konfliktów komunikacyjnych poprzez niekontrolowane lokalizowanie hipermarketów.

WNIOSKI:

- stopniowe przekształcenie centrum miasta Ożarowa w centrum handlowo-kulturalno-administracyjno-finansowe,
- potrzeba lokalizacji nowego domu handlowo-rozrywkowego w centrum miasta lub w Śródmieściu,
- lokalizowanie części usług przy obwodnicach, co stwarza zarówno pewnego rodzaju izolację od uciążliwości komunikacyjnych, jak i zachęca do zatrzymania przejezdnych w mieście,
- wykorzystanie cennych zabytków kulturowych i przyrodniczych jako atrakcji turystycznych,
- potrzeba rozbudowy bazy turystycznej i hotelowej,
- potrzeba przeznaczania nowych terenów pod sport i rekreację, w tym baseny kąpielowe, halę sportową, kąpieliska, boiska,
- wskazanie kilku lokalizacji pod obiekty o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m², z uwzględnieniem szczególnych wymagań komunikacyjnych,
- potrzeba wykształcenia ośrodków usługowych w poszczególnych dzielnicach miasta, szczególnie tych bardziej oddalonych od centrum,

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- potrzeba lokalizacji nowych terenów pod usługi oświaty tylko w przypadku dużych kompleksów nowej zabudowy wielorodzinnej,
- efektywne wykorzystywanie zagospodarowanych terenów,
- potrzeba lokalizacji dużej giełdy rolno-spożywczej,
- potrzeba lokalizacji usług o charakterze regionalnym, zwiększającym rangę miasta jako stolicy województwa,
- potrzeba dostosowania obiektów i przestrzeni dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

14.3. Przemysł

Analiza SWOT dla przemysłu

mocne strony <ul style="list-style-type: none">• Dobre warunki przyrodnicze do rozwoju przemysłu.• Dobre zasoby wodne dla rozwoju przemysłu spożywczego.• Lokalizacja większości terenów przemysłowych, baz i składów poza terenami mieszkaniowymi, w kilku skupiskach.	słabe strony <ul style="list-style-type: none">• Niezagospodarowane tereny poprzemysłowe.• Brak połączenia przestrzennego terenów baz i składów z terenami przemysłowymi.• Brak nowych, niezabudowanych terenów inwestycyjnych, w pełni uzbrojonych.• Brak parków technologicznych.• Brak centrum logistycznego
szanse <ul style="list-style-type: none">• Przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego dla powstania i rozwoju firm produkcyjnych.• Rozwój technologii w zakresie chemii budowlanej.• Chłonny rynek inwestycyjny.	zagrożenia <ul style="list-style-type: none">• Małe wykorzystanie środków z funduszy europejskich na rozwój przedsiębiorstw i wdrażanie nowych technologii.• Zbyt małe nakłady na rozwój nowych technologii w zakładach pracy.• Wyjazd młodej kadry za granicę.

WNIOSKI:

- wskazywanie nowych lokalizacji terenów inwestycyjnych przy terenach przemysłowych bez uciążliwego sąsiedztwa, z dogodnym dostępem komunikacyjnym,
- lokalizowanie w sąsiedztwie obwodnicy obiektów wytwórczych, o nieszkodliwym oddziaływaniu na środowisko,
- potrzeba zmniejszenia rozproszenia terenów przemysłowych,
- potrzeba przekształcania terenów po przemysłowych na usługi,
- dążenie do zagospodarowania terenów poprzemysłowych,
- stopniowe ograniczanie funkcji przemysłu eksploatacyjnego surowców naturalnych, w szczególności w bliskim sąsiedztwie terenów zabudowanych,
- potrzeba zagospodarowania i uporządkowania terenów wyrobisk poeksploatacyjnych,
- potrzeba lokalizacji parku technologicznego,
- potrzeba lokalizacji centrum logistycznego,
- preferowanie rozwoju nowoczesnych technologii, nieuciążliwych dla środowiska.

14.4. Zieleni

Analiza SWOT dla zieleni

mocne strony	słabe strony
Istniejące tereny zielone. Korzystny wpływ lasów i wód powierzchniowych na klimat miasta. Ciekawy krajobraz w Dolinie Wisły.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak systemu zieleni połączonego z wodami powierzchniowymi • Mała ilość terenów zieleni urządzonej. • Małe „otwarcie” na Wisłę.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie korytarza ekologicznego w ramach sieci Econet-Polska, Natura 2000. Większe nakłady na ochronę środowiska. Większe nakłady na tereny i przestrzenie publiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogarszanie klimatu miasta przez niski udział terenów zielonych. • Dewastacja terenów zielonych.

WNIOSKI:

- możliwość wykorzystania łąk i pastwisk pod organizację terenów zielonych, sportowych i rekreacyjnych,
- potrzeba udostępniania ogrodów działkowych jako terenów rekreacyjnych,
- potrzeba zagospodarowanie Doliny Wisły na cele sportowo-rekreacyjne,
- możliwość wykorzystania terenów po wyrobiskach na cele sportowe i rekreacyjne,
- potrzeba wyznaczenia nowych terenów pod cmentarz,
- potrzeba zwiększenia udziału powierzchni terenów zielonych,
- potrzeba przekształcania terenów produkcji rolnej i zwierzęcej,
- ochrona zasobów środowiska przyrodniczego,
- ochrona przed ekspansją zabudowy w korytarzach ekologicznych,
- potrzeba opracowania planu rozwoju systemu zieleni w mieście,
- potrzeba lokalizacji terenów zieleni w zabudowie mieszkaniowej.

14.5. Układ komunikacyjny i infrastruktura techniczna

Analiza SWOT dla układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej

Mocne strony	Słabe strony
Dobre położenie. Możliwość adaptacji istniejących terenów pod inwestycje, dobre zaplecze logistyczne (kolej, rzeka). Duże rezerwy energetyczne, gazowe, ciepłownicze i wodne. Dobrze rozwinięta sieć telekomunikacyjna, ciepłownicza, gazownicza i energetyczna. Rezerwy w źródłach energetycznych. Rezerwy w	Niewydolny system komunikacji w centrum miasta; słaba przepustowość. Brak obwodnicowy miasta. Brak spójnego zagospodarowania dworca PKP i PKS. Słabo rozwinięty miejski system ścieżek rowerowych. Brak pełnego uzbrojenia na terenach inwestycyjnych. Przebieg tras wylotowych z miasta przez dzielnice mieszkaniowe. Niewystarczająca liczba przepraw

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

systemie zaopatrzenia w wodę. Systemy infrastruktury przystosowane do rozbudowy.	<u>mostowych.</u>
szansa	zagrożenia
Możliwość pozyskania środków z funduszy strukturalnych UE na projekty dotyczące rozwoju infrastruktury w mieście.	Małe wykorzystanie środków z funduszy europejskich na rozwój infrastruktury. Brak skuteczności w zakresie wspierania i wdrażania nowych technologii. Słaby rozwój sieci światłowodowych, wysokie koszty usług teleinformatycznych.

WNIOSKI:

- potrzeba definitywnego rozdzielenia ruchu tranzytowego od wewnętrznego,
- potrzeba stworzenia wewnątrzmijskich elementów obwodnic uzupełniających i scalających układ promienisty,
- konieczność polepszenia parametrów dróg,
- potrzeba zwiększenia przepustowości na trasach wylotowych z miasta,
- potrzeba zwiększenia ilości przepraw mostowych przez Wisłę,
- potrzeba zmniejszenia barier przestrzennych w postaci terenów komunikacyjnych,
- potrzeba lokalizacji parkingów,
- potrzeba rozwoju ścieżek rowerowych,

15. WNIOSKI DO STUDIUM

W terminie podanym w ogłoszeniu o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia studium wpłynęły wnioski do uwzględnienia w studium:

<i>Lp.</i>	<i>Data wpływu wniosku</i>	<i>Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres</i>	<i>Treść wniosku</i>	<i>Oznaczenie nieruchomości której dotyczy wniosek</i>
1	2	3	4	5
1	24.03.2005r	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce Departament Rozwoju regionalnego i Współpracy z Zagranicą	Należy uwzględnić informację zamieszczone w przesłanym „wyciągu informacyjnym z planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego pismo znak: RRZVI-0723/11/04 z dnia 11.05.20004r	Cała gmina
2	20.12.2004	Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski ul. Kilińskiego 12A, 27-400 Ostrowiec Św.	Umieścić w studium następujące informacje: - powierzchnię i granice lasów na terenie gminy z podziałem na formy własności, - powierzchnie i granice lasów uznanych za ochronne, - powierzchnie i granice gruntów przeznaczonych do zalesienia, - formy ochrony przyrody i lokalizacji obiektów podlegających ochronie, - kształtowanie lesistości i granicy polno leśnej, - zagrożenie i ochrona środowiska na terenie gminy	
3	24.12.2005	Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce	Uwzględnić w studium przewidywany szkodliwy wpływ robót górniczych zakładów górniczych: - dla złóż kopalin podstawowych: „Gliniany-Duranów IIA” - dla złóż kopalin pospolitych: „Szyman – Szymanówka”, „Julianów – Wąsik” „Wlonice – Janicki 8” „Gliniany 2”	Cała gmina
4	27.12.2005	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Uwzględnić wymogi w zakresie ochrony przed powodzią wynikające z Ustawy z dnia 18.07.2001 „Prawo wodne”	Cała gmina
5	03.01.2006	Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego ul. Wojska Polskiego 25, 25-377 Kielce	Bez wniosków	Cała gmina

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

<i>Lp.</i>	<i>Data wpływu wniosku</i>	<i>Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres</i>	<i>Treść wniosku</i>	<i>Oznaczenie nieruchomości której dotyczy wniosek</i>
6	28.12.2005	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach Wydział Środowiska i Rolnictwa 25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3	Uwzgl. opracowanie ekofizjograficzne, grunty pod zalesienie	Cała gmina
7	19.12.2005	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie	Wnosi o uwzględnienie uwarunkowań wynikających w szczególności z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu oraz stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.	Cała gmina
8	10.01.2006	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddział Terenowy w Rzeszowie ul. 8-go Marca 13, 35-959 Rzeszów	Pozostawienie dotychczasowych zapisów studium dla nieruchomości: Biedzychów – dz. Nr 1, 5, 7, 13, 1177, 1184, oraz cz. Dz. Nr 1208/2, 1218, Czachów – dz. Nr 232/1, Gliniany – dz. Nr 824, Janików – dz. Nr 376/3, 378/2, Janopol – dz. Nr 87/4, 77, 88, 90, 92, 93, 209/3, 211/3, 78/1, 84/2, 94/3, Janów – dz. Nr 93, 405/1, 363, 413, Karsy – dz. Nr 398, 408/1, 409, 410, 411, 412, Nowe – dz. Nr 2481/2, 1854/2, 6, 2975, 3012/2, 3098, 3112, 3114, 3116, 3118, 3013	Cała gmina
9	10.01.2006	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach Wydział Zarządzania Kryzysowego Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce	Uwzględnić wymogi w zakresie ochrony przed powodzią wynikające z Ustawy z dnia 18.07.2001 Prawo wodne dział V	Cała gmina

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Kierunki rozwoju wynikają w dużej mierze z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego oraz Strategii rozwoju miasta i gminy Ożarów, w której określono wizję, według której gmina będzie „nowoczesną i bezpieczną, w której mieszkańcy mogą na europejskim poziomie zaspokajać swoje potrzeby oraz rozwijać i kształtować swoje postawy, uzdolnienia, aspiracje zawodowe, intelektualne, kulturalno-duchowe i twórcze, jak również dbać o swój rozwój fizyczny”. Działania podejmowane powinny być spójne z priorytetami rozwojowymi:

- wykorzystywanie potencjału ludzkiego w procesach rozwojowych i przyciąganie nowych mieszkańców,
- harmonijny rozwój przestrzenny, zapewniający dbałość o środowisko i zachowanie dóbr kultury dla obecnych i przyszłych pokoleń,
- podniesienie konkurencyjności gospodarczej stolicy regionu,
- wykorzystanie i wzmocnienie potencjału naukowego, kulturowego i środowiskowego dla poprawy jakości życia mieszkańców.

Rozwój miasta powinien opierać się na długofalowych programach.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU

1.1. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Przeprowadzona w Uwarunkowaniach, w Rozdziale 2.1. Analiza struktury funkcjonalno-przestrzennej wykazała, że należy dążyć do uporządkowania w rozmieszczeniu funkcji oraz wprowadzenia pewnych ograniczeń w zarysowujących się strefach, co powinno służyć bardziej czytelnej i przekonującej wizji rozwoju miasta i gminy. Na załączniku graficznym - mapie Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego przedstawiono podział struktury funkcjonalno-przestrzennej, ograniczony do kilku stref: istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej; terenów wskazanych do zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usług; terenów rolniczych z wyłączeniem zabudowy; terenów rolniczych z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej; terenów przemysłu; terenów rekreacyjno – wypoczynkowych; obszarów zabudowy mieszkaniowej, sportu i rekreacji; terenów leśnych; obszarów potencjalnych zalesień; terenu składowiska materiałów wybuchowych, terenów parków i tereny cmentarzy. Taki podział jest bardzo ogólny, ale pozwala na wskazanie czytelnych kierunków rozwoju, które należy uściślić w opracowywanych planach miejscowych.

1.2. Podział gminy na obszary

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium nie jest aktem prawa miejscowego. Należy je zatem traktować jako wyraz woli samorządu w zakresie rozwoju przestrzennego i gospodarczego gminy. Ustalenia przyjęte w tym dokumencie są wiążące dla organów przy sporządzaniu planów miejscowych, w szczególności w momencie badania zgodności szczegółowych rozwiązań planów z

ustaleniami studium. Zapisy przyjęte w kierunkach rozwoju są jednak wyrazem polityki przestrzennej samorządu i poprzedzają właściwe prace planistyczne o większym stopniu szczegółowości i wyższej randze prawnej, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dla czytelności procedury badania zgodności planów z ustaleniami studium, przyjęto za wiążące zapisy umieszczone w opisach poszczególnych obszarów w tym rozdziale.

Granice obszarów mogą zostać skorygowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przy nawiązywaniu do granic własności lub przy szczegółowym projektowaniu elementów układu komunikacyjnego.

Uznaje się, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zgodny ze Studium wtedy, gdy wypełnia określone funkcje poszczególnych obszarów rozwoju i wskazuje dominujący sposób użytkowania terenów. Oznacza to możliwość wprowadzania funkcji uzupełniających, nie kolidujących z funkcją podstawową, nie zmieniających charakteru zagospodarowania, warunków środowiska przyrodniczego i kulturowego.

W obrębie wydzielonych stref, opisanych w Rozdziale 1.1. wyróżniono obszary, w których dąży się do jednorodnego pod względem funkcji zagospodarowania terenu.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

2.1. Mieszkalnictwo

2.1.1. Ogólne kierunki zmian

Jedną z podstawowych funkcji jest mieszkalnictwo. W gminie należy rozwijać tę funkcję, z uwagi na niebezpieczeństwo opuszczania miasta przez ludzi i osiedlanie się w gminach ościennych. Ten proces przyczynia się między innymi do niekorzystnych prognoz demograficznych. Ogólne kierunki rozwoju można ująć następująco:

- powiększanie terenów zabudowy mieszkaniowej kosztem terenów rolnych,
- lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach dogodnych pod względem fizjograficznym, uwzględniając nasłonecznienie, poziom wód gruntowych, strefy zagrożenia powodziowego, przewietrzanie,
- dążenie do rozwoju przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sołectwach i wielorodzinnej w mieście,
- sytuowanie zabudowy mieszkaniowej poza strefami uciążliwości komunikacyjnych i przemysłowych (hałas, zanieczyszczenia),
- sukcesywne przekształcanie terenów zabudowy zagrodowej silnie zurbanizowanych na tereny zabudowy jednorodzinnej,
- rozwój układu komunikacyjnego wraz z powiększaniem terenów mieszkaniowych.

2.1.2. Parametry i wskaźniki urbanistyczne

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 2000 m²,
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 40 % licząc dla każdej działki budowlanej
- maksymalna intensywność zabudowy: 0,7,
- maksymalna wysokość zabudowy do gzymsu lub okapu: 17,0 m.

Na terenach zabudowy wielorodzinnej dopuszcza się lokalizację usług handlu, gastronomii, obsługi ludności i przedsiębiorstw, zdrowia, kultury, administracji, oświaty, sportu. Poza tym zakazuje się lokalizacji nowych obiektów przemysłowych.

W zabudowie wielorodzinnej należy przyjąć również wskaźnik miejsc parkingowych (w parkingach podziemnych lub nadziemnych) na 1 mieszkanie -około 1,5 chociaż warto już w miarę możliwości przyjmować nawet 2,0.

Zabudowę wielorodzinną dzieli się na różne typy, dopuszczone do wprowadzenia w opisie obszarów w Rozdziale 1 Kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

Niekorzystne ze względów krajobrazowych i komunikacyjnych jest wprowadzenie zabudowy rozproszonej, wykorzystującej tereny bardzo oddalone zarówno od siebie, jak i od istniejącej jednostki osadniczej. Dlatego też nowa zabudowa powinna skupiać się wokół istniejących układów przestrzennych drogą porządkowania, uzupełniania i kontynuacji. Ekspansja nowej zabudowy powinna pozostawać pod ścisłą kontrolą, dlatego wskazuje się tereny przewidziane do sporządzenia planów miejscowych dla poszczególnych jednostek przeznaczonych pod rozwój funkcji mieszkaniowej. Zabudowę jednorodziną dzieli się na różne typy, dopuszczone do wprowadzenia w planach miejscowych: wolnostojąca, bliźniacza, szeregową, rezydencyjka.

W zabudowie jednorodzinnej należy przyjąć również wskaźnik miejsc parkingowych na 1 dom - około 1,5 chociaż warto już w miarę możliwości przyjmować nawet 2,0.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne:

- o minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) - 1000 m², dla zabudowy wolnostojącej oraz 700 m² w przypadku działek przeznaczonych pod budowę domów bliźniaczych
- o minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 50 % licząc dla każdej działki budowlanej
- o maksymalna intensywność zabudowy: 0,7,
- o maksymalna wysokość zabudowy: 14,0 m.

2.2. Usługi

2.2.1. Ogólne kierunki zmian

Funkcja usługowa związana jest z kilkoma płaszczyznami rozwoju: obsługą mieszkańców miasta i regionu (handel detaliczny, kultura, oświata, sport i rekreacja, opieka zdrowotna), obsługą podmiotów gospodarczych (handel hurtowy, obsługa komunikacji, obsługa biznesowa, usługi kongresowe - wystawiennicze) oraz obsługą ruchu turystycznego (kultura, gastronomia, obsługa turystyczna, rekreacja). Ogólne kierunki rozwoju można ująć następująco:

- rozwój jakościowy usług, odnoszący się do wzrostu różnorodności i standardu,
- wzmocnienie rangi i funkcji miasta i gminy poprzez rozwój usług dla ludności nie tylko gminy, lecz także województwa,
- lokalizacja usług: handlu, administracji, zdrowia, oświaty oraz sportu w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- lokalizacja usług kultury, turystyki i administracji w centrum miasta,
- zapewnienie obiektom usługowym wystarczającej liczby miejsc parkingowych,
- dostosowanie obiektów usługowych i przestrzeni wokół nich dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie zabudowy usługowej tak, aby tworzyła ulice, place i pasaże,
- należy dążyć do uporządkowania struktury usług handlu, w tym określenia miejsc lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych,
- wprowadzanie zieleni urządzonej jako funkcji towarzyszącej usługom,

2.2.2. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów

Tereny rozwojowe usług obejmują następujące kategorie: ochronę zdrowia, naukę, oświatę i wychowanie, administrację, kulturę, handel i turystykę, obsługę ludności i przedsiębiorstw. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury wyróżniono tereny rekreacyjno - wypoczynkowe, oznaczając je symbolem US.

Usługi obsługujące mieszkańców powinny być lokalizowane w kompleksach nowych terenów mieszkaniowych, tworząc lokalne centra, wraz z odpowiednim udziałem zieleni, ciągów pieszych, parkingów.

W zakresie usług oświaty powiększenia wymagają tereny przeznaczone pod boiska przyszkolne. Usługi ochrony zdrowia, administracji, kultury, obsługi ludności i przedsiębiorstw mogą być lokalizowane w budynkach mieszkalnych lub jako obiekty wolnostojące.

Usługi sportu i rekreacji wymagają lokalizacji na wydzielonych działkach, zagospodarowania zielenią i małą architekturą. W Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy dla rozwoju tej funkcji wskazuje się głównie tereny przy zbiornikach wodnych, powstałych po wyrobiskach, przy Wiśle, kompleksach leśnych i parkowych.

Usługi handlu mogą być lokalizowane w parterach budynków mieszkalnych, jako obiekty wolnostojące oraz na targowiskach. Usługi handlu lokalizowane w parterach budynków mieszkalnych powinny mieć zapewnione miejsca parkingowe oraz miejsca dostaw towaru, gdyż jest to zwykle źródłem wielu konfliktów. Również targowiska wymagają właściwego zagospodarowania terenu, segregacji ruchu pieszego i kołowego oraz zapewnienia miejsc parkingowych dla pracowników i klientów. Targowiska, zwłaszcza w centrum miasta, wymagają także doboru odpowiednich form architektonicznych. Miejsca te powinny być kompleksowo projektowane tak by uniknąć przypadkowego zagospodarowywania przestrzeni.

Natomiast obiekty handlowe wolnostojące należy podzielić na: supermarkety, domy towarowe, domy handlowe, domy handlowe specjalistyczne, sklepy dyskontowe oraz małe sklepy. Poszczególne obiekty różnią się przede wszystkim powierzchnią sprzedaży i funkcją: lokalną i ponadlokalną. Na terenie Gminy nie projektuje się lokalizacji Hipermarketów.

Domy handlowe są kilkukondygnacyjnymi sklepami wielodziałowymi prowadzącymi sprzedaż różnorodnego asortymentu towarów żywnościowych i nieżywnościowych, w których oprócz handlu mogą być inne usługi (gastronomia, administracja i inne). Proponuje się by były to obiekty o ciekawej formie architektonicznej, wyposażone w miejsca parkingowe (np. podziemne).

Usługi turystyki obejmują obiekty gastronomiczne, hotelarskie, punkty informacji turystycznej. Usługi turystyki o wysokim standardzie powinny być zlokalizowane szczególnie w centrum miasta: w okolicach dworca, Rynku. Poza tym należy dążyć do zróżnicowania oferty usług turystyki, w tym przewidzieć miejsca na pola namiotowe, kempingi, itp. Usługi turystyki w postaci miejsc obsługi podróżnych, moteli, barów itp. powinny być lokalizowane przy ważnych drogach wylotowych. Preferowane są miejsca w sąsiedztwie doliny Wisły.

Usługi okołobiznesowe mogą być lokalizowane w budynkach mieszkalnych, usługowych lub jako obiekty wolnostojące. Jako preferowaną wskazuje się lokalizację na terenie miasta Ożarowa.

Usługi obsługi komunikacji (w tym stacje paliw) należy lokalizować przy obwodnicach i trasach opisanych w rozdziale Kierunki rozwoju komunikacji, poza strefą zagrożenia powodziowego lub poza terenami wskazanymi w opisie obszarów struktury funkcjonalno-przestrzennej.

2.2.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne

Bardzo ważnym wskaźnikiem, który należy uwzględnić na terenach usługowych jest liczba miejsc parkingowych dla samochodów osobowych. Ogólnie można przyjąć, że na 1 000 m² powierzchni użytkowej usług, 100 miejsc konsumpcyjnych, 100 miejsc siedzących, lub 100 łóżek należy przyjmować średnio 25 miejsc postojowych. Jednocześnie należy dążyć do kompleksowego dostosowania przestrzeni i obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Innym czynnikiem podnoszącym atrakcyjność terenów usługowych są: wysokie walory architektoniczne obiektów, udział terenów zieleni, organizacja wewnętrznej komunikacji pieszej, wprowadzanie małej architektury. Wymaga się, aby obiekty usługowe posiadały reprezentacyjne wejścia lub elewacje od strony przestrzeni publicznych.

Podstawowe wskaźniki urbanistyczne

- o minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych (wydzielonych po uchwaleniu zmiany Studium) wynosi 2000 m²
- o minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej 10 % licząc dla każdej działki budowlanej
- o maksymalna intensywność zabudowy: 1
- o maksymalna wysokość zabudowy: 12,0 m

2.3. Przemysł i tereny aktywności gospodarczej

2.3.1. Ogólne kierunki zmian

Przemysł jest jedną z dominujących funkcji na obszarze gminy. Utrzymanie takiej funkcji w sąsiedztwie miasta i terenów zielonych, wraz z jednoczesnym przekształcaniem w kierunku niskiej szkodliwości jest istotne z punktu widzenia liczby miejsc pracy. Ogólne zasady gospodarowania terenami przemysłowymi można ująć następująco:

- ze względu na dominujące kierunki wiatrów przemysł oddziałujący niekorzystnie na środowisko można lokalizować w północnej i wschodniej części gminy,
- zakazuje się lokalizacji zakładów przemysłowych na terenach zagrożenia powodziowego,
- w związku z wybudowaniem obwodnicy miasta, teren bezpośrednio z nią sąsiadujący ma predyspozycje do rozwijania tzw. strefy aktywności gospodarczej, czyli przemysłu, składów, baz i usług,
- dla terenów przemysłowych powinny być opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w celu uniknięcia ewentualnych konfliktów przestrzennych,
- tereny przemysłowe o wysokich walorach krajobrazowych, dogodnym położeniu komunikacyjnym, w sąsiedztwie instytutów badawczych mają predyspozycje do stworzenia parków technologicznych. W stosunku do istniejących przedsiębiorstw, szczególnie tych, które dobrze

prosperują należy:

- uwzględniać rezerwy terenów dla ich rozwoju,
- ulepszać otoczenie przestrzenne tak, aby wspomagać ich funkcjonowanie i eliminować uciążliwości dla innych działalności poprzez usprawnienie układu komunikacyjnego, wprowadzanie nowych technologii,
- powiększać tereny tak by tworzyły się zgrupowania działalności przemysłowej.

Dążąc do rozwoju gospodarczego miasta powinno się stworzyć atrakcyjną ofertę dla inwestorów. Dotyczy to w szczególności:

- sporządzenia zestawień nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, dzierżawy, wynajmu, leasingu na cele produkcyjne,
- wyznaczenia terenów pod inwestycje produkcyjne różnych kategorii i dla różnego typu inwestorów,
- opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów inwestycyjnych,
- uzbrajania terenów w infrastrukturę techniczną.

2.3.2. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów

Tereny przemysłu oznaczono na mapie Kierunki zagospodarowania przestrzennego w skali 1:20000 symbolem P.

Wymienione w Uwarunkowaniach, w Rozdziale 1.3. tereny złóż, wymagają opracowania planu miejscowego.

Zgodnie z przyjętymi ogólnymi kierunkami rozwoju i polityką przestrzenną, utrzymuje się funkcję przemysłową w rejonie północnym gminy (Grupa Ożarów). Tereny te charakteryzują się korzystnym położeniem w stosunku do układu komunikacyjnego gminy i właściwą lokalizacją w stosunku do dominujących kierunków wiatru oraz strefy zagrożenia powodziowego.

Parki przemysłowe to koncentracja obiektów produkcyjnych korzystających ze wspólnych urządzeń i obiektów przy wysokich walorach krajobrazowych. Inwestycje publiczne obejmujące: uzbrojenie terenu, budowę dróg, niwelację terenu, urządzenie małej architektury i elementów krajobrazowych podejmowane są kompleksowo wyprzedzająco lub równolegle z zagospodarowaniem terenów przez inwestorów. Park przemysłowy może być tworzony na terenach niezabudowanych lub wykorzystywać istniejący majątek produkcyjny. Preferuje się lokalizację w sąsiedztwie Cementowni Ożarów, ze względu na możliwość zlokalizowania nowego przedsiębiorstwa lub zespołu przedsiębiorstw przyciągających inne firmy, dobry dostęp komunikacyjny.

2.3.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne

W obszarach rozwoju aktywności gospodarczej wprowadza się następujące parametry i wskaźniki:

- powierzchnia terenu zabudowanego nie może przekroczyć 70% całkowitej powierzchni terenu przeznaczonego dla działalności gospodarczych,
- wydzielenie miejsc parkingowych na terenie własnym inwestora, przyjmując, że na 2 stanowiska pracy przypada średnio 1 miejsce postojowe.

2.4. Zieleń

2.4.1. Ogólne kierunki zmian

W gminie tereny zielone występują głównie w północnej części, które stanowią Lasy tj. 20% powierzchni gminy (około 3 673 ha), jest to niewielki obszar terenów zielonych i taką sytuację uznaje się za niekorzystną. Zieleń spełnia wiele funkcji i wpływa na poprawę warunków życia. Najważniejsze kierunki polityki przestrzennej obejmują:

- stworzenie systemu przyrodniczego uwzględniającego różne formy zieleni (lasy, łąki, grupy zadrzewień, parki miejskie, szpalery i aleje drzew, bulwary),
- połączenie zieleni z istniejącymi wodami powierzchniowymi,
- zwiększenie udziału zieleni leśnej i parkowej w ogólnej powierzchni gminy na terenach występowania słabych gleb,
- sukcesywne przekształcanie ogrodów działkowych w centrum miasta Ożarowa na tereny zieleni urządzonej,
- tworzenie korytarzy ekologicznych wzdłuż rzek,
- wyznaczenie lokalizacji pod powiększenie istniejących cmentarzy.

Dla poprawy jakości systemu zieleni powinno się opracować plan rozwoju terenów zieleni, obejmujący całą gminę.

2.4.2. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów

Lasy i dolesienia

Tereny lasów oznaczono na mapie symbolem ZL a dolesień – ZL1. Istniejące lasy i zadrzewienia pozostawia się bez większych zmian, wymaga się ochrony jako istotnego czynnika kształtującego lokalne warunki klimatyczne oraz naturalną ostoję flory i fauny. Proponuje się, by udział lasów i zadrzewień w ogólnej powierzchni gminy zwiększył się, zwłaszcza na terenach występowania słabych gleb.

Użytki zielone ,

Tereny użytków zielonych objętych ochroną i wskazanych do ochrony oznaczono symbolem ZN. Pozostawia się użytkowanie jako łąki i pastwiska z zaleceniem ochrony i wprowadzenia nowych zadrzewień. Proponuje się wprowadzanie użytków zielonych w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych, jako naturalnej drogi migracji roślin i zwierząt. Umożliwia się lokalizację niekubaturowych urządzeń rekreacyjno-wypoczynkowych oraz elementów małej architektury na terenach, które nie mają wprowadzonego zakazu zabudowy .

Parki, skwery, zieleńce

Tereny zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów, zieleńców, ogrodu zoologicznego oznaczono symbolem ZP. Wielokrotnie podkreślano w Uwarunkowaniach, że w gminie jest za mało zieleni urządzonej, dlatego proponuje się zwiększenie udziału tego rodzaju zieleni. Wszystkie zgrupowania zabudowy mieszkaniowej powinny mieć ogólnodostępny teren zieleni urządzonej wraz z urządzeniami rekreacyjnymi. Szczególne znaczenie ma zieleń parkowa ponieważ wpływa ona na poprawę wizerunku gminy, ale pod warunkiem, że jest estetycznie zagospodarowana i urządzona. Dlatego wprowadza się aleje i szpalery drzew, zieleńce i inne formy kompozycyjne jako towarzyszące głównym ciągom komunikacyjnym pieszym i drogowym w strefie mieszkaniowo-usługowej. Ważne jest również, aby wzdłuż głównych ulic (klasy G i Z) wprowadzać zieleń wysoką, minimum w formie szpalerów. Zespoły zieleni parkowej powinny być wyposażone w elementy małej architektury, dopuszcza się w niektórych przypadkach również lokalizację obiektów związanych ze sportem i rekreacją oraz towarzyszącymi usługami handlu, gastronomii i kultury.

Cmentarze

Tereny cmentarzy oznaczono symbolem ZC. W Zmianie studium przewidziano tereny pod powiększenie istniejących cmentarzy. Wskazany teren został przeanalizowany w opracowaniu ekofizjograficznym pod kątem możliwości lokalizacji cmentarza. Proponuje się by teren przeznaczony pod powiększenie cmentarzy był odpowiednio przygotowany dla takiej funkcji, tzn. miał opracowany projekt zagospodarowania terenu. Poza tym obszar ten powinien mieć dogodny połączenie komunikacyjne, zarówno dla ruchu indywidualnego jak i zbiorowego. Powinien także posiadać odpowiednią liczbę miejsc parkingowych, zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie.

W odległości 50m wokół cmentarzy zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy mieszkaniowej, składów żywności zbiorowej, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studni służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych.

Na terenach istniejących cmentarzy dopuszcza się budowę nowych obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu (usługi handlu, zakłady kamieniarskie, pogrzebowe). Zaleca się wyposażenie terenów w podstawową infrastrukturę techniczną.

Użytki rolne

Tereny użytków rolnych oznaczono symbolem R. Przewiduje się, że udział upraw rolniczych w ogólnej powierzchni gminy wskutek koncentracji - małych gospodarstw duże gospodarstwa lub spółdzielnie rolnicze powinien się zwiększyć. W południowej części należy chronić istniejące tereny rolne, ze względu na dobre klasy gleb.

2.4.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne

Dla lasów, użytków zielonych i użytków rolnych nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych. Należy jednak przyjąć zasadę, że w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno się przeznaczać możliwie jak najwięcej terenów na zieleń. Dotyczy to szczególnie terenów mieszkaniowych.

Dla ogrodów działkowych określa się maksymalną wysokość zabudowy (altany, budynki administracji ogrodów) do 5 m mierzonych do kalenicy dachu lub najwyższego punktu gzymsu przy dachach płaskich. Wymaga się lokalizacji wydzielonych parkingów z przyjęciem wskaźnika: 1 miejsce na 10 arów ogrodów działkowych.

Dla terenów zieleni użytkowej i parkowej określa się maksymalną wysokość zabudowy do 10 m mierzonych do kalenicy dachu lub najwyższego punktu gzymsu przy dachach płaskich. Przy lokalizacji usług sportu i rekreacji (na terenach zieleni) wymaga się wyznaczenia miejsc parkingowych z przyjęciem, że na 1 000 m² powierzchni użytkowej przypada średnio 10 miejsc postojowych.

Dla terenów cmentarzy określa się maksymalną wysokość zabudowy do 5 m mierzonych do kalenicy dachu lub najwyższego punktu gzymsu przy dachach płaskich, za wyjątkiem kaplic cmentarnych, które mogą być wyższe. Wymaga się lokalizacji wydzielonych parkingów z przyjęciem wskaźnika: 1 miejsce na 10 arów cmentarza.

Dla terenów użytków rolnych określa się maksymalną wysokość zabudowy do 12 m mierzonych do kalenicy dachu lub najwyższego punktu gzymsu przy dachach płaskich, poza obiektami typu „silos”, dla których dopuszcza się zwiększenie wysokości do 15 m.

Tereny zieleni powinny być ogólnodostępne podobnie jak tereny usługowe, czy mieszkaniowe. Dlatego należy zwrócić uwagę by były to przestrzenie dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Dotyczy to w szczególności: parków, skwerów, zieleńców, cmentarzy i ogrodów działkowych.

W miarę możliwości należy sukcesywnie wprowadzać zieleń w ciągi komunikacyjne. Mogą to być szpalery drzew wzdłuż ulic, pasy zieleni izolacyjnej, zwłaszcza przy uciążliwych arteriach, albo zieleń niska (np. zieleńce przy skrzyżowaniach, na rondach).

2.5. Wody

2.5.1. Ogólne kierunki zmian

Gmina Ożarów położona jest nad Wisłą i posiadające w swoich granicach liczne zbiorniki wodne ma duże możliwości rozwoju związane z zagospodarowaniem terenów bezpośrednio sąsiadujących z nimi. Najważniejsze kierunki rozwoju to:

- wykorzystanie zasobów wodnych gminy na cele sportowo-wypoczynkowe,
- wyznaczenie tras pieszo-rowerowych wzdłuż cieków wodnych,
- tworzenie korytarzy ekologicznych dla cieków wodnych,
- zagospodarowanie zbiorników poeksploatacyjnych na różne cele ze szczególnym uwzględnieniem rekreacji.

2.5.2. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów

Wisła jest szlakiem wodnym, dlatego powinna być odpowiednio przystosowana do użytkowania przez grupy wodniaków, żeglarzy itd. Należy zwrócić uwagę, na wyznaczenie miejsc biwakowania, pola namiotowe - oznakowanych i wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę turystyczną (pomosty, zejścia do wody itd.), zieleń. Należy również odpowiednio przystosować miejsca do przenoszenia sprzętu przy jazach, mostach.

W gminie jest kilka zbiorników, które mogą być wykorzystywane na cele rekreacyjne. W otoczeniu tych zbiorników brakuje jeszcze odpowiedniego zagospodarowania (miejsca parkingowe, usługi, zieleń). W zagospodarowaniu należy przewidzieć ukształtowanie ich nabrzeży tak by umożliwić łatwy dostęp do wody, wyposażenie w pomosty, wyznaczenie miejsc plażowania.

2.5.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne

Dla wód nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych.

2.6. Tereny specjalne

2.6.1. Ogólne kierunki zmian

Dla obszarów sąsiadujących z terenami specjalnymi związanymi z bezpieczeństwem i obronnością kraju wymagana jest ochrona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto należy uwzględnić potrzeby komunikacyjne pojazdów mechanicznych, uciążliwości wynikające z użytkowania obiektów.

Obiekty i urządzenia obsługi transportu kolejowego towarowego i osobowego, torowiska i bocznice, urządzenia rozładunkowe mogą być częściowo przeznaczane na składy, magazyny, usługi itd. Możliwe jest wykorzystywanie terenów kolejowych dla potrzeb przebudowy lub budowy nowych odcinków układu komunikacji drogowej.

2.6.2. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów

W Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tereny zamknięte, użytkowane przez MON pozostawia się nienaruszone.

2.6.3. Parametry i wskaźniki urbanistyczne

Dla terenów specjalnych nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych.

2.7. Tereny wyłączone spod zabudowy

Tereny wyłączone spod zabudowy znajdują się przede wszystkim w strefie zieleni i wód powierzchniowych. Są to obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych. W dużej mierze są one zagrożone wystąpieniem powodzi. Wyłączone spod zabudowy są również: cmentarze, tereny zamknięte i ich strefy ochronne, tereny rezerw komunikacyjnych, tereny obszarów górniczych, tereny rolnicze poza zabudową zagrodową.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. Ochrona powietrza

W celu poprawy jakości powietrza i osiągnięcia odpowiednich standardów, należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń poprzez następujące działania:

- realizację urządzeń ochronnych lub wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych i jednostkach realizujących cele publiczne,
- ograniczenie „emisji niskich” pochodzących z gospodarstw domowych, wprowadzenie gazu ziemnego, oleju opałowego i urządzeń grzejnych o wysokiej sprawności cieplnej, stosowanie w budownictwie materiałów o wysokiej izolacyjności cieplnej oraz wprowadzenie katalizatorów spalin,
- rozwój i modernizację sieci ciepłowniczej,
- tworzenie preferencji dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania,
- preferencje dla szerszego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w tym rozważenie możliwości wykorzystania dla celów grzewczych miasta ciepła odpadowego z Cementowni Ożarów i innych instalacji produkcyjnych i transportowych,
- rozwój alternatywnych środków komunikacji (tworzenie systemu ścieżek rowerowych),
- wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych,

Głównym obszarem działań ochronnych powinny być przedsięwzięcia podejmowane w przemyśle, gospodarce komunalnej i komunikacji, mających największy wpływ na stan powietrza.

3.2. Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym niejonizującym

W celu usuwania uciążliwości akustycznych należy zmniejszać powierzchnię obszarów i liczby mieszkańców objętych zasięgiem szkodliwego oddziaływania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego poprzez następujące działania:

- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wniosków wynikających ze sporządzanych pomiarów zagrożenia hałasem,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu, poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego natężeń hałasu wzdłuż linii kolejowych, dróg o znaczeniu krajowym i

wojewódzkim, poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy.

Wszelkie działania w zakresie ochrony hałasem powinny być prowadzone kompleksowo, w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony zdrowia mieszkańców gminy.

Celem strategicznym w zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym na terenie miasta, zgodnie z II Polityką Ekologiczną Państwa, jest monitoring pól elektromagnetycznych, zmierzający do określenia skali problemu i poprawy bezpieczeństwa w tym zakresie.

Dodatkowym działaniem w tym zakresie jest wprowadzenie w opisie obszarów funkcjonalno-przestrzennych gminy zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w strefie ograniczonego użytkowania od linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia powyżej 110 kV, doprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego do uporządkowania istniejących konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową a liniami wysokiego napięcia oraz ograniczenie lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowych w postaci masztów antenowych na niektórych obszarach gminy.

3.3. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Ochrona wód podziemnych jest jednym z najważniejszych kierunków działań, ze względu na obecne i przyszłościowe wykorzystywanie ich do zaopatrzenia mieszkańców w wodę. W celu zapewnienia najwyższej ochrony wód zakłada się uzyskanie całkowitej likwidacji zrzutu ścieków nieoczyszczonych z miasta i zakładów przemysłowych oraz zapobieganie i przeciwdziałanie szkodliwym wpływom na obszary zasilania wód.

W celu osiągnięcia dobrego stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych, umożliwiających ich wykorzystanie do celów użytkowych, przewiduje się następujące działania:

- zapewnienie właściwej ochrony w strefach ochronnych wód podziemnych, poprzez ograniczenie prowadzenia robót i czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody,
- przeznaczenie wód o najlepszych parametrach jakościowych dla celów zaopatrzenia ludności w wodę,
- modernizację urządzeń wodnych w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakościowych wody pitnej, w tym między innymi budowę stacji wodociągowych, budowę i modernizację sieci wodociągowej, realizację studni awaryjnych,

- stosowanie nowych technologii, wpływających na czystość i ilość odprowadzanych ścieków, w tym między innymi budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki, wykorzystywanie osadów z oczyszczalni,
- kontynuację przedsięwzięć związanych z kanalizacją obszarów peryferyjnych miasta, w tym między innymi budowę nowych odcinków kanalizacji, modernizację przestarzałych odcinków kanalizacji oraz instalacji wewnętrznych w obiektach publicznych,
- likwidację nielegalnych połączeń ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej,
- likwidację dzikich wysypisk śmieci,
- utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych w naturalnych zbiornikach wodnych, między innymi poprzez zastosowanie budowli piętrzących (np. zastawek), budowę i utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym urządzeń służących tzw. małej retencji,
- unikanie zaburzeń wodnych, między innymi poprzez prowadzenie specjalnej ochrony na terenach podmokłych, obszarach źródłkowych, ciekach i zbiornikach wodnych, aby zapewnić naturalną zdolność retencyjną terenu oraz zalesienie obszarów źródłkowych, wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

Działania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przyczynią się do poprawy jakości wód, ale również do podniesienia jakości życia mieszkańców i wzrostu atrakcyjności terenów miejskich.

3.4. Ochrona powierzchni ziemi (gleb i kopalin)

Zagrożenia środowiska glebowego na terenie miasta występują zarówno w gospodarce rolnej, prowadzonej jednak w niewielkim stopniu, jak i eksploatacji złóż kopalin. W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony powierzchni ziemi należy przewidzieć następujące działania:

- likwidację nielegalnych wysypisk śmieci,
- niedopuszczanie do zanieczyszczenia gleb szkodliwymi nawozami,
- racjonalne gospodarowanie zasobami złóż,
- ochronę udokumentowanych złóż przed trwałym zainwestowaniem,
- ochronę terenów poeksploatacyjnych i wyrobisk przed składowaniem odpadów i zanieczyszczeniem,
- rekultywację terenów poeksploatacyjnych i wyrobisk,
- ograniczenie budowy stawów oraz wykonywania innych prac związanych ze zmianą ukształtowania terenu na terenach rolniczych i łąkach.

3.5. Ochrona przyrody i krajobrazu

Środowisko przyrodnicze gminy Ożarów jest zróżnicowane, posiadające bogate walory środowiska przyrodniczego, krajoznawcze oraz krajobrazowe. Występują tu szczególne wartości przyrodnicze, które mogłyby generować ruch turystyczny.

W celu zapewnienia harmonijnego rozwoju przestrzennego miasta i gminy, przy jednoczesnej dbałości o środowisko, uznaje się za korzystne wszystkie działania zmierzające do stworzenia warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa wzbogacających różnorodność biologiczną i krajobrazową.

Krajobraz gminy charakteryzuje się dużą różnorodnością, a zdecydowanie najatrakcyjniejszy jest krajobraz doliny Wisły z licznymi starorzeczami, nadwodnymi zaroślami i pozostałością lasów łęgowych. Dobrze zachowały się tu wikliny nadrzeczne i zbiorowiska sztuczne, które powstały w wyniku zakładania plantacji wikliny celem regulacji Wisły. Wśród starorzeczy znajdujących się w dolinie Wisły na uwagę głównie zasługują Jezioro Czarne w Maruszowie i Jezioro Przeria w Biedrzychowie. Jezioro Przeria jest jednym z najczystszych zbiorników naturalnych w obrębie gminy Ożarów. Natomiast Jezioro Czarne jest 6 ha zbiornikiem wodnym ujętym w planach pomników przyrody. Poza doliną w północnej części gminy (wyżynnej) krajobraz kształtują liczne pola uprawne, łąki, pastwiska i lasy. Na terenach północnych gminy brak jest pomników przyrody. Pomniki takie występują w południowej części gminy w trzech parkach w Wyszmontowie, Jankowicach i w Śmiłowie. Na terenie tych parków znajduje się 11 pomników przyrody (drzewa chronione należące do takich gatunków jak: grab pospolity, lipa drobnolistna, topola kanadyjska, klon jawor, wierzba krucha).

Postuluje się aby objąć ochroną obszary i obiekty wskazane w Inwentaryzacji przyrodniczej i opracowaniu ekofizjograficznym. Proponowane i istniejące formy ochrony przyrody i krajobrazu przedstawiono na załącznikach graficznych.

Autorzy „Inwentaryzacji przyrodniczej gminy” zaproponowali ochronę pomnikową 42 drzew, należących do 8 gatunków oraz 7 stanowisk roślin chronionych, należących wyłącznie do roślin wodnych: grązel żółty, grzybień biały i salwinia pływająca. Najcenniejsze stanowiska roślinności wodnej występują w rejonie Maruszowa.

Z opracowanej „Inwentaryzacja przyrodnicza gminy” wynika, że w gminie Ożarów powinien zostać utworzony Park Krajobrazowy, stanowiący część projektowanego Parku Krajobrazowego Środkowej Wisły. Tą formą ochrony proponuje się objąć docelowo teren o powierzchni 14 100 ha, z czego 2 500 ha będzie stanowiło teren gminy Ożarów. Według propozycji autorów inwentaryzacji, po realizacji wszystkich zamierzeń związanych z Parkiem, w przyszłości ok. 38 % powierzchni gminy Ożarów zostanie otoczone prawną formą ochrony krajobrazu.

Na terenie gminy **postuluje** się utworzenie dwóch rezerwatów. Rezerwat ornitologiczny obejmować będzie fragment koryta Wisły z wyspami, starorzeczami i piaszczystymi łachami o nazwie „Wyspy Jakubowskie”, o łącznej powierzchni 443 ha, w tym w gminie Ożarów 185 ha. Rezerwat ma być otoczony otuliną obejmująca międzywale. Znajdują się tutaj największe w województwie siedliska ptaków z rodziny siewkowatych.

Drugi to rezerwat „Wąwóz Grodzisko” położony na gruntach wsi Biedrzychów i Nowe. Rezerwat ten będzie posiadał charakter biocenotyczny gdzie na powierzchni 89 ha chronione mają być murawy, zarośla kserotermiczne z licznymi rzadkimi gatunkami roślin. Znajduje się tu również największe na całej Wyżynie Sandomierskiej stanowisko jałowca pospolitego.

Przy opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić uwarunkowania prawne wynikające z art. 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) dotyczące zgody właścicieli lub wyłączenia.

Projektowane użytki ekologiczne związane są z występowaniem zbiorowisk roślinności wodnej. Trzy z nich to niewielkie, zarastające stawy śródpolne we wsiach: Jankowice (2) i Sobótka (1), a pozostałe dwa zajmują fragmenty starorzeczy Wisły w miejscowościach: Nowe i Maruszów.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ze względu na wysokie walory kulturowe i historyczne zachowanych obiektów oraz układów zabytkowych należy dążyć do zachowania historycznego dziedzictwa gminy Ożarów poprzez odpowiednie działania konserwatorskie. Niniejsze studium nakreśla podstawowy kierunek tych działań oraz ramowy program ochrony poszczególnych obiektów i obszarów

W celu szczegółowej koordynacji działań konserwatorskich należałoby sporządzić studium historyczne Ożarowa uwzględniające wyniki aktualnych badań z zakresu historii miasta i gminy oraz weryfikujące wartości zabytkowe wielu przebudowanych i zmodernizowanych obiektów.

Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- historyczną kompozycję urbanistyczną,
- strukturę zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności dominanty, zespoły zabytkowych parków i cmentarzy, zbiorniki i cieki wodne,
- budynki i budowle posiadające cechy zabytków,
- regionalne formy budownictwa (tradycja budowlana związana z zastosowaniem rozwiązań technologicznych, materiałowych i kompozycyjnych),
- elementy małej architektury (kapliczki, krzyże, pomniki, figury itp.),
- pozostałości fortyfikacji i innych elementów historycznego zagospodarowania przestrzeni (mury, bramy, furty, ogrodzenia, urządzenia związane z obiektami folwarcznymi, dworskimi itp.),
- obszary występowania relikwów archeologicznych.

Zabiegi konserwatorskie mają na celu przede wszystkim:

- zachowanie walorów historycznych,
- podkreślenie ciągłości historycznej w kontekście rozwoju przestrzennego miasta i gminy,
- wyeksponowanie regionalnej odrębności,
- eliminację elementów zagrażających ochronie i eksponowaniu zabytków,
- adaptację i modernizację obiektów do współczesnych potrzeb,
- zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury a rozwojem przestrzennym.

4.1. Obszary objęte ochroną konserwatorską

Przy ustaleniu zapisów dla obszarów ochrony konserwatorskiej wykorzystano dotychczasowe opracowania.

Do najważniejszych obszarów należą miejsca występowania zespołów i obiektów o znaczeniu historycznym i kulturowym, które zostały wymienione w rozdziale 4.2.

Są to obszary niezwykle ważne pod względem przekazu historycznego i kulturowego. W obszarach tych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową. W strefie powinno się zmierzać do zachowania elementów układu przestrzennego takich jak drogi, linie zabudowy, kompozycja wnętrza urbanistycznych, zieleni.

W obszarze obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- zachowanie i eksponowanie historycznego układu przestrzennego oraz poszczególnych elementów tego układu, w tym nawierzchni ulic, placów i chodników; cieków i zbiorników wodnych, instalacji wodnych i innych historycznych obiektów technicznych, zabudowy i zieleni,
- restauracja i modernizacja techniczna poszczególnych obiektów o wartościach zabytkowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektu; w niektórych przypadkach wskazane jest zaznaczenie śladów nieistniejących fragmentów historycznej kompozycji przestrzennej,
- konserwacja zachowanych elementów układu przestrzennego,

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

- odtworzenie zniszczonych elementów zespołu; w niektórych przypadkach wskazane jest zaznaczenie śladów nieistniejących fragmentów historycznej kompozycji przestrzennej,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły, architektonicznych proporcji i podziałów oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej; w zakresie zależnym od lokalnych uwarunkowań, tak aby zapewnić harmonijne współistnienie elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- usunięcie lub odpowiednia przebudowa obiektów kolizyjnych i dysharmonizujących,
- podtrzymanie funkcji historycznie utrwalonych, dostosowywanie funkcji współczesnych do wartości zabytkowych zespołu i jego poszczególnych obiektów oraz eliminacja funkcji degradujących i uciążliwych,
- w przypadku inwestycji nowych preferowanie tych, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu,

- uzyskanie pisemnego pozwolenia właściwego Konserwatora Zabytków dla wszelkich działalności budowlanych,
- konsultowanie i uzgadnianie podziałów nieruchomości, zmian własnościowo-prawnych z właściwym Konserwatorem Zabytków,
- prowadzenie wszelkich działań schodzących poniżej poziomu terenu pod nadzorem i za uzgodnieniem z właściwego Konserwatora Zabytków
- zlecenie przez inwestora dodatkowych badań lub opracowań, w przypadku stwierdzenia takich wymogów przez odpowiednie służby.

Obszary układów urbanistycznych miejscowości Ożarów, Gliniany, Janików, Lasocin.

Są to obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego, tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej.

W obszarach tych należy dążyć do:

- zachowania i eksponowania zasadniczych elementów historycznego układu przestrzennego, elewacji budynków i detali architektonicznych,
- restaurowania i modernizowania obiektów o wartościach zabytkowych z dostosowaniem do współczesnych funkcji,

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

- dostosowania charakteru nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie przyjęcia skali i bryły zabudowy, z uwzględnieniem harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- usunięcia lub przebudowy obiektów dysharmonizujących,
- zaznaczania śladów obecnie nieistniejących fragmentów historycznej kompozycji przestrzennej.

Na obszarze należy konsultować i uzgadniać z właściwym Konserwatorem Zabytków wszelkie działania inwestycyjne w zakresie:

- budowy nowych obiektów kubaturowych,
- przebudowy, rozbudowy i remontów a także zmiany funkcji obiektów znajdujących się w wykazie zabytków architektury i budownictwa,
- zmian historycznie ukształtowanych wnętrz urbanistycznych,
- prowadzenia wszelkich prac ziemnych.

4.2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską

Wykaz obiektów ujętych w rejestrze zabytków znajduje się w rozdziale II.4. niniejszego opracowania.

Zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Rygory te obowiązują niezależnie od położenia budowli czy innego obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefą. Wszelkie prace remontowe, roboty budowlane, zmiany funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pozwolenia właściwego Konserwatora Zabytków. Postuluje się również aby sprzedaż, zamiana, darowizna lub dzierżawa zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, stanowiącego własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego była konsultowana z właściwym Konserwatorem Zabytków. Nabywcom obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy przekazać kopię decyzji wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach. Prywatyzację budynku wpisanego do rejestru winno się poprzedzić określeniem zakresu jednostkowej ochrony konserwatorskiej wydanym przez właściwego Konserwatora Zabytków, który należy przekazać do wiadomości nabywcom.

W przypadku zamierzonej zmiany funkcji budynku lub jego części, negatywna opinia właściwego Konserwatora Zabytków projektu zmian nie stanowi podstawy do roszczeń o odszkodowanie za wykonanie projektu przez użytkownika lub właściciela.

Zabytkowe zespoły parkowe i cmentarne

Wszelkie prace prowadzone na terenie zabytkowych zespołów parkowych podlegają uzgodnieniu z właściwym Konserwatorem Zabytków. Na terenach tych obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- zakaz dokonywania podziałów własnościowych; w przypadku gdy taki podział już istnieje, należy dążyć do scalenia własnościowego gruntów w granicach historycznych założenia,
- zachowanie terenów zielonych; należy wiązać z nimi funkcje rekreacyjne lub reprezentacyjne,
- dopuszczenie funkcji hodowlanej dla stawów,
- uporządkowanie założeń; wskazana jest ich rewaloryzacja,
- stosunki gruntowo-wodne winny umożliwić utrzymanie zieleni w należyтым stanie; prace melioracyjne winny dążyć do odtworzenia dawnych stosunków wodnych,
- zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnień z właściwym Konserwatorem Zabytków oraz właściwym Konserwatorem Przyrody,
- nie dopuszcza się przekwalifikowania tych zespołów na funkcje użytków rolnych, leśnych lub budowlanych; w miarę możliwości należy zachowywać historyczne funkcje poszczególnych części zespołu. Na terenie cmentarzy obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
- zachowanie dotychczasowej funkcji jeżeli cmentarze są nadal użytkowane,

- przekształcanie cmentarzy nieużytkowanych na zieleń urządzoną bez obiektów rekreacji, placów zabaw,
- zaznaczenie w terenie obszaru cmentarza przez ogrodzenie go w sposób trwały,
- porządkowanie cmentarzy i zabezpieczanie nagrobków przed ich dewastacją, pozostawiając je na miejscu lub tworząc dla nich lapidarium; dopuszczalne jest zachowanie nagrobków w inny sposób, uzgodniony z właściwym Konserwatorem Zabytków.

Dla zabytkowych szpalerów zieleni i alei obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- utrzymanie założenia w granicach historycznych,
- właściwa pielęgnacja zieleni,
- usuwanie okazów chorych i uzupełnianie układu nasadzeniami właściwych gatunków drzew.

Stanowiska archeologiczne

Stanowisk archeologiczne wpisane do rejestru i ujęte w ewidencji znajdują się na załącznikach graficznych.

Archiwalnymi stanowiskami archeologicznymi określa się te miejsca, z których pozyskano materiał zabytkowy w latach zamierzonych, a nie zostało to potwierdzone późniejszymi badaniami lub lokalizacja jest mało precyzyjna. Nie oznacza to jednak, iż tego typu stanowiska można uznać za nieistniejące.

Dla stanowisk archeologicznych obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- wszelka działalność budowlana wymaga pisemnego pozwolenia właściwego Konserwatora Zabytków,
- prowadzenie wszelkich działań schodzących poniżej poziomu terenu pod nadzorem i za uzgodnieniem z właściwym Konserwatorem Zabytków. Inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań, w przypadku stwierdzenia takich wymogów przez odpowiednie służby,
- prace ziemne w obrębie wszystkich stanowisk archeologicznych muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi. Badania takie należy zlecić placówce upoważnionej do świadczenia tego rodzaju usług; o terminie rozpoczęcia prac ziemnych i wyborze wykonawcy należy powiadomić właściwego Konserwatora Zabytków,
- stanowiska archeologiczne mogą być wyłączone spod lokalizacji inwestycji jeżeli decydują o tym względy naukowe i konserwatorskie; dopuszcza się ich rolnicze zagospodarowanie chociaż zabytkom archeologicznym może zagrażać zbyt głęboka orka, poniżej tzw. calizny (podskibia), naruszająca substancję zabytkową obiektów nieruchomych: grobów, relikwii zabudowy itp.,

- wszelkie nowe znaleziska archeologiczne objęte są obowiązkiem powiadomienia właściwego Konserwatora Zabytków,
- stanowiska archeologiczne winny być uwzględniane i nanoszone przy wykonywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; nie należy jednak wykluczać możliwości, że dane dotyczące zabytkowej zawartości stanowisk jak i ich zasięgu i lokalizacji ulegną zmianie po przeprowadzeniu badań weryfikacyjnych. Należy przypuszczać, że w wyniku prowadzenia badań archeologicznych oraz wzmożenia ruchu inwestycyjnego w budownictwie, liczba znalezisk stale będzie rosła.

4.3. Parki kulturowe

Nie postuluje się tworzenia parków kulturowych.

4.4. Dobra kultury współczesnej

Na terenie miasta i gminy nie zidentyfikowano obiektów, które mogłyby zostać włączone do dóbr kultury współczesnej.

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. Komunikacja drogowa

Główne osie komunikacyjne gminy stanowią drogi krajowe i wojewódzkie:

- Kielce – Lublin,
- Warszawa – Tarnobrzeg,
- Ostrowiec Świętokrzyski – Zawichost.

Wszystkie one zbiegają się w miejscowości Ożarów, stanowiąc jednocześnie główny trzon układu osadniczego. Pozostałe drogi przebiegające przez obszar gminy, nawiązują do przebiegu głównych osi.

Istniejący układ komunikacyjny gminy jest zbyt koncentryczny i dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania układu osadniczego konieczna jest rozbudowa powiązań pierścieniowych.

Za wskazane należy uznać prace modernizacyjne na głównym układzie drogowym gminy:

- Najpilniejszą inwestycją drogową jest korekta przebiegu drogi krajowej Kielce – Lublin,
- budowa obwodnicy Ożarowa od strony zachodniej w klasie „G” i wschodniej w klasie „Z” – wskazanie budowy nie dotyczy zrealizowanego odcinka w ciągu drogi krajowej 74,
- Poprawa nawierzchni na pozostałych drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Zauważalny jest znaczny wzrost natężenia ruchu w ciągu najbliższych lat, co potwierdza potrzebę wyprowadzenia ruchu pojazdów z miasta.

Kierunkiem rozwoju sieci drogowej jest przede wszystkim wyprowadzenie ruchu z miasta poprzez budowę obwodnic w ciągu dróg krajowych nr 74, 79 i wojewódzkiej nr 755.

Po stronie zachodniej miasta projektuje się obwodnicę w ciągu drogi krajowej nr 79 - klasie „G” w liniach rozgraniczających 35m oznaczonej na rysunku symbolem KDK1, po stronie wschodniej drogę zbiorczą w klasie „Z” w liniach rozgraniczających 25m oznaczonej na rysunku symbolem KDG.

W przypadku lokalizacji terenów aktywności ekonomicznej w pobliżu dróg krajowych nr 74, 79 i dróg klasy „G”, „GP” **dla obsługi ruchu lokalnego należy przewidzieć drogi zbiorcze, które ograniczą dostęp do w/w dróg.** Lokalizacja włączyń do ww. dróg może nastąpić tylko po przeprowadzonej analizie warunków bezpieczeństwa ruchu i za zgodą zarządcy drogi. Szczegółowe rozwiązania należy opracować w planach miejscowych.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędnym jest określenie parametrów technicznych dróg i ulic (wymienianych w ustaleniach realizacyjnych dla terenów komunikacji) uwzględniających wartości zgodne z warunkami podanymi w „Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”.

Na terenie gminy Ożarów szczególnie dotyczy to dróg krajowych i dróg wojewódzkich, które w rozumieniu przepisów o drogach publicznych powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające w przypadku drogi krajowej co najmniej klasie „GP” natomiast w przypadku dróg wojewódzkich klasie „G” lub „Z”. W przypadku - klasy „Z”, oznacza to minimalną zalecaną szerokość w liniach rozgraniczających: 20 m dla przekroju jedno jezdniowego oraz 30 m dla dwujezdniowego - (dotyczy to zarówno przekroju drogowego jak i ulicznego). Również pozostałe parametry winny zostać poddane analizie i zbadaniu możliwości ich zachowania w poszczególnych przypadkach. Istotne są także warunki związane z sytuowaniem budynków mieszkalnych i przeznaczonych na pobyt ludzi względem takich dróg. Zgodnie z obowiązującymi przepisami (ustawą o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 roku – tekst jednolity Dz. U. Nr 19 z 2007 roku, poz. 115) oraz dyspozycjami zarządców dróg, odległości mierzone od krawędzi istniejącej i projektowanej jezdni winny wynosić w przypadku drogi krajowej międzyregionalnej:

- 50 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
- 70 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
- 200 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony.

w przypadku dróg wojewódzkich:

- 30 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
- 40 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
- 130 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony.

Z uwagi na obciążenie dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez teren gminy ruchem tranzytowym, ze znaczącym udziałem ruchu ciężkiego polityka przestrzenna na terenie gminy winna zmierzać w kierunku zapewniającym płynność ruchu pojazdów oraz odpowiedni poziom bezpieczeństwa. Może być to dokonywane poprzez stopniowe ograniczanie dostępności tej drogi dla ruchu lokalnego. Oznacza to, że istniejące lub projektowane tereny przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod jakąkolwiek działalność inwestycyjną (zabudowa mieszkaniowa, usługowa, przemysłowa, itp.) muszą być obsługiwane komunikacyjnie poprzez układy lokalne, np. sieci dróg zbiorczych.

Określenie odległości od dróg krajowych winno być zatem ustalane w miejscowych planach w oparciu o obowiązujące w dacie ich sporządzenia przepisy oraz w oparciu o materiały analityczne prognozowanych uciążliwości i wymagań dotyczących poziomu uciążliwości dla poszczególnych funkcji.

Istotną rolę powinien odgrywać ruch rowerowy, nie tylko jako sposób realizacji podróży bytowych ale także jako forma rekreacji. W zasadzie wszystkie drogi tworzące podstawowy układ komunikacyjny w obszarze gminy powinny mieć możliwość prowadzenia ruchu rowerowego. Najtańszą formą realizacji takiego postulatu jest ciąg pieszo - rowerowy usytuowany poza koroną drogi lecz w pasie rozgraniczającym bądź samodzielna ścieżka rowerowa.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej pozostanie tak jak dotychczas transport autobusowy i mikrobusowy realizowany przez przewoźnika publicznego i prywatnego. Podział przewozów powinien odbywać się z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych. Nowo realizowane plany miejscowe winny swymi ustaleniami objąć przystanki autobusowe wraz z zatokami.

Stan dróg lokalnych jest średni i wymaga jedynie niewielkiej modernizacji. Inwestycje drogowe powinny obejmować poza samą drogą także urządzenia ruchu pieszego i rowerowego, zapewniające pieszym i rowerzystom podstawowe warunki bezpieczeństwa i funkcjonalności.

Znaczną część układu uzupełniającego stanowią drogi nie objęte ewidencją, które z racji funkcji pełnionej w obsłudze komunikacyjnej obszaru, jak i stanu własności należałoby zaliczyć do kategorii dróg gminnych.

Postuluje się możliwie szybkie uregulowanie statusu prawnego tych dróg.

Zakłada się modernizację układu lokalnego, w szczególności zaś połączeń drogami gminnymi z terenami gmin sąsiednich.

Szerokość dróg w liniach rozgraniczających określa się na 10,0-15,0m w zależności od zasięgu obsługi.

Minimalna szerokość pasa drogowego może być przyjmowana dla krótkich, rzędu 100m objazdów o przekroju ulicznym do niewielkich zespołów zabudowy indywidualnej lub objazdów o przekroju drogowym, o ile nie wymagają one realizacji rowów odwadniających.

Szerokość w liniach rozgraniczających minimum 12,0m można stosować dla dróg sięgających enklaw zabudowy oraz dróg obsługujących poszczególne wsie lub przysiółki.

Szerokość w liniach rozgraniczających 15,0m należy rezerwować dla dróg gminnych przelotowych, łączących miejscowości w Gminie, bądź z terenami sąsiednimi.

Podane wyżej wielkości dotyczą sytuacji, gdy niweleta drogi przebiega w przybliżeniu po powierzchni terenu. W wypadku prowadzenia drogi w wykopie lub nasypie określenie ostatecznej szerokości pasa drogowego będzie możliwe w oparciu o dokumentację projektową.

Jako główny kierunek działań w zakresie układu drogowego ustala się konieczność jego utrzymania i modernizacji.

5.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa Skarżysko Kamienna – Rzeszów oraz odgałęziająca się od niej bocznicą kolejowa do cementowni „Ożarów”. Istniejąca sieć kolejowa wykorzystywana jest niemal wyłącznie do obsługi przemysłu.

5.3. Komunikacja wodna

Przez teren gminy Ożarów nie przebiegają ciek wodne, uznane na mocy odrębnych przepisów jako śródlądowe drogi wodne. Poza przystaniami służącymi celom rekreacyjnym nie przewiduje się zbiorowej komunikacji wodnej.

5.4. Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy nie projektuje się komunikacji lotniczej.

5.5. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się w oparciu o sieć wodociągową funkcjonującą na terenie wszystkich wsi.

Zasoby wód podziemnych pokrywają z nadwyżką obecne jak i przyszłe zapotrzebowanie na wodę pitną.

5.6. Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy Ożarów funkcjonują systemy kanalizacyjne miasta Ożarowa i cementowni „Ożarów”. Planuje się następujące systemy zbiorczej kanalizacji ściekowej:

1. Czachów – Karsy – Sobów,
2. Biedzychów – Lasocin,
3. Suchodółka – Wyszmontów,
4. Jankowice – Sobótka,
5. Jakubowice – Janowice.

W pozostałych miejscowościach do odprowadzenia i unieszkodliwienia ścieków stosowane będą bezodpływowe osadniki gnilne, osadniki gnilne współpracujące z drenażem rozsączającym, polami filtracyjnymi i ewentualnie urządzeniami do rolniczego wykorzystania ścieków.

Gospodarka ściekami wymaga dostosowania do poziomu zwodociągowania gminy i zmniejszenia w ten sposób zagrożeń środowiskowych wynikających z dysproporcji między zaopatrzeniem gospodarstw w wodę, a odbiorem ścieków.

5.7. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Gmina jest zgazyfikowana i rozbudowa systemów gazowniczych następuje wraz z rozwojem potrzeb w tym zakresie. Planuje się stałą modernizację sieci w miarę ewentualnego wzrostu zapotrzebowania i w związku z wymogami technicznymi.

5.8. Zaopatrzenie w ciepło

Obiekty zlokalizowane na terenie gminy zaopatrywane są w ciepło poprzez indywidualne źródła ciepła oraz lokalne systemy grzewcze. Planuje się utrzymanie zasad zaopatrzenia w ciepło bez zmian. Ze względu na ochronę powietrza w indywidualnych i lokalnych źródłach ciepła należy korzystać z paliw ekologicznie czystych.

5.9. Elektroenergetyka

Na terenie gminy Ożarów występuje zaspokojenie potrzeb w dziedzinie dostawy energii elektrycznej. Konieczna jest jednak stała modernizacja sieci i stacji transformatorowych oraz niezbędne uzupełnienia związane z ewentualnymi inwestycjami. Niezbędna jest też rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.

Budowa odnawialnych źródeł energii typu wiatraki na terenach budowlanych i rolnych, elektrownie na biomasę.

5.10. Telekomunikacja

Przewiduje się wzrost wyposażenia gminy w telefonię przewodową oraz zapewnienie pełnego dostępu do telefonii bezprzewodowej – komórkowej.

5.11. Gospodarka odpadami

Potrzebne działania ukierunkowane na poprawę gospodarki odpadami komunalnymi (segregacja odpadów, konteneryzacja gospodarstw, poprawa częstotliwości wywozu śmieci, wywóz odpadów nietypowych) i przeciwdziałanie powstawaniu dzikich wysypisk.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, przewidziane do realizacji w Gminie Ożarów, rozmieszczone są na terenie całej gminy. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszary, na których będą realizowane działania służące następującym celom publicznym :

- budowa nowych i modernizacja istniejących dróg publicznych, dróg wodnych oraz urządzeń transportu publicznego,
- budowa nowych i modernizacja istniejących systemów infrastruktury technicznej, w tym ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania,
- budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- ochrona i rewaloryzacja nieruchomości stanowiących zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa nowych i modernizacja istniejących pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

W Gminie Ożarów są obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego. Zostały one opisane w Rozdziale 13 Uwarunkowań.

PROPONOWANE ZADANIA RZĄDOWE NA OBSZARZE GMINY:

I. Zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych:

- Wały przeciwpowodziowe wzdłuż Wisły,
- Modernizacje (obejścia) dróg krajowych Nr 74 i Nr 79.

II. Istotne przedsięwzięcia rządowe o charakterze publicznym:

- Proponowany Park Krajobrazowy Doliny Środkowej Wisły,
- Proponowane utworzenie Parku Kulturowego Doliny Kamiennej,
- Obszary sieci ekologicznej „Natura 2000”

Oprócz wyżej wymienionych obszarów następujące elementy układu komunikacji należą do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- docelową przebudową drogi krajowej nr 79 na pełne parametry drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP), co wiązać się będzie z ograniczeniem bezpośredniej dostępności przyległego zainwestowania, ograniczeniu ilości skrzyżowań i realizacją obwodnicy Ożarowa,
- przebudową dróg wojewódzkich nr 755 i nr 777 na pełne parametry drogi głównej (G);
- docelową realizacją południowego obejścia Ożarowa leżącego w ciągu drogi nr 755 dla eliminacji uciążliwego ruchu samochodów ciężarowych z miasta,
- przebudową drogi powiatowej nr 0763 T (Solec n Wisłą) — gr. woj. świętokrzyskiego — Ciszycza — Słupia Nadbrzeżna — Maruszów — Linów na pełne parametry drogi zbiorczej (Z), dla utworzenia łącznie z drogą nr 777 atrakcyjnej nadwiślańskiej trasy turystycznej;
- utrzymaniem obecnych standardów linii kolejowej Łódź - Skarżysko-Kam. - Dębica.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy szczegółowo wyznaczyć obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Osiągnięcie określonych celów zagospodarowania przestrzennego gminy ustalonych w niniejszym Studium wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej i kompleksowej polityki przestrzennej obejmującej wszystkie dziedziny gospodarowania.

Polityka ta powinna być nakierowana przede wszystkim na ochronę podstawowych wartości środowiskowych, przyrodniczych i kulturowych, na realizację celów publicznych, na zapewnienie niezbędnych rezerw terenu na funkcje mieszkaniowo – usługowe oraz na rewitalizację, przekształcenie i uporządkowanie obszarów wymagających takich działań.

Instrumentami polityki przestrzennej do realizacji tych celów są:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- programy gospodarki przestrzennej.

Obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustala obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w sytuacji jeśli wymagają tego przepisy odrębne. Przepisem nakładającym na gminę obowiązek opracowania planu miejscowego jest ustawa Prawo geologiczne i górnicze.

8.1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości

Na terenie gminy nie ma obszarów, które wymagałyby scalenia i podziału nieruchomości.

Zgodnie z Postanowieniem Starosty Opatowskiego znak: G.II.6017/5/05 z dnia 27.10.2005r , w oparciu o ustawę o scaleniu i wymianie gruntu, wskazano cztery sołectwa objęte opracowaniem tj.:

- Nowe,
- Biedzychów,
- Dębno,
- Maruszów.

8.2. Obszary rozmieszczenia obiektów wielkopowierzchniowych handlowych

Gmina posiada obowiązek sporządzenia planu dla terenu lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Przeprowadzone na potrzeby niniejszego opracowania analizy, dotyczące możliwości lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w obszarze gminy potwierdziły brak przesłanek do wyznaczenia obszarów rozmieszczenia takich obiektów na terenie gminy bowiem w samym mieście Ożarowie istnieje już 1 obiekt wielkopowierzchniowy, który spełnia potrzeby mieszkańców gminy.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem przestrzeni publicznej jest obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium. Na terenie gminy nie wyznaczono obszarów spełniających w/w kryteria, miejsce ich usytuowania i wielkość zostanie określona na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych sołectw.

8.4. Tereny górnicze

Obszary dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych (w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze):

Teren górniczy „Gliniany –Duranów IIA”,
Teren górniczy „Szyman - Szymanówka”,
Teren górniczy „Gliniany 2”

**9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

**9.1. Obszary, na których są obowiązujące miejscowe plany
zagospodarowania przestrzennego**

- ❖ Miasto Ożarów,
- ❖ Lasocin i Szymanówka,
- ❖ Sobów,
- ❖ Zawada,

**9.2. Obszary, dla których podjęto przygotowania lub rozpoczęto procedurę
sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**

Gmina podjęła działania zmierzające do porycia planami zagospodarowania całego obszaru gminy, przystępując do opracowania planów dla miejscowości:

1. Biedzychów,
2. Binkowice,
3. Czachów ,
4. Dębno ,
5. Gliniany,
6. Grochocice,
7. Jakubowice ,
8. Janików ,
9. Jankowie,
10. Janowice ,
11. Janopol,
12. Janów,
13. Julianów ,
14. Karsy,
15. Kruków ,
16. Maruszów,
17. Niemcówka ,
18. Nowe ,
19. Pisary ,
20. Potok ,
21. Prusy
22. Przybysławice,

- 23. Sobótka ,
- 24. Stróża ,
- 25. Suchodółka ,
- 26. Śródborze ,
- 27. Tominy ,
- 28. Wlonice ,
- 29. Wólka Chrapanowska ,
- 30. Wyszmontów ,

10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

10.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Istnieje zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Występuje stosunkowo niewielka liczba gospodarstw specjalistycznych. Istniejące warunki przyrodnicze i struktura rolnictwa gminy, tworzą z restrukturyzacji rolnictwa i wsi, poważne wyzwanie dla władz gminy.

Obszar intensyfikacji produkcji rolnej obejmuje południową część gminy Ożarów. Przewidywane jest zwiększenie zróżnicowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym równoległy rozwój obok gospodarstw wielofunkcyjnych także gospodarstw wysoko wyspecjalizowanych.

Biorąc pod uwagę, że obszary ochrony krajobrazu pokrywają cały obszar gminy, postuluje się stosowanie takich form zainwestowania i użytkowania rolniczego, które wykluczałyby powstawanie konfliktów z polityką ochrony krajobrazu. Zapobiegać należy zwłaszcza rozpraszaniu zabudowy poza już istniejące siedliska i zwiększyć kontrolę oddziaływania rolnictwa na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza wielkotowarowej produkcji zwierzęcej. Wyłącza się z zabudowy tereny poza zwartą zabudową istniejących wsi, poza obszarami wskazanymi w planach zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę warunki glebowo-rolnicze i położenie gminy, należy liczyć się z rozwojem działalności pozarolniczych. Propozycje wyłączenia z zabudowy, dotyczą poza obszarami o walorach przyrodniczych, przede wszystkim terenów ze względu na warunki budowlane gruntu oraz lokalizacje w dolinach rzecznych (korytarze ekologiczne) i występowanie związanych z tym zagrożeń powodziowych.

Gospodarstwa małe powinny prowadzić wysoko wyspecjalizowaną produkcję rolniczą (warzywa, owoce, zioła, rośliny ozdobne, rośliny specjalne dla przemysłu farmaceutycznego). Dzięki temu będą w stanie sprostać wymogom rynku odnośnie jakości, nowoczesności odmian oraz utrzymania standardów wytwarzanych produktów. Gospodarstwa rodzinne mogą łączyć się w grupy producenckie, dzięki czemu będą miały lepszy dostęp do pomocy finansowej.

Na gruntach rolnych obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy nie związanej z produkcją rolniczą, w tym zabudowy mieszkaniowej.

Bardzo duże znaczenie w zahamowaniu i odwróceniu procesów stepowienia oraz erozji wietrznej gleb mają zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne. Pełnią one na dużych otwartych terenach niezwykle ważną rolę w środowisku:

- regulują stosunki wodne,
- poprawiają agroklimat,
- osłabiają erozję wietrzną i wodną.

Istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia winny podlegać systematycznej rekonstrukcji i rozbudowie, szczególnie wzdłuż: dróg, rzek i miedz. Należy dążyć do:

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

- odtworzenia nasadzeń drzew owocowych wzdłuż mało uczęszczanych dróg,
- wzbogacenia nasadzeń śródpolnych o krzewy (głównie o jadalnych owocach),

10.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Na części obszaru gminy Ożarów występują mozaiki pól uprawnych, łąk i pastwisk porozdzielane większymi lub mniejszymi kompleksami leśnymi. Są to głównie młode drzewostany sosnowe, tworzące monokultury, powstające na najbardziej nieurodzajnych glebach. Często na terenach leśnych tego obszaru występują wydmy.

Tab. Wielkości zalesień na terenie powiatu opatowskiego w latach 1999–2003

Gmina	Zalesienia w ha					
	1999	2000	2001	2002	2003	Razem
Opatów	-	-	-	-	-	-
Ożarów	16,75	35,76	56,64	20,92	36,00	166,07
Baćkowice	0,67	-	0,84	2,00	1,00	4,51
Iwaniska	30,25	8,02	18,28	2,64	6,25	65,44
Lipnik	-	-	-	-	-	-
Sadowie	0,30	-	-	1,91	9,00	11,21
Wojciechowice	2,63	-	1,10	-	2,00	5,73
Tarłów	0,90	7,47	8,13	17,27	60,00	93,77
Razem:	51,50	51,25	84,99	44,74	112,26	346,73

Źródło: Program ochrony środowiska dla powiatu opatowskiego.

W związku z występowaniem w niektórych rejonach gminy gleb bardzo słabych nadal istnieją duże możliwości zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo.

Na mapach wskazano obszary do zalesień. Są to:

- tereny zagrożone erozją,
- grunty o przeważającym kompleksie gleb poniżej III klasy bonitacyjnej,
- tereny stanowiące uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych,
- tereny stanowiące ekosystem wodno-łąkowo-leśny.

Proponuje się dolesienia i zadrzewienia śródpolne, tworzące system powiązanych z sobą terenów zielonych. Dolesienia powinny w pierwszej kolejności obejmować już wskazane tereny. Zalesienie i zadrzewienia śródpolne powinny być realizowane w sposób zorganizowany i kompleksowy, w zespołach o powierzchniach nie mniejszych niż 5,0 ha.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

11.1. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Głównym kierunkiem działań ponadregionalnych podejmowanych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej powinno być stworzenie sprawnego systemu bezpośrednich zabezpieczeń terenów zainwestowanych przed stratami wskutek zalewów powodziowych (wałów, polderów, urządzeń hydrotechnicznych itd.).

Należy również dążyć do stworzenia sprawnego systemu monitoringu zagrożeń i organizacji działań zabezpieczających i ratunkowych w sytuacjach kryzysowych. Osiągnięcie tych celów możliwe jest poprzez współdziałania organów samorządowych i rządowych, instytucji i organizacji w skali co najmniej całego regionu.

Na załącznikach graficznych zaznaczono obszary: bezpośredniego zagrożenia powodzią ($Q_{10\%}$) i potencjalnego zagrożenia powodzią ($Q_{1\%}$). W strefach tych wskazane jest prowadzenie działań technicznych, zwiększających przepustowość i udrażniających przepływ wód oraz zwiększających retencję dolinową, ekologiczno-profilaktycznych, utrzymujących i rozbudowujących retencję powierzchniową, zwiększających przestrzeń dla rzeki, ograniczających i spowalniających spływ wód oraz optymalizujących zagospodarowanie i użytkowanie terenu strefy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

W strefie bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmującej obszar istniejącego i międzywala rzeki, przeznaczonej do świadomego, okresowego zalewania należy bezwzględnie ograniczyć jakąkolwiek zabudowę nie związaną z funkcją ochrony przeciwpowodziowej, obsługą żeglugi i energetyki oraz turystyki wodnej oraz stopniową likwidację istniejącej zabudowy. W strefie zalewów powodziowych nie należy wprowadzać zwartych grup zieleni wysokiej i zakrzaczeń.

W strefie potencjalnego zagrożenia powodzią, obejmującej tereny położone na zewnątrz strefy zalewów powodziowych, w granicach historycznych zalewów powodziowych należy ograniczać: lokalizację nowej zabudowy, zwłaszcza obiektów hodowlanych, zakładów produkcyjnych, składów i magazynów paliw płynnych i gazowych, środków chemicznej ochrony roślin i nawozów sztucznych, toksycznych lub żrących substancji i środków chemicznych, przydomowych oczyszczalni ścieków z drenażem rozsączającym oraz zbiorników na nieczystości płynne. W strefie zagrożenia powodziowego dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej jedynie na wniosek inwestora przy pełnej świadomości zagrożenia, a wszelka zabudowa musi być podłączona do ogólnomiejskiej sieci kanalizacji sanitarnej.

Obszarem ograniczonego użytkowania jest również obszar ochronny wałów i urządzeń przeciwpowodziowych obejmujący wały przeciwpowodziowe wraz ze strefą ochronną o szerokości 50 m mierzoną od stopy wału. W obszarze tym nie można wykonywać robót ziemnych (kopania studni, rowów, sadzawek lub stawów) z wyłączeniem robót związanych z budową, modernizacją lub naprawą urządzeń melioracyjnych i ochrony przeciwpowodziowej.

11.2. Obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych

W gminie Ożarów nie ma innych, poza opisanymi w rozdziale II.6.2. i wskazanych na załącznikach graficznych, obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

**12. OBSZARY LUB OBIEKTY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W
ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY**

W Gminie Ożarów nie ma obszarów ani obiektów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

W Ożarowie nie ma obszarów pomników zagłady, o których mowa w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

14.1. Obszary wymagające przekształceń

Główny obszar zabudowy stanowi miejscowość Ożarów. W ukształtowaniu zabudowy w tej miejscowości widoczne są ślady historycznego układu urbanistycznego o charakterze miejskim. Podobne układy występują w miejscowościach Gliniany, Lasocin i Janików. Pozostałe obszary zabudowy mieszkaniowej tworzą układy rozwijające się głównie wzdłuż dróg.

W ukształtowanych obszarach zabudowy mieszkaniowej podstawowymi kierunkami działań będą:

- właściwe ukształtowanie przestrzeni publicznych, głównie w Ożarowie i pozostałych trzech układach urbanistycznych o charakterze miejskim
- modernizacja zabudowy, w tym poprzez poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej
- uzupełnienia zabudowy, w tym poprawa jakości tworzonej architektury w kierunku ograniczenia jej bezstylowości degradującej historyczne otoczenie i krajobraz
- poprawa stanu technicznego dróg
- przekształcenia zabudowy, w tym mieszkaniowej o niskim standardzie technicznym, w kierunku jej adaptacji na cele rekreacyjne i turystyczne
- tworzenie zorganizowanych form rozwoju zabudowy rekreacyjnej, zapewniających właściwą ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Głównym obszarem przekształceń i promocji rozwoju oraz aktywizacji gospodarczej gminy ustala się:

- tereny przeznaczone pod zorganizowaną działalność inwestycyjną, położone głównie w centralnej części gminy, w tym miejscowości Ożarów
- tereny przeznaczone pod działalność inwestycyjną w sektorze produkcji przemysłowej, w rejonie cementowni „Ożarów” oraz wsi Potok
- obszary rozwoju zabudowy rekreacyjnej, w tym zorganizowanej, oraz usług związanych z tą formą użytkowania terenu, także turystyki wodnej w północno-wschodniej części gminy
- tereny porolnicze i poprzemysłowe, stanowiące nieużytki gospodarcze.

14.2. Obszary wymagające rehabilitacji

Jako obszary wymagające rehabilitacji i przekształceń pod kątem porządkowania i realizacji nowej zabudowy, uznaje się w pierwszej kolejności:

- miejscowość Ożarów, z podkreśleniem jej roli jako centrum gminnego,
- obszar centralnej części miejscowości Lasocin, Gliniany, Wyszmontów i Sobótka, jako wspomagających ośrodków usługowych, zwłaszcza obsługi funkcji produkcyjno-składowych, oraz obsługi rolnictwa
- obszar centralnej części miejscowości Ożarów, Gliniany, Janików i Lasocin, jako historyczne układy urbanistyczne,
- tereny w północno-wschodniej części gminy, w tym tereny intensywnego rozwoju funkcji pozarolniczych, zabudowy letniskowej i turystyki wodnej, wymagające niezbędnych przekształceń ich dotychczasowej struktury przestrzennej. Dla obszaru j.w. powinny zostać sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które określą szczegółowy zakres i charakter przekształceń
- rejon cementowni „Ożarów” i wsi Potok, jako ośrodek koncentracji funkcji i obiektów produkcyjnych.

Jako obszar wymagający w szczególności sposób rehabilitacji i promocji, oraz aktywizacji turystycznej ustala się obszar:

- Obszar przyszłego Parku Krajobrazowego Doliny Wisły, wymagający wzmocnienia i ochrony wartości przyrodniczo-kulturowych i promocji agroturystyki i turystyki wodnej, oraz
- Obszar kompleksów leśnych w północnej części gminy, w kierunku ograniczenia zabudowy oraz rehabilitacji i wzmocnienia wartości przyrodniczych i krajobrazowych.

14.3. Obszary wymagające rekultywacji

Na terenie gminy Ożarów działanie przemysłu cementowego oraz wydobywanie surowców pozostawiły po sobie zmiany w krajobrazie w postaci dużych i głębokich dziur w ziemi. Obszary te w większości zostały wskazane do rekultywacji, zmierzającej do przekształcenia w kierunku zalesienia. Część z nich została już zrekultywowana, m.in. w kierunku leśnym zrekultywowano obszar byłego złoża „Gliniany”.

Kierunek ten zakłada opracowywanie kompleksowych projektów, obejmujących prace ziemne, nasadzenia roślinnością, zabezpieczenia terenów. Obowiązany do rekultywacji jest podmiot wydobywający kopalinę.

Na terenie gminy nie występują obecnie inne obszary wymagające rekultywacji.

Duże zagrożenie dla środowiska naturalnego stwarzało składowisko przeterminowanych środków ochrony roślin (mogilnik). Na terenie gminy istniał jeden mogilnik w miejscowości Wojciechówka. Został on rozpoznany i zlikwidowany a teren zrehabilitowany. Zlikwidowano również magazyn z przeterminowanymi chemikaliami SHR Śmiłów w gm. Ożarów.

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Podstawową funkcją jest transport kolejowy. Tereny kolejowe w gminie Ożarów są terenami zamkniętymi. Gospodarowanie tymi terenami regulują przepisy szczególne.

16. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW ALARMOWYCH

W gminie funkcjonuje scentralizowany system alarmowy, składający się syren obejmujących miasto Ożarów oraz sołectw: Szymanówka, Lasocin, Nowe, Dębno, Janików, Jankowie, Przybysławice, Jakubowie, Sobótka oraz Prusy. W pozostałych sołectwach projektuje się rozmieszczenie syren tak aby system obejmował teren całej gminy.

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem problemowym jest obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na terenie gminy wyróżniono jeden obszar problemowy o wymiarze ponadlokalnym, - wskazany w studium do objęcia ochroną ZN, jest to **obszar pasma Wisły** - ze względu na potrzebę optymalnego i skutecznego rozwiązania występujących w Dolinie Wisły problemów, szczególnie zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, wykorzystania potencjału transportowego rzeki dla rozwoju gospodarczego oraz ochrony środowiska naturalnego i kulturowego.

Poza wskazanym obszarem nie określa się w Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarowa innych obszarów problemowych.

IV. UZASADNIENIE

1. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Analiza istniejącego zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarów, uwarunkowań społeczno-gospodarczych, stanu systemu komunikacji i infrastruktury technicznej pozwoliła na sformułowanie pewnych wniosków, które zawarto w rozdziale: Potrzeby i możliwości rozwoju miasta i gminy. Wnioski te przedstawiono w postaci analizy SWOT, czyli mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń rozwojowych. Ogólnie można stwierdzić, że szeroko pojęte uwarunkowania miały decydujący wpływ na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy.

W Gminie Ożarów na kształt i rozmieszczenie stref funkcjonalno-przestrzennych wpływ miały następujące elementy:

- uwarunkowania zewnętrzne: polityka państwa i województwa określone w: Narodowym Planie Rozwoju, Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego,
- polityka gminy, określona w: Strategii rozwoju, Wieloletnim Programie Inwestycyjnym,
- uwarunkowania przyrodnicze: położenie geograficzne, ukształtowanie terenu, budowa geologiczna, wody powierzchniowe i podziemne, surowce naturalne, warunki klimatyczne, szata roślinna, świat zwierzęcy,
- uwarunkowania kulturowe: obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską, dobra kultury współczesnej, tradycje,
- uwarunkowania społeczno-gospodarcze: warunki, jakość życia i potrzeby mieszkańców, potencjał demograficzny, stan prawny gruntów,
- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, a także powiązania komunikacyjne.

2. OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Przyjęte kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów opracowano zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentami wyszczególnionymi we Wstępie. Pierwszym etapem opracowania kierunków rozwoju było uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy, wyodrębnienie podstawowych stref funkcjonalnych. Pozwoliło to na przedstawienie bardzo ogólnej, ale czytelnej wizji rozwoju miasta i gminy, w przekroju głównych elementów struktury przestrzennej. Następnie opracowano nowy schemat układu komunikacyjnego dla miasta, uwzględniający najnowsze inwestycje oraz bieżące decyzje dotyczące obwodnicy dla miasta Ożarowa. Kolejnym krokiem było wprowadzenie w uporządkowany schemat struktury funkcjonalno-przestrzennej i przy uwzględnieniu ideogramu komunikacyjnego. Obszary wyodrębniono uwzględniając zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wyróżniono obszary, których granice na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie są jednoznacznie określone ze względu na skalę opracowania. **Granice obszarów mogą zostać skorygowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przy nawiązywaniu do granic własności lub przy szczegółowym projektowaniu elementów układu komunikacyjnego.** Dla poszczególnych terenów określono ogólne kierunki rozwoju i

zasady zagospodarowania, które należy uwzględnić i uszczegółwić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla czytelności procedury badania zgodności planów z ustaleniami studium, przyjęto za wiążące zapisy umieszczone w opisach poszczególnych obszarów w Rozdziale 1 Kierunków zagospodarowania przestrzennego. **Uznaje się, że miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą zgodne ze Studium wtedy, gdy będą wypełniać określone funkcje poszczególnych obszarów i wskazywać dominujący sposób użytkowania terenów.** Oznacza to możliwość wprowadzania funkcji uzupełniających, nie kolidujących z funkcją podstawową, nie zmieniających charakteru zagospodarowania, warunków środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dla wypełnienia priorytetów rozwojowych dla Gminy Ożarów, przyjętych w strategicznych dokumentach, przyjęto Kierunki zagospodarowania przestrzennego spójne z celami strategicznymi.

Cel 1 - wykorzystywanie potencjału ludzkiego w procesach rozwojowych i przyciąganie nowych mieszkańców, realizowany przez:

- ❖ wyznaczenie nowych lokalizacji pod zabudowę mieszkaniową, terenów dostępnych pod względem komunikacyjnym,
- ❖ wyznaczenie nowych terenów zarówno na potrzeby rozwoju rynku pracy, jak i miejsc rekreacji i odpoczynku,
- ❖ rozbudowa systemu komunikacji, zapewniająca szybkie przemieszczanie się w obrębie gminy.

Cel 2 - harmonijny rozwój przestrzenny, zapewniający dbałość o środowisko i zachowanie dóbr kultury dla obecnych i przyszłych pokoleń, realizowany przez:

- ❖ wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej, utrzymanie proponowanych w innych opracowaniach form ochrony przyrody,
- ❖ uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej,
- ❖ koncentracja działalności, które mogą być uciążliwe dla środowiska w kilku obszarach - głównie na północy gminy,
- ❖ utrzymanie układu obwodnic w celu oddzielenia ruchu tranzytowego od wewnętrznego,
- ❖ wzmocnienie roli turystyki, w celu wykorzystania i zadbania o wartościowe obiekty zabytkowe i przyrodnicze,
- ❖ zwiększenie udziału zieleni również na terenach zainwestowanych,
- ❖ ograniczenie ruchu w ścisłym centrum miasta Ożarowa,
- ❖ ograniczenie rozwoju uciążliwej produkcji rolniczej.

Cel 3 - podniesienie konkurencyjności gospodarczej regionu, realizowany przez:

- ❖ wyznaczanie nowych lokalizacji pod tereny inwestycyjne z jednoczesnym określeniem warunków ich zagospodarowania (uzbrojenie, skomunikowanie),
- ❖ uporządkowanie rozmieszczenia terenów inwestycyjnych w zależności od oddziaływania na tereny sąsiednie,

- ❖ wskazanie na potrzebę i wstępne zlokalizowanie specjalistycznych terenów inwestycyjnych: giełdy rolno-spożywczej, centrum wystawienniczego,
- ❖ stworzenie czytelnego układu komunikacyjnego,
- ❖ wykorzystanie Wisły jako drogi transportu, rekreacji
- ❖ rozbudowa i poprawa jakości systemu infrastruktury technicznej,

Cel 4 - wykorzystanie i wzmocnienie potencjału naukowego, kulturowego i środowiskowego dla poprawy jakości życia mieszkańców, realizowany przez:

- ❖ stworzenie systemu ścieżek rowerowych,
- ❖ zachowanie ładu przestrzennego w rejonach o wysokich walorach urbanistycznych i architektonicznych,
- ❖ zagospodarowanie terenów przybrzeżnych w celu otwarcia gminy na Wisłę,
- ❖ zagospodarowanie terenów wyrobisk poeksploatacyjnych,
- ❖ ochrona korytarzy ekologicznych przed zainwestowaniem, przy jednoczesnym lokalizowaniu w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych i aktywności gospodarczej z dużym udziałem zieleni,
- ❖ uatrakcyjnienie terenów przestrzeni publicznych w celu wykorzystania ich do różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych, naukowych, plenerowych,
- ❖ umożliwienie dogodnego dostępu do internetu przez budowę światłowodu
- ❖ rozwój centrum administracyjno-kulturalno-naukowo-biznesowego,

3. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Zgodnie z wnioskami końcowymi zawartymi w „Ocenie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” w Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów dokonano weryfikacji merytorycznej, wynikającej z wymogów określonych w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W tabeli przedstawiono syntezę zmian dokonanych w niniejszym opracowaniu.

Lp	Przedmiot ustaleń wymagany ustawą (art.10)	Ocena aktualności	Wprowadzone zmiany
1	2	3	4
1.	Część uwarunkowania (art.10. ust.1)	-	<ul style="list-style-type: none"> • uaktualnienie danych w części tekstowej, • zmiana układu tekstu, dostosowania do poszczególnych punktów ust. 1, • uaktualnienie danych w części graficznej, • wprowadzenie części treści z plansz analitycznych i ekofizjografii, • wprowadzenie zagadnień dotyczących budowy geologicznej, głównych elementów rzeźby terenu i hydrografii w zakresie ograniczeń w rozwoju zainwestowania,
2.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów	Częściowo aktualne	<ul style="list-style-type: none"> • wyznaczenie głównych elementów struktury przestrzennej: strefy mieszkaniowo – usługowej, strefy mieszkaniowej, strefy aktywności gospodarczej, strefy zieleni i wód powierzchniowych, • wydzielenie w ramach stref obszarów funkcjonalnych, określenie zbioru nakazów, zakazów i postulatów w tych obszarach, • opracowanie nowej planszy Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów,

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

3.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy	częściowo aktualne, brak ustaleń w stosunku do terenów wyłączonych spod zabudowy	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie udziału w nowych terenach mieszkaniowych zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług i zabudowy zagrodowej, • wskazanie propozycji nowych obszarów tego rodzaju zabudowy na terenie gminy, • wprowadzenie różnych kategorii zabudowy: mieszkaniowej i określenie parametrów tej zabudowy: wolnostojąca, bliźniacza, szeregową, willową, rezydencjonalną, śródmiejską, blokową, • zwiększenie udziału zieleni przy lokalizacji usług w strefie zieleni, • wskazanie obszarów preferowanych do rozwoju usług centrotwórczych, takich jak administracja, obsługa biznesu, nauka, kultura, • określenie parametrów zagospodarowania terenów usługowych, • wskazanie obszarów preferowanych do przekształcenia terenów przemysłowych na tereny aktywności gospodarczych, • zwiększenie udziału terenów zieleni, w tym dolesień, zieleni urządzonej, użytków zielonych, • wprowadzenie zakazu lokalizacji obiektów uciążliwej produkcji roślinnej i zwierzęcej, na terenach zurbanizowanych, • wskazanie lokalizacji rezerw pod powiększenie istniejących cmentarzy, • wprowadzenie zakazu zabudowy na określonych terenach w strefie zieleni, terenach rolnych, rezerw komunikacyjnych, terenach obszarów górniczych,
4.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska	nadal aktualne	<ul style="list-style-type: none"> • wskazanie obszarów i obiektów proponowanych do objęcia ochroną, • wprowadzenie do zakresu opracowania

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

			<p>nowych zapisów w ochronie środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie obszaru Natura 2000,
5.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury	nadal aktualne	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie niewielkich korekt w granicach stref konserwatorskich oraz dziedzictwa kulturowego,
6.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	częściowo aktualne	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie niewielkich korekt w parametrach niektórych dróg, • wprowadzenie obwodnicy dla miasta Ożarowa o parametrach drogi zbiorczej od strony północnej, • wprowadzenie systemu ścieżek rowerowych, • weryfikacja planowanej rozbudowy sieci infrastruktury technicznej w zakresie wykonanych inwestycji oraz zmian w propozycjach nowych terenów zainwestowania, • propozycje modernizacji istniejącego systemu wodociągowego w celu zapewnienia jego niezawodności, • wprowadzenie planowanego uzbrojenia terenów nie wyposażonych w zbiorczą kanalizację sanitarną, • wprowadzenie modernizacji linii energetycznych, wprowadzenie wykazu istniejących stacji transformatorowych, • wprowadzenie zapisu o planowanych elektrowniach wiatrowych, • wprowadzenie zapisów dotyczących telefonii komórkowej i systemów teleinformatycznych,
7.	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> • wskazanie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, rozmieszczonych na terenie całej gminy

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

	celu publicznego o znaczeniu lokalnym		
8.	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie propozycji zadań publicznych ponadlokalnych o znaczeniu krajowym i wojewódzkim,
9.	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie mpzp, w tym:		
	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje się tereny do scalenia wzdłuż rzeki Wisła oraz fragmenty projektowanych tras komunikacyjnych,
	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> na terenie gminy nie wskazuje się takich terenów,
	Obszary przestrzeni publicznej	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje się kilka lokalizacji: Rynek w Ożarowie, targowisko, tereny sportowe,
	Obszary górnicze	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje się 3 tereny górnicze, dla których należy opracować mpzp
10.	Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	częściowo aktualne	<ul style="list-style-type: none"> weryfikacja obszarów, dla których są obowiązujące aktualne mpzp, dla których rozpoczęto procedurę sporządzenia mpzp, wskazanie obszarów przewidywanych mpzp,
11.	Obszary wymagające	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazanie obszarów pod przewidywaną rozbudowę nowych terenów

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OŻARÓW

	zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne		zainwestowania, które na etapie planu wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
12.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	częściowo aktualne	<ul style="list-style-type: none"> ochrona gruntów rolnych dobrych klas dla rozwoju rolnictwa, zwiększenie obszarów proponowanych do zalesienia,
13.	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi	nieaktualne	<ul style="list-style-type: none"> weryfikacja działań minimalizujących niebezpieczeństwo powodzi, wprowadzenie do planszy obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią,
14.	Obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	częściowo aktualne	<ul style="list-style-type: none"> wskazanie aktualnych złóż kopalin udokumentowanych lub eksploatowanych,
15.	Obszar wymagające przekształceń, rekultywacji i rewitalizacji rehabilitacji lub rekultywacji	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazanie terenów do przekształceń, do rehabilitacji
16.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazanie terenów zamkniętych,
17.	Inne obszary problemowe wynikające z uwarunkowań	brak ustaleń	<ul style="list-style-type: none"> wskazanie jako problemowego obszaru terenu cementowni Ożarów i terenów przyległych oraz pasa wzdłuż rzeki Wisły,

W Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów zaproponowano nowy podział funkcjonalno-przestrzenny. Podział ten uwzględnia obecne zagospodarowanie przestrzenne miasta i gminy, a także różne

uwarunkowania, w tym przyrodnicze, kulturowe, społeczne, gospodarcze i inne. Jest również odpowiedzią na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy Ożarów.

Ponieważ studium jest dokumentem przedstawiającym politykę prowadzoną na terenie miasta, kontynuacja celów wskazanych w Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów, powinna być zapewniona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4. USTALENIA KOŃCOWE

W zakresie uregulowanym niniejszą uchwałą tracą moc ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ożarów zatwierdzone uchwałą Nr XXIII/100/2000 Rady Miejskiej w Ożarowie z dnia 3 lipca 2000r w części dotyczącej obszaru objętego niniejszą uchwałą .